

JAARSTUKKEN 2022

ACHTKARPELEN

○ **Inhoudsopgave**

○ Inhoudsopgave	2
○ 1.1 Inleiding	4
○ 1.2 Leeswijzer	5
○ 1.3 2022 IN VOGELVLUCHT	7
2 BESLUITVORMING	19
3 JAARVERSLAG	20
○ 3.1 Programma's.....	21
0. Bestuur en ondersteuning	22
Inhoudelijk	22
Wat heeft het gekost	25
Verbonden partijen.....	27
Beleidsindicatoren BBV	28
1. Veiligheid	29
Inhoudelijk	29
Verbonden partijen.....	31
Beleidsindicatoren BBV	33
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	35
Inhoudelijk	35
Verbonden partijen.....	39
Beleidsindicatoren BBV	41
3. Economie.....	42
Inhoudelijk	42
Beleidsindicatoren BBV	47
4. Onderwijs	48
Inhoudelijk	48
Verbonden partijen.....	50
Beleidsindicatoren BBV	51
5. Sport, cultuur en recreatie	52
Inhoudelijk	52
Verbonden partijen.....	61
Beleidsindicatoren BBV	62
6. Sociaal Domein	63
Inhoudelijk	63
Verbonden partijen.....	74
Beleidsindicatoren BBV	75
7. Volksgezondheid en milieu	79
Inhoudelijk	79
Verbonden partijen.....	86
Beleidsindicatoren BBV	87

8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.....	88
Inhoudelijk	88
Verbonden partijen.....	94
Beleidsindicatoren BBV	95
Overhead	97
Inhoudelijk	97
Beleidsindicatoren BBV.....	107
○ 3.2 Paragrafen	108
A - Lokale heffingen.....	109
B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing	115
C - Onderhoud kapitaalgoederen	125
D - Financiering.....	128
E - Bedrijfsvoering	131
F - Verbonden partijen	135
G - Grondbeleid.....	151
Wat is een bouwgrondexploitatie?.....	152
Winstneming	153
H - Wet open overheid	155
4 JAARREKENING	157
○ 4.1 Balans	158
○ 4.2 Baten en lasten	161
○ 4.3 Grondslagen financiële verslaglegging	166
○ 4.4 Toelichting balans	170
Hieronder volgt een toelichting op de vaste passiva. Dit zijn:	177
○ 4.5 Toelichting baten en lasten	184
○ 4.6 Verantwoording Wet Normering Topinkomens	188
○ 4.7 Single Information Single Audit	190
○ 4.8 Controleverklaring accountant.....	198

○ 1.1 Inleiding

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2022 aan. In de jaarstukken legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid en de financiële effecten daarvan.

In het eerste deel van de jaarstukken, '2022 in vogelvlucht', wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen van het gevoerde beleid. De verdieping hierop is verder uitgewerkt in de verschillende programma's van het jaarverslag. De jaarstukken worden afgesloten met de jaarrekening met daarin de financiële vertaling van het uitgevoerde beleid.

Financiën: positief resultaat

Het college constateert met tevredenheid dat het jaar kan worden afgesloten met een positief saldo van € 6,2 miljoen. De raad wordt voorgesteld het resultaat toe te voegen aan de Algemene Reserve. Dat geeft de gemeente een betere financiële uitgangssituatie om de uitdagingen voor de komende jaren aan te gaan. Ondanks het positieve resultaat is het financiële vooruitzicht onverminderd somber.

Grote uitdagingen financieel perspectief

De afgelopen periode is duidelijk geworden dat de herijking van het gemeentefonds en de effecten van het toegepaste verdeelmodel zorgt voor een structureel miljoenenverlies voor onze gemeente. Dat beperkt de gemeente in de reguliere beleidsuitvoering: aan het vereiste om meerjarig structurele uitzettingen structureel te dekken, kan met dit vooruitzicht niet worden voldaan. Ook de aangekondigde hervorming van het belastinggebied zorgt nu al voor de nodige onduidelijkheden en vraagtekens over mogelijke ongewenste gevolgen.

Samenwerking steeds meer onder druk

De gemeente Achtkarspelen werkt ambtelijk samen met Tytsjerksteradiel in de gemeenschappelijke regeling van de werkmaatschappij 8KTD. Bestuurlijk zijn de beide gemeenten zelfstandig. De gezamenlijke colleges constateren in toenemende mate dat doorontwikkelen van deze vorm van samenwerking onvoldoende toekomstperspectief biedt. Op onderdelen kan worden verbeterd, maar dit leidt niet tot een toekomstbestendige organisatie.

De organisatie staat fors onder druk. De uitstroom en het verloop van medewerkers is groot. Het ziekteverzuim onder medewerkers is bovengemiddeld hoog. Er zijn grote investeringen nodig om de continuïteit van de organisatie in kwantitatief en kwalitatief opzicht te kunnen borgen.

Bij het opstellen van de jaarstukken 2022 is rekening gehouden met de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Namens het college wens ik u veel genoegen bij het lezen van de jaarstukken.

Buitenpost, juli 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,
Jouke Spoelstra, wethouder financiën.

o 1.2 Leeswijzer

Vooraf

De jaarstukken horen bij de Planning & Control cyclus. In de meerjarenprogramma-begroting van de gemeente wordt op hoofdlijnen verteld wat de gemeenten willen bereiken en wat dat mag kosten.

De jaarstukken zijn opgesteld volgens de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de jaarstukken legt het college van Burgemeester en Wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad. De jaarstukken bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

Jaarverslag

In het jaarverslag staat de verantwoording van beleid en bedrijfsvoering centraal. Dat gebeurt aan de hand van de W-vragen:

- wat wilden we bereiken?
- wat hebben we gedaan?
- wat is (nog) niet gelukt?
- wat heeft het gekost?

Jaarrekening

De jaarrekening is financieel van aard. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de financiën van de gemeente.

In deze leeswijzer wordt aangegeven wie welke rol heeft en hoe de indeling van de jaarstukken eruitziet.

Wie doet wat?

De wet Dualisering gemeentebestuur is bedoeld om de lokale politiek dichter bij de burger te brengen. Zo wordt bijvoorbeeld door de begroting de transparantie van het bestuur vergroot. In de begroting staan namelijk meetbare resultaten. De burger kan zien waar de lokale bestuurders zich mee bezighouden en welke resultaten er behaald worden.

Door het dualistisch werken hebben de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders andere rollen gekregen: het college bestuurt en de raad controleert. De raad bepaalt het beleid op hoofdlijnen en neemt de belangrijkste beslissingen. Het college bestuurt en voert alle besluiten van de gemeenteraad uit. In schema ziet het er als volgt uit:

Gemeenteraad		College	
kaderstellen	wat willen we en wat mag het kosten	besturen	wat doen we
controleren	wat is bereikt en hoeveel kostte het	verantwoorden	wat hebben we gedaan

Om slagvaardig te kunnen handelen heeft het college bevoegdheden gekregen om zelfstandig te handelen mits het binnen het beleids- en financiële kader past dat de raad heeft vastgesteld. De bedrijfsvoering is bijvoorbeeld een bevoegdheid van het college.

Opbouw van de jaarstukken

In de inhoudsopgave staan de verschillende hoofdstukken. Deze zijn als volgt.

2022 in Vogelvlucht

Voorafgaande aan de eigenlijke jaarstukken worden in een aantal infographics de belangrijkste financiële ontwikkelingen getoond. Vervolgens worden de belangrijkste opgaven en het beleidsinhoudelijke en financiële resultaat in 2022 benoemd.

Jaarverslag

Het jaarverslag is verdeeld in Programma's en Paragrafen zoals die ook voorkomen in de begroting.

De programma's bestaan uit een aantal vaste onderdelen:

- inhoudelijk, met daarin een korte beschrijving van het programma;
- financieel, de resultaten per programma inclusief een analyse;
- beleidsindicatoren die verplicht zijn op grond van het BBV. Deze informatie is afkomstig uit Waarstaatjegemeente.nl.

De paragrafen zijn in feite een dwarsdoorsnede uit de programma's. De paragrafen zijn verplicht.

Jaarrekening

De jaarrekening is grofweg verdeeld in Balans en Baten en lasten. Verder vindt u in dit onderdeel de Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT) en de Controleverklaring van de accountant.

○ 1.3 2022 IN VOGELVLUCHT

Om te beginnen

De gemeente Achtkarspelen wordt gekenmerkt door rust en ruimte. Het prachtige coulissenlandschap vormt een belangrijk onderdeel van de natuur in de gemeente. De dorpen hebben uitstekende voorzieningen voor wonen, werken, winkelen, onderwijs en sport en liggen verspreid in de gemeente omgeven door gebieden met land- en akkerbouw. Voor Buitenpost met haar gunstige ligging aan het spoor liggen steden zoals Leeuwarden en Groningen binnen handbereik. Surhuisterveen heeft met haar gunstige ligging ten opzichte van de A7 een prima uitgangspositie voor economische bedrijvigheid.

De gemeente Achtkarspelen werkt nauw samen met haar buurgemeente Tytsjerksteradiel. Veel van ons beleid wordt vanuit die samenwerking uitbesteed aan de Werkmaatschappij 8KTD. Voor de uitvoering van de taken en werkzaamheden ontvangt de werkmaatschappij jaarlijks een bijdrage van de beide gemeenten. De Werkmaatschappij heeft een eigen begroting en legt zelfstandig verantwoording af. Vanuit gezamenlijke kracht zetten de medewerkers zich elke dag weer met hart en ziel in voor de inwoners.

Wij zijn ons ervan bewust dat we met gemeenschapsgeld werken en we willen daar ook transparant in zijn. En dus leggen we graag verantwoording af over wat de gemeente Achtkarspelen in 2022 heeft gedaan en wat het heeft gekost.

PROGRAMMA'S EN TAAKVELDEN

De begroting van onze gemeente is verdeeld in programma's en daaronder liggende taakvelden. De indeling in programma's en taakvelden is verplicht gesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In de programma's vertellen we wat we willen bereiken en wat dat mag kosten. In de jaarstukken leggen we uit wat we hebben bereikt en wat het gekost heeft. Maar we vertellen ook wat (nog) niet gelukt is.

De begroting en het jaarverslag zijn op dezelfde manier ingedeeld. Dit vergroot het inzicht.

Op de volgende pagina ziet u in één oogopslag:

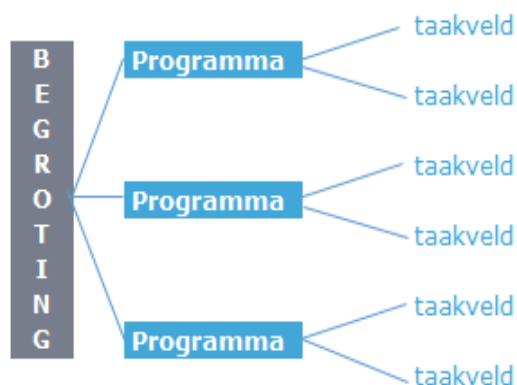
- wat hadden we begroot
- wat hebben we werkelijk uitgegeven

We hebben de uitgaven verdeeld in drie aandachtsgebieden:

- Wonen en werken
- Samenleving
- Bestuur en dienstverlening

De inkomsten zijn verdeeld in:

- wat we van het Rijk ontvangen
- alle overige inkomsten uit lokale heffingen en andere inkomstenbronnen

JAARREKENING 2022 IN ÉÉN OOGOPSLAG

Deze jaarrekening geeft u in één oogopslag informatie over de inkomsten en uitgaven in 2022 van de gemeente Achtkarspelen (bedragen x € 1.000).

	begroot	werkelijk	verschil
UITGAVEN	96.111	96.410	- 299
Wonen en werken	8.570	9.832	- 1.262
Economie	759	1.434	- 675
Verkeer, vervoer en waterstaat	5.424	5.371	52
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	2.387	3.027	- 640
Samenleving	70.214	66.491	3.723
Onderwijs	3.514	3.521	- 7
Sociaal domein	46.094	44.455	1.640
Sport, cultuur en recreatie	6.961	6.955	6
Veiligheid	5.337	3.828	1.509
Volksgezondheid en milieu	8.307	7.732	575
Bestuur en dienstverlening	17.327	20.087	- 2.760
Bestuur en ondersteuning	17.327	20.087	- 2.760
INKOMSTEN	98.379	102.657	4.278
Ontvangen wij van het rijk	62.398	62.424	26
Lokale heffingen en overige inkomstenbronnen	35.981	40.233	4.252
RESULTAAT	2.269	6.247	3.978

Wat hebben we ervoor gedaan

Resultaat jaarrekening 2022

De jaarrekening 2022 sluit af met een voordelig saldo van € 6.247.000. Bij de begroting na wijziging (december 2022) gingen we nog uit van een verwacht voordelig saldo van € 2.269.000. De verklaring van het verschil van € 3.978.000 is op hoofdlijn als volgt:

Ontwikkelingen saldo jaarrekening	Bedrag		
Stand begroting 2022 na wijziging (december)		€	2.269
Samenvatting verschilanalyse - begroting/rekening			
Personeelskosten (salarissen, inhuur en voormalig personeel)	€	314	
Burgerzaken: Leges reisdocumenten	€	63	
Onroerendzaak Belasting (Ozb)	€	401	
Bijstorting (overname) APPA-pensioen	€	-507	
Voorziening verlofsparen	€	-213	
Voorziening herwaarderling functies	€	-95	
Onbenutte reserveringen, AU overige baten en lasten	€	1.193	
Oekraïnegelden	€	1.135	
Ontwikkeling personeelskosten	€	-176	
Hogere winstrealisatie grondexploitaties bedrijventerreinen	€	88	
Leerlingenvervoer JoBinder - Lagere kosten leerlingenvervoer 2022	€	115	
Onderschrijving lasten sportaccommodaties	€	117	
Ontwikkeling personeelslasten	€	-101	
Resultaat sportactivering; sportakkoord	€	84	
Bijstandsverlening (BUIG)	€	473	
TOZO-regeling	€	61	
Energietoeslag	€	-400	
Minimabeleid	€	-111	
Re-integratiebudgetten	€	-112	
Maatwerkvoorzieningen Wmo	€	256	
Schulddienstverlening	€	82	
Wmo-vervoer	€	66	
Maatwerkvoorzieningen Jeugd	€	-75	
Beschermd Wonen	€	490	
Hoofdlijnenakkoord GGZ	€	99	
Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang (MOVO)	€	56	
Resultaat taakveld afval	€	80	
Resultaat taakveld riolering	€	-62	
Klimaatmiddelen Transitievisie Warmte	€	237	
Doorbelasting interne uren grondexploitaties	€	-92	
Vrijval voorziening afgewikkelde complexen	€	70	
Hogere winstrealisatie grondexploitaties woningbouw	€	82	
Grondverkopen losse bouwkavels en overige percelen grond	€	96	
Saldo overige ontwikkelingen	€	264	
	<i>sub.</i>		
		€	3.978
Resultaat jaarrekening 2022 (exploitatie)		€	6.247

Bedragen x € 1.000

Afwijkingen groter dan + of - € 50.000

In de toelichting per cluster hieronder in hoofdlijnen én in de afzonderlijke programma's is een nadere toelichting opgenomen van de belangrijkste afwijkingen van de jaarrekening 2022 ten opzichte van de (bijgestelde) begroting 2022. Dit is bij de verschillende programma's te vinden onder 'Wat heeft het gekost'.

Begrotingsrechtmatigheid

Voor het begrotingscriterium is het van belang dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand komen binnen de grenzen van de vastgestelde begroting en de hiermee samenhangende programma's. Volgens de kadernota rechtmatigheid zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig.

Het kan voorkomen, dat er meer is uitgegeven dan begroot, maar dat het college wel binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. In deze gevallen is het niet de bedoeling, dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij de beslissing om wel of niet een goedkeurende accountantsverklaring af te geven. De accountant moet deze overschrijdingen wel opnemen in het verslag van bevindingen. Jaarlijks toetsen we de overschrijdingen per programma aan de soort begrotingsoverschrijding uit de kadernota rechtmatigheid om vast te stellen of sprake is van een begrotingsoverschrijding die mee moet tellen voor het rechtmatigheidsoordeel.

In de jaarrekening 2022 is sprake van overschrijdingen voor de volgende programma's: 0, 3, 4, 8 en Overhead.

Afgewogen is dat de uitgaven die tot deze overschrijdingen hebben geleid behoren tot het kader waarbinnen het college van de raad mandaat heeft gekregen om uitvoering te geven aan het vastgestelde beleid. Voor een toelichting op de overschrijding verwijzen wij u naar het betreffende programma.

Ontwikkelingen begroting 2022

Het verloop van het saldo van de primitieve begroting 2022 naar het saldo van de begroting na wijzigingen heeft zich in de loop van 2022 als volgt ontwikkeld:

Primitieve begroting	223
<small>(x € 1.000)</small>	
- begrotingswijzigingen April	-156
- begrotingswijzigingen Juni/Juli	24
- begrotingswijzigingen Oktober	1.767
- begrotingswijzigingen December	505
- begrotingswijzigingen Overig	-183
- begrotingswijzigingen Jaarrekening	89
Begroting na wijziging	2.269

Ontwikkeling Algemene Reserve

De beginstand van de algemene reserve inclusief de toevoeging van de resultaatbestemming 2021 bedroeg € 26.249.000. De eindstand van de reserve per ultimo 2022 bedraagt vóór resultaatbestemming € 25.677.000. Inclusief (volledige) toevoeging van het resultaat bedraagt de eindstand van de reserve € 31.924.000 miljoen. Deze eindstand is inclusief de gevormde bestemmingsreserve t.b.v. Zwembad De Kûpe in Buitenpost. Deze reserve bedraagt ultimo 2021 € 7.314.000.

Temporisering

Voor de geplande onttrekkingen uit reserves, die niet in 2022 hebben plaatsgevonden, wordt bij de besluitvorming van de jaarrekening aan de raad gevraagd om deze door te schuiven naar 2023. Dit noemen we temporiseren. Hierdoor vallen de benodigde middelen niet vrij en kunnen ze in een volgend jaar worden ingezet. Voorgesteld wordt hiervoor een bedrag aan benodigde middelen van € 284.250 door te schuiven naar 2023. Om de benodigde stortingen uit de reserves in het volgende jaar plaats te laten vinden is een besluit van de raad nodig.

Inkoop Wmo en Participatiewet (Implementatieplan)	€	-49.000
07.08 Uitbreiding ondersteuning gaswinning Kn 2022-2025	€	-12.500
Omgevingswet verschuiving ramingen	€	-22.000
Implementatie omgevingswet	€	-65.250
08.05 Uitvoering woningbouwprogrammering Kn 2022-2025	€	-72.000
00.02 Herindeling Team Communicatie / tijdelijke uitbr. Kn 2022-2025	€	-51.000
00.05 MTO 2022 Kn 2022-2025	€	-12.500
	€	<u>-284.250</u>

Ombuigingen

In de begroting is een pakket van ombuigingen meegenomen. Dit was nodig om op termijn een gezond financieel perspectief te bereiken. Deze taakstellingen maken uiteraard ook onderdeel uit van de (meerjaren)begroting 2022.

In de jaarrekening is de stand van zaken met betrekking tot de ombuigingen geactualiseerd.

In de onderstaande tabel een overzicht van de oorspronkelijke taakstelling (zoals opgenomen in de begroting 2023) inclusief de aanpassingen hierop.

Groen gearceerde regels betekenen dat de ombuiging gerealiseerd is of vervallen.

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Oorspronkelijk bedrag aan geplande ombuigingen (Begroting 2021-2024)	2.644	3.007	3.521	3.643	3.731
Vervallen ombuigingen o.b.v. nadere besluitvorming:					
- 5.3 Intensiveren samenwerken op één locatie (KN 2022-2025)	-225	-225	-225	-225	-225
- 1.8 Stoppen met subsidie De Wáldsang (KN 2022-2025)	-288	-288	-288	-288	-288
- 1.19 Projecten en MOA	-111	-111	-111	-111	-111
- 1.33 Kruidhof - omvormen tot gem. participatiebedrijf (Begroting 2023-2026)		-124	-124	-124	-124
- 1.33 Kruidhof - omvormen tot gem. participatiebedrijf (Begroting 2023-2026)		-132			
- 5.1 Intensivering samenwerking - temporisering procesoptimalisatie (Begroting 2023-2026)	-21	-27			
Totaal te realiseren ombuigingen	1.999	2.099	2.772	2.895	2.983
Waarvan gerealiseerd danwel gepland	1.833	1.861	1.867	1.867	1.867
Waarvan verkennend danwel onzeker	166	238	906	1.028	1.116
<i>Totaal</i>	<i>1.999</i>	<i>2.099</i>	<i>2.772</i>	<i>2.895</i>	<i>2.983</i>
Specificatie verkennend danwel onzeker:					
Sociaal Domein - 1.22 - 1.22 t/m 1.24 Aanpassen div. ink.reg. (coll. Zkv)	56	56	56	56	56
Sociaal Domein - 1.17 Reductie pers. Gebiedsteams			414	414	414
Ruimte - Inkomsten verhogen - 4.1 Verhogen leges RO	60	60	60	60	60
Ruimte - 2.14 en 2.30 Veiligheid werkbudget Economie en RMT	40	40	40	40	40
Ruimte - 2.14 Stoppen met niet-wettelijke taken Veiligheid (meeropbrengst)	-20	-7	-7	-7	-7
Samenwerking - 5.1 Intensiveren samenwerking c.a. - procesoptimalisatie	27	86	270	392	480
Samenwerking - 5.5 Kaders rondom personele aspecten (BV via WM)			70	70	70
Kapitaallasten - 3.25 Besparing Onderhoud wegens afstoten monumentale woning Drogeham	4	4	4	4	4
<i>Totaal</i>	<i>166</i>	<i>238</i>	<i>906</i>	<i>1.028</i>	<i>1.116</i>

WONEN EN WERKEN

WONEN EN WERKEN

Uitvoeringsplannen ANNO III

In 2022 is een start gemaakt met de uitwerking van de opgaven uit de derde samenwerkingsagenda in uitvoeringsplannen. Daarbij wordt in beeld gebracht welke resultaten we wanneer willen boeken, met welke maatschappelijke partners we de opgaven op willen pakken, welke middelen daarvoor nodig zijn en waar we die vinden. Dit verschilt per opgave. Sommige opgaven lopen nog door vanuit ANNO II. Er zijn ook volledig nieuwe opgaven, die vanaf de basis moeten worden opgebouwd. Dit proces om te komen tot uitvoeringsplannen is nog volop gaande.

MFC Twijzelerheide

De raad heeft in januari 2023 het besluit genomen geen verdere onderzoeken te doen naar de haalbaarheid van een MFA in Twijzelerheide. De onderzoeken naar nieuwbouw van de beide scholen inclusief kinderopvang, het toekomstbestendig maken van de sportaccommodatie VVT en het toekomstbestendig maken van het dorps huis De Jister gaan nu als drie afzonderlijke onderzoeken verder. Daar waar partijen elkaar toch nog kunnen versterken zal de samenwerking gezocht worden. Voor de nieuwbouw van de scholen en voor renovatie van kleedkamers van VVT is geld gereserveerd. Of dit afdoende is en in hoeverre er ook nog geld voor het dorps huis beschikbaar moet komen zal uit de drie vervolgonderzoeken blijken.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is inmiddels al diverse keren uitgesteld. Inmiddels is de inwerkingtreding definitief vastgesteld op 1 januari 2024. De wet beoogt modernisering, bundeling en vereenvoudiging van wet- en regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving. Met als basis een goede balans tussen het benutten en beschermen van onze leefomgeving. De Omgevingswet brengt een omvangrijke transitieopgave met zich mee. Deze transitie loopt ook na de inwerkingtreding nog door tot in ieder geval 2030. Het jaar 2022 stond in het teken van het opdoen van kennis en ervaring in de praktijk en het verder uitwerken en/of bijstellen van onze systemen, informatievoorzieningen, werkprocessen en beleidscyclus, om op deze wijze onze dienstverlening optimaal uit te kunnen voeren. De raads werkgroep wordt periodiek op de hoogte gehouden van de voortgang.

Niet alle ontvangen middelen vanuit het Rijk zijn ingezet in 2022. Via de overlopende posten zijn inmiddels deze middelen meegenomen naar het jaar 2023.

Wonen

Voor de jaren 2022 en 2023 is extra budget beschikbaar gesteld om ons ambitieus woningbouwprogramma te realiseren. Vanuit het Rijk is er, via de Nationale Woon- en Bouwagenda, extra ingezet om het aantal nieuwe woningen te vergroten met het oog op de vraag vanuit de samenleving. Op deze manier trekt het Rijk de regie naar zich toe. De minister benadrukt in de Nationale Woon- en Bouwagenda met name de bouw van betaalbare woningen welke een substantieel bestandsdeel vormen van deze agenda. Speciale aandacht hierbij is er voor het toegankelijk houden voor de woningmarkt voor met name starters op de woningmarkt.

De woningmarktmonitor laat in 2022 in Achtkarspelen een groei zien van het aantal huishoudens meer dan het aantal inwoners. Op dit moment zitten er voldoende plannen in de pijplijn, die ontwikkeld kunnen worden. Ook zijn er voldoende concrete plannen en plannen die in procedure zijn. We willen deze lijn voortzetten en oog blijven houden voor toevoeging van betaalbare huur en koop, voor het stimuleren van doorstroming waardoor de bestaande woningen toekomstbestendig en duurzamer worden. Hierbij is ook aandacht voor spreiding over de gemeenten en voor het toevoegen van plannen met

kwaliteit en meerwaarde. Voor de huisvesting van specifieke doelgroepen, zoals starters en statushouders, zijn we een project gestart met de woningcorporatie.

Duurzaamheid, Transitievisie warmte c.a.

Invoering Energieloket n.a.v. vaststelling Transitievisie Warmte, de Duurzaamheidsagenda en ANNO III

Vanuit de Transitievisie Warmte neemt het energieloket een belangrijke plek in voor de dienstverlening naar burger en bedrijf. Deze kunnen met duurzaamheidsvragen bij dit loket terecht. Het loket deelt zoveel als mogelijk is, informatie via website en bijvoorbeeld nieuwsbrieven, organiseert energiemarkten, ondersteunt projectmatige aanpakken, biedt producten aan zoals quickscans en andere energiebesparende maatregelen.

Na evaluatie van het Energieloket, verwacht in tweede kwartaal 2023, volgt een voorstel over het vervolg van de uitvoering van de taken die voortvloeien uit de Duurzaamheidsagenda en de Transitievisie Warmte. Deze inzet doen we uitsluitend als er via het Rijk voldoende uitvoeringsmiddelen vanuit het klimaatbeleid beschikbaar komen.

Opstellen Warmte Uitvoering Programma's, verdere verkenning Transitievisie Warmte

Voor de uitvoering van de Transitievisie warmte moeten Wijk Uitvoeringsplannen worden gemaakt. In samenspraak met de dorpen zullen concrete plannen worden gemaakt en uitgevoerd om de dorpen, in fasen, uiteindelijk aardgasvrij te maken. Hier zijn projectleiders voor nodig om samen met de dorpen en een integraal gemeentelijk projectteam aan de slag te gaan. Tot dusver zijn er geen middelen beschikbaar gesteld door het Rijk, maar eind 2022 is aangekondigd dat er met ingang van 2023 middelen beschikbaar worden gesteld die het aanstellen van projectleiders nu ook mogelijk maakt.

Kwaliteitscriteria Energiebesparing en Duurzaamheid, toezichtsprogramma bedrijven

Binnen de Kwaliteitscriteria is een nieuwe (wettelijke) taak geformuleerd en deze vraagt om uitbreiding van de formatie. Eerder is hiervoor 0,05 fte aan de formatie toegevoegd. Dit blijkt te weinig om de taak uit te kunnen voeren. We hebben in totaal 0,15 fte nodig. De benodigde capaciteitsinvulling vindt alleen plaats als er via het Rijk voldoende uitvoeringsmiddelen vanuit het klimaatbeleid beschikbaar komen. Vooralsnog zijn er geen middelen beschikbaar gesteld en voldoen wij daarmee niet volledig aan de wettelijke taak.

SAMENLEVING

In 2022 hebben wij in het Sociaal Domein nader uitwerking gegeven aan de nieuwe inkoopstrategie Wmo/Participatiewet; de Inkoop Jeugd (via SDF) en de Visie Versterken sociale basis. Met het uitbreken van de oorlog in Oekraïne hebben we vanuit het Sociaal Domein ook handen en voeten gegeven aan de opvang van vluchtelingen uit dat land.

Wmo

Het eerste kwartaal van 2022 stond nog in het teken van corona. Inwoners die om mee te kunnen doen in en aan de samenleving aangewezen waren op ondersteuning vanuit de Wmo, werden in die periode beperkt in hun deelname aan dagbesteding, persoonlijke begeleiding en vervoer. De overige kwartalen van 2022 golden geen corona-maatregelen meer en zagen we herstel in het gebruik van de Wmo maatwerkvoorzieningen. Door de invoering van het abonnementstarief in 2019 is er een aanzuigende werking op huishoudelijke hulp ontstaan die in 2022 gecontinueerd is. Dankzij na-ijleffecten van corona, meer kostenbewust werken en een positief resultaat beschermd wonen zijn de uitgaven ruim binnen de begroting uitgevoerd.

Jeugd en Welzijn

Met het aflopen van de Corona-beperkingen zijn in 2022 alle welzijnsactiviteiten (buurtwerk, jongerenwerk, ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers) weer op de normale manier opgestart.

Inkomen en ondernemen

Het aantal huishoudens dat een beroep op een uitkering van de gemeente moest doen daalde in 2022 verder. Ook is een verwacht verhoogd beroep op zelfstandigenregelingen uitgebleven. De aantallen zelfstandigen, die een beroep op de zelfstandigenregelingen moesten doen bleven in 2022 stabiel.

Het gebruik van de bijzondere bijstand is wel explosief gestegen, maar dit is een direct gevolg van het beschikbaar stellen van de Energietoeslag 2022, die door het kabinet in het leven is geroepen als ondersteuning voor de hoge energieprijzen. Het gebruikelijke beroep op bijzondere bijstand en de overige armoederegelingen is tegen de verwachting in eerder gedaald. Ook op schulddienstverlening is wederom minder een beroep gedaan.

Nieuwkomers

In maart 2022 is de opvang van Oekraïense vluchtelingen van start gegaan. Aan het eind van 2022 waren er 3 locaties operationeel voor de gemeentelijke opvang, het totale aantal gemeentelijke opvangplekken (peildatum 31-12-2022) was 135. In de particuliere opvang verbleven in 2022 ook Oekraïense vluchtelingen, het aantal was op z'n hoogst rond de 70 in Achtkarspelen. Eind 2022 waren dit er nog rond de 30. Dat aantal is tot op heden nagenoeg ongewijzigd.

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Raad en Griffie

Verkiezingen

Voor de raad en de griffie stond het jaar 2022 vooral in het teken van de verkiezingen voor de gemeenteraad. De extra middelen voor de organisatie en voorbereiding van de verkiezingen zijn aangewend om de verkiezingen en het belang om te gaan stemmen onder de aandacht te brengen van de inwoners van de gemeente. Kiezers konden zich oriënteren op de standpunten van de partijen door deel te nemen aan de 'Stemhulp' en door de inzet van de traditionele en sociale media (soms op een ludieke manier: de stemtruck) hebben we alles er aan gedaan om kiezers te bewegen naar de stembus te komen. De uitkomst van de verkiezingen heeft na een informatie- en formatieprocedure geleid tot een coalitie van CDA, GBA en FNP en de vaststelling door de raad van het bestuursakkoord 'Mei-inoar'.

De nieuwe raad was na de installatie snel 'up and running'. In 2022 is een aantal verordeningen geactualiseerd (waaronder het Reglement van Orde) waardoor de basis als het gaat om de regelgeving weer helemaal op orde is.

Rekenkamer

De rekenkamercommissie ondersteunt de raad bij zijn controlerende taak. De commissie heeft in 2022 onderzoeken afgerond naar risicomanagement en inwonersinitiatieven, waarvan de aanbevelingen intussen door de gemeenteraad zijn aangenomen. In december 2022 is een onderzoek gestart naar het armoedebeleid van de gemeente.

Positief is dat de jongerenraad een nieuwe impuls heeft gekregen door een flinke uitbreiding van het aantal jongeren dat actief wil meedenken en die hun bijdrage wil leveren aan de discussie over onderwerpen die voor jongeren belangrijk zijn. Met een kleine afwijking op onderdelen zijn de uitgaven van de raad en de griffie onderaan de streep net iets kleiner dan begroot.

Samenwerking en organisatieontwikkeling

De colleges van Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel hebben op 7 februari 2023 de raden per brief geïnformeerd dat zij grote zorgen hebben over de werkmaatschappij en de daarmee verbonden dragende organisaties. Hierbij is aangegeven dat doorontwikkeling van de huidige vorm van samenwerking de organisatie en daarmee de gemeenten geen duurzaam en goed werkbaar toekomstperspectief biedt. De colleges kunnen geen uitvoering geven aan de opdracht om een plan van aanpak te maken voor doorontwikkeling van de werkmaatschappij 8KTD, scenario 2 uit de evaluatie van Berenschot. Via een opiniërend raadsvoorstel hebben de colleges de geschetste constatering voorgelegd aan de raden.

HR-beleid

Het cluster Bedrijfsvoering (Organisatie & Ontwikkeling) levert, naast de reguliere dienstverlening, een belangrijke en noodzakelijke ondersteuning aan en advisering op diverse doorontwikkelingen binnen de organisatie. Het team HRM is hierin een belangrijk spel. Het opstellen en actualiseren van het HR-beleid is in 2022 niet volledig gelukt door personeelsverloop en ziekteverzuim bij zowel het team HRM als organisatiebreed. Hierdoor is in 2022 vooral de nadruk gelegd op going concern taken en minder op het opstellen en actualiseren van het HR-beleid. Vanaf 2023 gaan wij stevig inzetten op recruitment, arbeidsmarktcommunicatie, on-boarding, duurzame inzetbaarheid en verlagen van het ziekteverzuim.

Digitalisering en Informatieveiligheid

Met de toenemende digitalisering neemt het belang van informatieveiligheid ook toe. We merken dat de digitale kwetsbaarheden en dreigingen fors toenemen. Ook de complexiteit en de impact van security-incidenten nemen toe op zowel bestuurlijk als uitvoerend niveau. Betrouwbare (en veilige) informatievoorziening is een absolute randvoorwaarde voor een gemeente.

Er worden daartoe diverse maatregelen ondernomen, zoals het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), die geldt als basisnormenkader binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen) voor informatiebeveiliging. Deze is leidend voor onze organisatie.

Ontwikkeling personeel

De druk op de personeelsbudgetten voor onze gemeente(n) en de werkmaatschappij blijft de komende tijd hoog. We merken de gevolgen van de krappe arbeidsmarkt bij veel vacatures en bij ziektevervanging, waardoor het lastig is om tijdig in opvolging te voorzien:

We zien dat reguliere formatieplekken worden ingevuld door tijdelijke inhuurkrachten. De kosten voor het inhuren van medewerkers zijn hoger dan de begrote kosten voor reguliere salarissen. De organisatieonderdelen van de gemeente Achtkarspelen kennen een ziekteverzuim van 4,0%. Dit is in lijn met het landelijk gemiddelde. En fors lager dan het verzuim bij de Werkmaatschappij van gemiddeld 10%.

Om de continuïteit en ontwikkeling van werkzaamheden en ambities niet te zeer in gevaar te brengen, wordt er relatief veel tijdelijk personeel ingehuurd. De krappe arbeidsmarkt zien we in de gehele samenleving terug. Dat maakt het vinden van goed personeel nog lastiger.

Risicomanagement

In 2022 is het Rekenkamer Commissie rapport "managen van risico's" opgeleverd. Dit rapport is in de raad van 2 juni 2022 vastgesteld. Hierin zijn aanbevelingen gedaan en naar aanleiding daarvan is afgesproken dat er een beleidskader risicomanagement wordt opgesteld waar de aanbevelingen waar mogelijk een plek krijgen. In 2022 is een start gemaakt met het opstellen van dit beleidskader Risicomanagement, welke medio 2023

wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Gelet op de huidige werkdruk en onderbezetting van de organisatie is gekozen voor een groeipad van drie jaar vanaf 2023.

Verhoogde bijdrage aan WM8KTD op basis van jaarrekening 2022

Op basis van de jaarrekening 2022 van de WM8KTD wordt in totaal een hogere bijdrage gevraagd van € 227.000. Voor onze gemeente betekent dit een hogere bijdrage van € 135.000. De overschrijdingen zijn in de jaarrekening 2022 van de WM8KTD toegelicht.

BALANS

De balans is het overzicht van alle bezittingen en schulden op een bepaald moment. Deze momentopname laat zien hoe de organisatie er financieel voor staat. De balans bestaat uit twee delen.

De twee zijdes van de Balans

Op de linkerkant van de balans zijn de bezittingen te vinden. Aan de rechterkant van de balans staan de schulden. Het verschil tussen bezittingen en schulden is het eigen vermogen.

De balans is in evenwicht

De balans laat eigenlijk zien hoe de bezittingen (de linkerkant) worden gefinancierd (de rechterkant). Een belangrijk kenmerk van de balans is dus dat de twee zijdes van de balans altijd aan elkaar gelijk zijn, vandaar de naam.

Balans per 31 december 2022 (x € 1.000)

BEZITTINGEN	2022	2021	SCHULDEN	2022	2021
Bezittingen	73.367	72.896	Eigen vermogen	31.924	26.250
Vorraden, geld en en vorderingen	15.103	13.795	Schulden	56.546	60.441
TOTAAL	88.470	86.691	TOTAAL	88.470	86.691

2 BESLUITVORMING

Wij stellen u voor:

1. de jaarstukken 2022 vast te stellen;
2. de overschrijding op de programma's 0, 3, 4, 8 en Overhead vast te stellen (zie analyse van de betreffende programma's). Overschrijdingen in de jaarrekening op programmaniveau moeten op grond van het BBV alsnog door de raad worden goedgekeurd;
3. de vrijval van beschikking over reserves als gevolg van temporisering van de initiatieven in 2022 voor het restant bedrag van € 284.250 opnieuw beschikbaar te stellen voor de begroting van 2023 en verder;
4. het gerealiseerde resultaat ten bedrage van € 6.247.029 ten gunste te brengen van de algemene reserve.

3 JAARVERSLAG

- **3.1 Programma's**

0. Bestuur en ondersteuning

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 0.1 Bestuur
- 0.10 Mutaties reserves
- 0.2 Burgerzaken
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 AU en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

Inhoudelijk

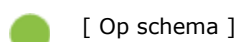
Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Ontwikkelingen Algemene Uitkering (Sociaal Domein)

[Kadernota 2022 nr. 21.04]

Wat wilden we?

Bij de ontwikkeling Algemene Uitkering is er bij de kadernota 2020 en bij de begroting 2021-2024 vanuit gegaan dat er compensatie komt uit het bindend advies eind 2021 naar aanleiding van de diverse onderzoeken naar de effecten voor gemeenten van de decentralisaties. Vooralsnog werd (indicatief) rekening gehouden met een compensatie van circa € 1 miljoen. Dankzij de arbitrage is er voor 2022 incidenteel geld beschikbaar gekomen. Hierdoor kunnen we dit risico met € 250.000 afbouwen

Wat hebben we bereikt?

Voor de komende jaren zijn er voor de decentralisaties sociaal domein de nodige middelen beschikbaar gesteld. Nog niet voor alle dossiers is volledige overeenstemming bereikt. Voor de taken Jeugdzorg is voor 2023 het bedrag bekend.

Wat is (nog) niet gelukt?

Nog niet voor alle dossiers is volledige overeenstemming bereikt waardoor de definitieve hoogte nog niet kan worden vastgesteld.

Overige ontwikkelingen

Algemene uitkering

Jaar 2022

De algemene uitkering uit het gemeentefonds inclusief integratie uitkering voor het Sociaal Domein voor 2022 bedraagt zowel op begroting- als rekeningbasis € 62,4 miljoen. Begroting en jaarrekening zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2022 en de laatste specificatie van 2022 op basis van de decembercirculaire 2022.

Hogere bijdrage aan WM8KTD op basis van de jaarrekening 2022

Op basis van de jaarrekening 2022 van de WM8KTD wordt in totaal een hogere bijdrage gevraagd van € 227.000. Voor onze gemeente betekent dit een hogere bijdrage van € 135.000. De overschrijdingen zijn in de jaarrekening 2022 van de WM8KTD toegelicht. In verband met de verplichte verdeling over taakvelden conform het BBV, zien we het nadeel van de WM8KTD als volgt terug binnen de verschillende programma's in de jaarrekening van de gemeente.

Programma	Bedrag
0 Bestuur en ondersteuning (incl. overhead)	€ -1.680.000 Nadeel
1 Veiligheid	€ 20.000 Voordeel
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-
3 Economie	€ 87.000 Voordeel
4 Onderwijs	€ 16.000 Voordeel
5 Sport, cultuur en recreatie	€ 40.000 Voordeel
6 Sociaal Domein	€ 1.011.000 Voordeel
7 Volksgezondheid en milieu	€ 110.000 Voordeel
8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	€ 261.000 Voordeel
Totaal	€ -135.000 Nadeel

Ontwikkeling personeelskosten

Specifiek voor programma 0 Bestuur en Ondersteuning (exclusief overhead) tonen de personeelskosten een voordeel van € 314.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door actualisatie van wachtgelden, sociale premies en pensioenlasten.

Per 2022 neemt de gemeente de voormalige pensioenvoorziening (APPA) voor bestuurders in eigen beheer. De hiervoor ontvangen kapitaaloverdracht is afgestort in een voorziening (€ 1,7 miljoen). Per saldo heeft dit geen gevolgen voor de exploitatie.

Ontwikkeling voorziening APPA

Met ingang van 2022 heeft de gemeente APPA-pensioen zelf in beheer genomen. Dit omdat de pensioenverzekeraar deze activiteit heeft beëindigd. Op basis van de recente berekening van de actuariële waarde van de pensioenaanspraken van wethouders en voormalige wethouders heeft waardeoverdracht plaatsgevonden ten behoeven van de voorziening APPA. Deze berekeningen worden gemaakt aan de hand van de wettelijke factoren voor individuele waardeoverdracht naar de situatie van eind 2022. Hierbij wordt uitgegaan van de uitgangspunten circulaire 'aanpassingen pensioenen en inhoudingen APPA, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het vaststellen van de contante waarden als belangrijke basis voor de berekening wordt in hoge mate bepaald door de markttrente. Die was de laatste jaren laag, maar voor dit jaar hoger dan vorig jaar. Voor het bepalen van de wettelijke tarieven voor waardeoverdrachten/berekenen contante waarden van pensioenaanspraken wordt door De Nederlandsche Bank de rente genomen die geldt voor verplichtingen met een looptijd van 25 jaar voor toekomstige pensioenen en een looptijd van 10 jaar voor reeds ingegane pensioenen. In verband met het in eigen beheer nemen van de APPA is een voorziening getroffen van € 1,99 miljoen. De netto dotatie aan de voorziening bedraagt € 457.000.

Rijks- en secretarieleges

De afgifte van reisdocumenten en rijbewijzen is sterk gestegen. Als gevolg daarvan vallen de ontvangen leges voor reisdocumenten per saldo € 47.000 hoger uit dan begroot.

Treasury: beleggingen en geldleningen

In 2022 is er € 19.000 meer dividend ontvangen dan de begrote € 356.000. Zo is er meer dividend ontvangen van de BNG en Omrin dan is begroot. Tevens is er een administratief voordeel behaald van € 28.000 door (m.n.) herziening van de berekening op de toegerekende reële rente.

Ozb Woningen en niet-woningen

In 2022 is er € 323.000 meer ontvangen aan onroerendezaakbelasting (Ozb) dan de begrote € 3.926.000. Er werd per abuis een te hoge tariefstelling gehanteerd, waardoor eigenaren van particuliere woningen € 30 tot € 40 te veel hebben betaald voor hun onroerendezaakbelasting. Dit wordt in 2023 gecorrigeerd. Voor de 'niet-woningen' is € 78.000 meer ontvangen dan begroot. De reden hiervoor is een hogere waardevaststelling van het onroerend goed dan bij de begroting en tariefstelling is ingeschat.

Overige baten en lasten

Op de post overige baten en lasten is een voordeel van € 1,193 miljoen voor diverse kosten en reserveringen. Deze zijn (nog deels) onbenut en/of (nog) niet functioneel geraamd naar reguliere budgetten. De gereserveerde middelen zijn afkomstig uit de Algemene Uitkering.

Ontwikkeling reserves c.a.

Binnen programma 0 worden de mutaties op de reserves verantwoord. Voor de geplande onttrekkingen uit reserves, die niet in 2022 hebben plaatsgevonden, wordt bij de besluitvorming van de jaarrekening aan de raad gevraagd om deze door te schuiven naar 2023. Dit noemen we temporiseren. Hierdoor vallen de benodigde middelen niet vrij en kunnen ze in een volgend jaar worden ingezet. Op het taakveld reserves is per saldo sprake van een nadeel van € 1.030.000. Tegenover dit nadeel ontstaat op de diverse programma's een voordeel, omdat de geplande uitgaven niet of deels niet zijn gemaakt. Binnen deze programma's vindt u de inhoudelijke toelichting. Voor 2022 betreft dit onder meer:

Voordeel € 1.126.000:

- Kruidhof omvormen tot gem. participatiebedrijf	€	80.000
- OP 2020 - ICT Ruimtelijk Domein - implementatie omgevingswet	€	78.000
- Overloop compensatiepakket Corona maatregelen	€	544.000
- Kapitaallast zwembad Buitenpost	€	277.000

Nadeel € 324.000:

- Winstneming bouwgrondexploitatie	€	109.000
- Onderzoek participatiebedrijf De Kruidhof	€	25.000
- Diverse verkeersmaatregelen	€	76.000
- Overlopende post omgevingswet	€	27.000
- OP 2021 - Teams Advies + I&A - inhuur implementatie Omgevingswet	€	31.000

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt u alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dat is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Bestuur	1.758	1.922	3.907	- 1.985
Burgerzaken	1.223	1.444	1.367	77
Beheer overige gebouwen en gronden	19	29	23	6
Treasury	- 40	24	8	16
OZB woningen	217	178	183	- 4
OZB niet-woningen	171	173	184	- 12
Belastingen overig	55	55	39	16
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
Overige baten en lasten	1.053	1.582	178	1.404
Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	1	- 1
Totaal lasten	4.457	5.406	5.890	- 484
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil

Bestuur	-	21	1.998	1.977
Burgerzaken	265	265	352	87
Beheer overige gebouwen en gronden	8	8	25	17
Treasury	386	455	488	33
OZB woningen	3.926	3.926	4.249	323
OZB niet-woningen	2.111	2.111	2.189	78
Belastingen overig	56	56	76	20
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	56.723	62.398	62.424	26
Overige baten en lasten	122	58	210	152
Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-
Totaal baten	63.598	69.299	72.011	2.712
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	59.142	63.893	66.121	2.228
In de reserves gestort	<i>Begroting primitief</i>	<i>Begroting definitief</i>	Rekening	Vershil
Mutaties reserves	86	1.799	1.708	91
Totaal lasten	86	1.799	1.708	91
Uit de reserves gehaald	<i>Begroting primitief</i>	<i>Begroting definitief</i>	Rekening	Vershil
Mutaties reserves	1.972	3.402	2.281	- 1.121
Totaal baten	1.972	3.402	2.281	- 1.121
Saldo mutaties reserves	1.886	1.603	573	- 1.030
TOTAAL	<i>Begroting primitief</i>	<i>Begroting definitief</i>	Rekening	Vershil
Lasten programma	4.543	7.205	7.598	- 393
Baten programma	65.571	72.702	74.292	1.591
Saldo programma	61.028	65.496	66.694	1.198

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	1.198
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		2.545
Lasten	800	
- Saldo diverse (kleine) verschillen	36	
- Personeelskosten (salarissen, inhuur en voormalig personeel)	314	
- Bijdrage aan de Werkmaatschappij	491	
- Burgerzaken: rijksleges hogere afdracht (mn.) reisdocumenten en rijbewijzen	- 41	
Baten	1.745	
- Rentevoordelen (€ 27.000) en ontvangen dividenden (€ 20.000)	47	
- Burgerzaken: hogere opbrengst (mn.) reisdocumenten en rijbewijzen	104	
- OZB (woningen en niet-woningen)	401	
- Onbenutte reserveringen (overige baten & lasten)	1.193	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		- 1.347
Lasten	- 317	
- Doeluitkering Rijk	140	
- Dotatie voorziening APPA	- 457	
Baten	- 1.030	
- Lagere uitnames reserves	- 1.030	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

<u>Naam verbonden partij</u>	<u>Vestigingsplaats</u>
Werkmaatschappij Achtkarspelen-Tytsjerksteradiel	Buitenpost/Burgum

Vennootschap / Coöperatie

<u>Naam verbonden partij</u>	<u>Vestigingsplaats</u>
BNG Bank NV	Den Haag
Stedin	Rotterdam

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning							
De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie							
ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬							
Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar		rek.	begr.	rek.	
meting ten tijde van		ref.jaar	O	P	2022	2023	2021
Apparaatskosten							
Kosten per inwoner							
Achtkarspelen	euro	2022	▲	■	899,0	829,3	921,1
(Inclusief deel apparaatskosten van de Werkmaatschappij. Geringe daling per inwoner ten opzichte van 2021.)							
Nederland	euro	onbekend			onbekend	onbekend	onbekend
Bezetting							
Bezetting in fte per 1.000 inwoners							
Achtkarspelen	fte	2022	▼	▼	11,0	9,8	9,4
(Inclusief deel bezetting Werkmaatschappij.)							
Nederland	fte	onbekend			onbekend	onbekend	onbekend
Externe inhuur							
Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen							
Achtkarspelen	euro	2022	▬	▬	16,2	2,8	4,4
(Vanaf 2022 zijn de loon- en inhuurkosten van een deel van de Werkmaatschappij meegenomen in de berekening.)							
Nederland	euro	onbekend			onbekend	onbekend	onbekend
Formatie							
Het aantal fte per 1.000 inwoners							
Achtkarspelen	fte	2022	▼	▼	9,7	9,6	9,5
(Inclusief deel formatie Werkmaatschappij. Geringe stijging ten opzichte van 2021.)							
Nederland	fte	onbekend			onbekend	onbekend	onbekend

1. Veiligheid

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Privaatrechtelijk optreden

[Kadernota 2022 nr. 01.02]

[Gereed]

Wat wilden we?

Privaatrechtelijk optreden komt voor als bijvoorbeeld gemeentegrond illegaal door een burger of onderneming wordt gebruikt. Ook wordt privaatrechtelijk opgetreden als voorwaarden in een koopcontract (zoals waterhuishouding of inrichting bij de ver/aankoop van een bouwkaavel) niet worden nagekomen. Kortom bij privaatrechtelijk optreden is de gemeente partij in een geschil. Deze (groeierende) taak is in geen enkel team belegd. Niet optreden is vaak geen optie. Zo kan bijvoorbeeld de waterhuishouding in een hele uitbreidingswijk verstoord raken, als (delen van) afwateringsloten bij tuinen

worden getrokken. In gebruik genomen groen van de gemeente kan verjaren, waardoor de betrokkene eigenaar wordt van de grond.

Toezicht en handhaving op overeenkomsten die de gemeente aangaat met anderen is een serieuze taak. We nemen immers geen voorwaarden op als die niet belangrijk zijn. Het is, gelet op de toenemende mate waarin we geconfronteerd worden met het niet naleven van contractafspraken/overtredingen, goed deze taak te beleggen bij eenheid Toezicht en handhaving.

Voorheen werden zaken die voorkwamen adhoc opgepakt en alleen als die heel dringend waren. Door vermindering in de (juridische) capaciteit is hier niet of nauwelijks nog tijd voor. Dit terwijl het aantal meldingen en constateringingen wel toeneemt.

Om de taak goed uit te kunnen voeren zal de structurele formatie moeten worden uitgebreid. Deze taak komt ten laste van de eenheid Toezicht en Handhaving. Als niet actief om "overtredingen" wordt gezocht, maar alleen op meldingen wordt gereageerd (laag ambitieniveau), zal de benodigde formatie per gemeente 0,25 fte bedragen. Totale kosten € 23.000 waarvan aan dit programma een gedeelte van € 4.000 wordt doorbelast en het overige verdeeld is over drie andere programma's.

Wat hebben we bereikt?

Juridische capaciteit voor privaatrechtelijk optreden is aangenomen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Overige ontwikkelingen

Ook in 2022 zijn wij geconfronteerd met uitdagingen, waardoor de uitvoering van het geprioriteerde beleid in de knel is gekomen. Zowel de (staart van de) coronacrisis als de opvang van ontheemde Oekraïners heeft veel noodzakelijke energie en tijd gevergd.

In maart 2022 zijn de nog geldende corona maatregelen grotendeels afgeschaald. Maar de coronacrisis werd vrijwel direct opgevolgd door de acute opvang van Oekraïners. Op verzoek van de (landelijke) overheid hebben veel gemeenten in een korte termijn opvang gecreëerd. In maart 2022 is er dan ook een projectgroep gestart om de opvang van gevluchte Oekraïners te coördineren. Ook dit heeft tot gevolg gehad dat er minder tijd was voor reguliere werkzaamheden. Een medewerker van eenheid veiligheid is hiermee fulltime bezig geweest, gedurende een aantal maanden.

Oekraïnegelden

Voor de opvang van de Oekraïners wordt door het rijk op drie manieren een vergoeding gegeven. Voor leefgeld particuliere opvang en transitiekosten gebouwen is dat een 100% dekkende vergoeding. Daarnaast wordt voor de gemeentelijke opvang een normvergoeding verstrekt op basis van een gerealiseerde opvangplek per dag. In de begroting is een raming opgenomen die voor het resultaat budgettair neutraal is. Dit is met name gedaan omdat er geen goede inschatting gemaakt kon worden over het financiële plaatje op grond van te verwachten aantallen. Uiteindelijk is gebleken, dat de vergoeding van het rijk ruimschoots voldoende is gebleken. Voor de jaarrekening levert dit een incidenteel voordeel op van ruim € 1 miljoen.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt de alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Crisisbeheersing en brandweer	1.675	1.649	1.641	8
Openbare orde en veiligheid	527	3.688	2.187	1.501
Totaal lasten	2.202	5.337	3.828	1.509
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Crisisbeheersing en brandweer	50	53	49	- 4
Openbare orde en veiligheid	16	3.200	2.880	- 319
Totaal baten	66	3.252	2.929	- 323
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 2.136	- 2.085	- 898	1.186

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	1.127
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		51
Lasten	51	
- Bijdrage WM8KTD	20	
- Overige verschillen per saldo	31	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		1.076
Lasten	1.076	
- Oekraïnegelden	1.076	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Veiligheidsregio Fryslân

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 01. Veiligheid

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar		rek. 2022	begr. 2023	rek. 2021	
		ref.jaar	O				P
Misdrijven - Diefstal uit woning per 1.000 inwoners Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners. Achtkarspelen	aantal	2021	▲	■	0,4	0,4	0,9
Nederland	aantal	2021	▲	■	1,3	1,3	1,8
Misdrijven - Geweldd misdrijven per 1.000 inwoners Het aantal geweldd misdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldd misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.). Nederland	aantal	2021	▲	■	4,3	4,3	4,5
Achtkarspelen	aantal	2021	▲	■	3,0	3,0	3,2
Misdrijven - Vernieling en beschadigingen (in de openbare ruimte) Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners. Achtkarspelen	aantal	2021	▼	■	3,8	3,8	3,6
Nederland	aantal	2021	▼	■	3,8	6,1	6,2
Misdrijven - Winkeldiefstal per 1.000 inwoners Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. Achtkarspelen	aantal	2021	▼	■	0,7	0,7	0,5
Nederland	aantal	2021	▲	■	1,8	1,8	2,0

Verwijzingen Halt							
<p>Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.</p>							
Nederland	aantal	2021	▲	■	8,0	8,0	11,0
Achtkarspelen	aantal	2021	■	■	7,0	7,0	7,0

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.4 Economische havens en waterwegen

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Vervangen brug Rysloane / Miedwei

[Kadernota 2020 nr. 02.07]

[Vertraging]

Wat wilden we?

De brug is aan het einde van zijn technische levensduur en voldoet niet meer aan de eisen. Uit inspectierapporten blijkt dat de brug vervangen moet worden om aan de veiligheidseisen te kunnen voldoen.

Naar aanleiding van de motie die aangenomen is tijdens de behandeling van de Kadernota en conform de toezegging van de portefeuillehouder tijdens de raadsvergadering zien we mogelijkheden om de brug te vervangen door een duiker met een paar bovengrondse elementen die moeten benadrukken dat hier een brug heeft gelegen.

Hiervoor gaan we in gesprek met het Wetterskip Fryslan.

Het financiële voordeel van deze goedkopere uitvoering is meegenomen in de ombuigingslijn Beheer Achtkarspelen.

Wat hebben we bereikt?

Het overleg met Wetterskip Fryslân is opgestart.

Wat is (nog) niet gelukt?

We hebben nog geen uitgewerkte keuze. Er moet nader overleg met het Wetterskip gevoerd worden. De planning is dat de uitvoering op zijn vroegst start in Q3 2023.

Revitalisering industrieterrein De Bosk Harkema (extra kosten voor verbreding/dimensionering)

[Kadernota 2022 nr. 02.07]

[Vertraging]

Wat wilden we?

Het wegprofiel op bedrijventerrein De Bosk willen we aanpassen ten behoeve van het daadwerkelijke gebruik. Door uitbreidingen van het bedrijventerrein voldoet dit nu niet. Het wegprofiel is veel te smal. De kosten hiervoor ramen we op € 150.000 voor de revitalisering van het bedrijventerrein De Bosk. De realisatie van dit project vindt plaats in 2022. Na oplevering van dit project worden de kapitaallasten van € 4.500 opgenomen in de begroting van het jaar na oplevering, in dit geval vanaf 2023.

Wat hebben we bereikt?

Het overleg met de Nutsbedrijven is opgestart. De bomen zijn geïnspecteerd. Een aantal zijn in een dusdanig slechte staat dat deze gekapt moeten worden.

Wat is (nog) niet gelukt?

De nutsbedrijven hebben nog niet aangegeven welke werkzaamheden ze moeten uitvoeren. Voor het kappen van de bomen moet nog een kapvergunning worden aangevraagd. Er moet nog een ontwerp gemaakt worden. De planning is dat de uitvoering op zijn vroegst start in Q4 2023.

Kruispunt Blauwhuisterweg - Boelenswei aanpassen (veilige overstek fietsers)

[Kadernota 2022 nr. 02.08]

[Gereed]

Wat wilden we?

Ter plaatse van de aansluiting van de Boelenswei op de Blauwhuisterweg gaan we een veilige fietsoversteek realiseren, zodat fietsers in twee keer over kunnen steken. De kosten hiervoor ramen we op € 100.000. De realisatie van dit project vindt plaats in 2022. Na oplevering van dit project worden de kapitaallasten van € 3.000 opgenomen in de begroting van het jaar na oplevering, in dit geval vanaf 2023.

Wat hebben we bereikt?

Het kruispunt is aangepast en opgeleverd. Er is een veilige fietsoversteek gerealiseerd door het aanbrengen van een midden-eiland ter hoogte van de kruising.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

2e fase Alde Dyk Kootstertille (Pinksterblomstrjitte - Balkwar)

[Kadernota 2022 nr. 02.09]

[Vertraging]

Wat wilden we?

De eerste fase (ter hoogte van het winkelcentrum) is in 2021 uitgevoerd. Dit gaat om de tweede fase van de Pinksterblomstrjitte tot de Balkwar. De tweede fase willen wij op dezelfde manier inrichten als de eerste fase waardoor een eenduidige inrichting van de Alde Dyk als hoofdonthutingsweg van Kootstertille ontstaat. De kosten hiervoor ramen we op € 100.000. De realisatie van dit project vindt plaats in 2022. Na oplevering van dit project worden de kapitaallasten van € 3.000 opgenomen in de begroting van het jaar na oplevering, in dit geval vanaf 2023.

Wat hebben we bereikt?

Er is een ontwerp gemaakt en deze is afgestemd met de belanghebbenden. Hieruit kwamen nog een aantal op- en aanmerkingen die nog verwerkt moeten worden.

Wat is (nog) niet gelukt?

Er moet een aangepast ontwerp worden gemaakt en opnieuw worden afgestemd met de belanghebbenden. De planning is dat de uitvoering op zijn vroegst start in Q3 2023.

Groningerstraat (Molenweg - rotonde Skieding) fietspad naar 1 kant brengen

[Kadernota 2022 nr. 02.10]

[Vertraging]

Wat wilden we?

De fietspaden ter hoogte van de Groningerstraat vanaf de Molenweg tot de rotonde De Skieding gaan we naar één kant van de weg brengen. De kosten hiervoor ramen we op € 40.000. De realisatie van dit project vindt plaats in 2022. Na oplevering van dit project worden de kapitaallasten van € 1.200 opgenomen in de begroting van het jaar na oplevering, in dit geval vanaf 2023.

Wat hebben we bereikt?

Het ontwerp is, nadat het is afgestemd met alle belanghebbenden, vertaald in een bestek. Hiermee is begin maart 2023 een aanbesteding gehouden. De aannemer is bekend en kan starten met de uitvoering.

Wat is (nog) niet gelukt?

De werkzaamheden starten in het 2e kwartaal 2023.

Schoolzones rond scholen

[Kadernota 2018 nr. 2.1coal1]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Voor het veilig inrichten van de wegenstructuur rond scholen richten we deze gebieden in als schoolzone. Een schoolzone is een combinatie van een begin en een eind door middel van bebording, verharding/bestrating, drempels/plateaus en/of een wegversmalling. Aanbrengen van een schoolzone kan op verschillende manieren uitgevoerd worden. Bestrating aanbrengen, met belijning (thermoplast), palen en borden plaatsen etc. De kosten per oplossing zijn verschillend.

Wat hebben we bereikt?

De Claercamp in Gerkesklooster is de laatste schoolzone waaraan gewerkt wordt. Dit is een gezamenlijk project met de dorpsraad, de school en de gemeente om te komen tot

een gedragen plan. Het plan/ontwerp is gemaakt door inwoners/kinderen van Gerkesklooster/Stroobos. Momenteel worden er subsidiefondsen aangeschreven om de cofinanciering vanuit het dorp te verzorgen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Parkeren bij de Groenkamp Buitenpost

[Kadernota 2018 nr. 2.2c]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Er wordt een eenmalig budget beschikbaar gesteld om de parkeerproblemen en doorstroming op te lossen.

Wat hebben we bereikt?

Er is een gesprek geweest met de verschillende grondeigenaren in het gebied. Hieruit is naar voren gekomen dat er meerdere ontwikkelingen spelen vanuit de school, het medisch centrum en Stichting Woningbouw Achtkarspelen (SWA). Afgesproken is om binnenkort weer bij elkaar te komen omdat de ontwikkelingen wel een serieuze oplossing kan zijn voor de parkeerproblematiek.

Wat is (nog) niet gelukt?

Overige ontwikkelingen

Aanschaf (opruim)materiaal zwerfafval

In 2022 heeft de gemeente Achtkarspelen € 32.000 ontvangen aan vergoedingen van het Afvalfonds verpakkingen. De totale kosten in 2022 bedragen € 62.000. Per saldo leidt dit tot een negatief resultaat op de exploitatie 2022 van € 30.000. Dit negatieve resultaat is € 20.000 hoger dan begroot. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door eenmalige kosten voor materiaal ter voorkoming van zwerfafval. De incidentele kosten hiervan waren niet opgenomen in de begroting en daarom heeft dit tot een overschrijding van € 21.000 geleid.

Aanleg parkeerterrein (ANNO D5)

In 2021 is het gehele ANNO D5 project verrekend met de Provinsje Fryslân. Onderdeel dat nog door de aanwezige supermarkt gerealiseerd moest worden is het parkeerterrein bij de Poiesz in Buitenpost. Voor de gemeente betekende dit dat we een woning moesten slopen waardoor het nieuwe parkeerterrein aangelegd kon worden door de supermarkt. De kosten voor de sloop van de woning werden in 2021 ingeschat op € 140.000 en zijn ten laste van de exploitatie gebracht van 2021 aangezien deze onderdeel zijn van het gehele ANNO D5 project. In 2022 heeft de sloop van de woning plaatsgevonden waarbij de totale kosten (€ 119.000) lager waren dan begroot (€ 140.000). Effect op de exploitatie 2022 is een voordeel van € 21.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordten we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Verkeer en vervoer	5.403	5.371	5.340	31
Parkeren	39	35	14	21
Economische havens en waterwegen	35	18	17	1
Totaal lasten	5.477	5.424	5.371	52
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Verkeer en vervoer	356	418	583	165
Parkeren	-	-	-	-
Economische havens en waterwegen	-	4	4	-
Totaal baten	356	422	587	165
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 5.121	- 5.002	- 4.784	218

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	218
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		197
Lasten	181	
- Diverse verschillen per saldo	12	
- Onderhoud materieel gladheidsbestrijding	13	
- Ontwikkeling personeelskosten	176	
- Aanschaf (opruim)materiaal zwerfafval	- 20	
Baten	16	
- Uitrustvergoedingen en verkoop tweedehands klinkers	16	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		21
Lasten	21	
- Lagere kosten sloop woning tbv aanleg parkeerterrein (ANNO D5)	21	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Vennootschap / Coöperatie

Naam verbonden partij

Vestigingsplaats

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân, OVEF Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

3. Economie

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsvisie ANNO

[Kadernota 2019 nr. 0.15]

[Continue proces]

Wat wilden we?

De bereikbaarheid van de regio is een belangrijke randvoorwaarde voor de economische vitaliteit en het doel een aantrekkelijke regio te zijn om in te wonen, werken en recreëren. Daarom wordt er vanuit ANNO (thema economie) gewerkt aan een mobiliteitsvisie waar een gezamenlijk regionaal uitvoeringsprogramma uit voortvloeit.

Voor het realiseren van dit uitvoeringsprogramma wordt van elke gemeente een bijdrage verwacht. Dit budget is een startbudget voor een uitvoeringsprogramma ter verbetering van de mobiliteit in de ANNO-gemeenten.

Wat hebben we bereikt?

Er ligt een uitvoeringsprogramma. De uitvoering van de verschillende opgaven loopt volgens schema. Het beschikbare budget wordt jaarlijks doorgeschoven omdat het een agenda betreft tot en met 2025.

Wat is (nog) niet gelukt?

Agenda Netwerk Noordoost Fryslân III

[Kadernota 2022 nr. 03.01]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

De gemeente Achtkarspelen werkt samen met Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytsjerksteradiel, Provinsje Fryslân en Wetterskip Fryslân in het Netwerk Noordoost. Na succesvolle afronding van de regionale samenwerkingsagenda's ANNO I en ANNO II willen we de samenwerking in Noordoost Fryslân voortzetten in ANNO III, zoals besproken in de raadsvergadering van 25 maart 2021. Om hier invulling aan te geven, wordt de samenwerkingsagenda ANNOIII uitgewerkt.

De ondersteuning van de regionale samenwerking in ANNO wordt 'lyts en linich' georganiseerd, passend bij de uit te werken tûke agenda. De jaarlijkse bijdrage aan de ANNO organisatie is afgelopen jaren gebaseerd op een bijdrage per inwoner. Omdat de omvang van de derde agenda op dit moment wordt uitgewerkt, wordt de financiële bijdrage van de gemeenten in ANNOII als uitgangspunt genomen.

Voor Achtkarspelen betreft dit een jaarlijkse bijdrage van € 37.876. De looptijd van de agenda is voorsnog t/m 2025. Bij het opstellen van de begroting van de derde ANNO samenwerkingsagenda stellen we, waar mogelijk, de bijdrage naar beneden bij.

Wat hebben we bereikt?

De opgaven in ANNOIII worden vertaald naar uitvoeringsplannen. Het tempo in de opgaven verschilt. Sommige opgaven kunnen sneller van start dan andere. Daar waar er nieuwe middelen nodig zijn worden deze zoveel mogelijk via de kadernota uitgezet.

Wat is (nog) niet gelukt?

n.v.t.

Bijdrage RMT

[Kadernota 2022 nr. 03.02]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Om het stimuleren en versterken van het toerisme naar onze gemeente en de regio te continueren is het van belang de jaarlijkse bijdrage van € 40.000 beschikbaar te stellen voor regiomarketing.

Wat hebben we bereikt?

Over de afwikkeling van 2022 volgt een collegebesluit. Vanaf maart 2023 zal RMT belast worden met het uitvoeren van taken van een Dienst van Algemeen Economisch belang.

Wat is (nog) niet gelukt?

Centrumvisie Buitenpost

[Kadernota 2018 nr. 3.1b]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

In het centrum van Buitenpost staat relatief veel zakelijk onroerend goed leeg. Tot nu toe wordt er ad-hoc gereageerd op de verschillende plannen met betrekking tot locaties in het centrum. Hierdoor worden niet altijd de beste integrale keuzes gemaakt. Door het opstellen van een visie op de gewenste centrumontwikkeling van Buitenpost kan er slagvaardiger en duidelijker gewerkt worden aan het centrum als aantrekkelijke vestigingsplaats. Deze visie zal tot stand komen in samenwerking met plaatselijk belang en de ondernemersvereniging, de gemeente is hierbij leidend. Het budget is nodig voor de inhuur van speciale expertise en procesondersteuning.

Wat hebben we bereikt?

Op 22 oktober 2020 heeft de Raad de Centrumvisie vastgesteld. Voor de inrichting van het centrum heeft de Raad besloten een projectgroep in te richten met daarin vertegenwoordigers van gemeente, ondernemers, BCB en plaatselijk belang. Deze gaan de centrumvisie verder uitwerken in concrete plannen en komen met een voorstel richting de raad.

De werkgroep heeft in 2021 dit plan uitgewerkt en is gekomen met een ontwerp voor de herinrichting van het openbaar gebied in het centrum van Buitenpost. In de raad van 3 maart 2022 heeft de Raad ingestemd met:

1. Kennis te nemen van ontwerp Centrumplan Buitenpost;
2. Een investeringskrediet van € 2.200.000 beschikbaar te stellen voor de herinrichting van de openbare ruimte van het centrum(winkel)gebied en de begroting vanaf 2025 hierop aan te passen door een jaarlijkse kapitaallast van € 99.000 op te nemen.

Wat is (nog) niet gelukt?

In de vastgestelde centrumvisie zijn 8 actiepunten opgenomen:

1. Vaststellen centrumvisie
2. Actualiseren bestemmingsplan op basis van de vastgestelde centrumvisie
3. Actualiseren detailhandelsbeleid
4. Ontwerp openbare ruimte
5. Inventariseren publieksfuncties
6. Reserveren woonprogramma (Wonen)
7. opstellen richtlijnen woontransformatie
8. Kwaliteitsverbetering gevelbeeld

Aan punt 1, en 4 is invulling gegeven. De overige punten worden in 2022 meegenomen in de realisatie van het centrumplan.

Overige ontwikkelingen

Hogere winstrealisatie grondexploitaties bedrijventerreinen

Op de bedrijventerreinen is in 2022 een totale winst gerealiseerd van € 464.000. Deze winst kan gespecificeerd worden naar de volgende complexen:

Quakkenburg Harkema	€ 26.000
De Swadde Buitenpost	€ -4.000
Lauwerskwartier Surhuisterveen	€ 130.000
Oost Kootstertille	€ 312.000

In de begroting was rekening gehouden met een winst van € 376.000. Dit is voor de jaarrekening een voordeel van € 88.000.

Voor een uitgebreidere toelichting op de grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid en de Meerjaren Prognose Grondbeleid.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Economische ontwikkeling	467	554	472	82
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6	6	794	- 787
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	51	63	51	11
Economische promotie	129	136	117	19
Totaal lasten	654	759	1.434	- 675
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Economische ontwikkeling	-	-	-	-
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	376	376	1.253	877
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6	6	2	- 5
Economische promotie	24	24	30	6
Totaal baten	406	406	1.285	879
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 247	- 353	- 149	204

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	204
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		116
Lasten	116	
- Overige verschillen per saldo	30	
- Bijdrage WM8KTD	86	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		88
Baten	88	
- Hogere winstrealisatie grondexploitaties bedrijventerreinen	88	

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 03. Economie

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar		rek. 2022	begr. 2023	rek. 2021
		ref.jaar	O			
meting ten tijde van						
Funciemenging						
De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.						
Achtkarspelen	%	2021	■	43,5	43,5	43,2
Nederland	%	2021	■	53,3	53,3	53,2
Vestigingen (van bedrijven)						
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.						
Achtkarspelen	aantal	2021	▲	155,6	155,4	149,1
Nederland	aantal	2021	▲	165,1	165,1	158,4

4. Onderwijs

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Ontwikkelingen onderwijshuisvesting

[Kadernota 2022 nr. 21.00]

[Gereed]

Wat wilden we?

We actualiseren de voorziene investering nieuwbouw voor de basisscholen en peuteropvang in Twijzelerheide naar het prijspeil 2021/2022. De verhogingen zijn nodig door autonome kostenontwikkeling en door veranderende normen en eisen die aan de onderwijshuisvesting worden gesteld.

Wat hebben we bereikt?

De ontwikkeling is meegenomen in de programmabegroting en meerjarenramingen.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Overige ontwikkelingen

Nationaal Programma Onderwijs

In 2021 werd aan scholen en gemeenten, budget toegekend volgens het NPO. Het doel was kort gezegd daarmee de gevolgen van de Coronacrisis; de leerachterstanden, leervertragingen en met name ook de mentale impact van de lockdowns te bestrijden.

Vanuit de NPO kreeg de gemeente Achtkarspelen eenmalig €526.000.

In goed overleg met de partners (in de LEJA) zijn keuzes gemaakt voor de besteding. Gezamenlijk werd gekozen voor het organiseren en duurzaam versterken van de samenwerkingen op het gebied van Zorg in en rond het Onderwijs.

Deze uitgesproken prioritering is omgezet naar de volgende projecten;

- Extra uren sociaal werkers gebiedsteamregisseurs in de scholen (GIS) voor basis- en voortgezet onderwijs; de ervaringen en effecten worden nauwgezet gevolgd door middel van onderzoek.
- Jongerenwerkers zichtbaar in de scholen voor Voortgezet Onderwijs
- Nieuwe initiatieven/activiteiten Sport, Spel en Cultuuraanbod

De projecten lopen nog door tot 31-12-2023. De ontvangen middelen voor 2022 zijn nog niet volledig besteed maar zullen op basis van de gemaakte plannen later worden ingezet. Dit bedrag (€100.000) is via de balans als 'Vooruitontvangen bedragen' overgebracht naar 2023 en heeft derhalve dus geen effect op het resultaat.

Onderwijsachterstandenbeleid.

In 2019 is het Onderwijsachterstandenbeleid landelijk herijkt. Bij de nieuwe verdeling heeft de gemeente aanzienlijk meer middelen tot haar beschikking gekregen voor deze taken. De ontvangen middelen mogen gedurende een periode van vier jaar worden ingezet. Op grond van de regeling mag de gemeente eventuele middelen die overblijven meenemen naar het volgende jaar. In 2022 is meer uitgegeven (€ 270.000) dan de beschikbare rijksmiddelen voor dit jaar. De verrekening heeft plaatsgevonden via de balans en heeft dus geen effect op het resultaat.

Leerlingenvervoer

Op basis van de voorlopige jaarrekening van JoBinder is per saldo een voordeel ontstaan op de post leerlingenvervoer van € 144.000. Dit saldo bestaat uit een incidentele afrekening (voordeel) over het boekjaar 2021 van € 29.000. Daarnaast blijkt uit deze voorlopige cijfers dat de lasten over het jaar 2022, als gevolg van lagere leerlingenaantallen dan in de begroting rekening mee was gehouden, hebben geleid tot een voordeel van € 115.000.

Onderwijshuisvesting

Cameratoezicht

In 2021 en 2022 is in de gemeente Achtkarspelen cameratoezicht geregeld bij de scholen in het primair onderwijs. Door stijgende prijzen voor deze camera systemen in 2022, is een nadeel ontstaan van € 9.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoord en we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevend, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Onderwijshuisvesting	1.142	1.186	1.194	- 9
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.517	2.328	2.327	2
Totaal lasten	3.660	3.514	3.521	- 7
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Onderwijshuisvesting	-	214	214	-
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.017	1.116	1.286	170
Totaal baten	1.017	1.330	1.500	170
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 2.643	- 2.184	- 2.021	163

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	163
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		143
Lasten	143	
- Overige verschillen per saldo	12	
- Bijdrage WM8KTD	16	
- Leerlingenvervoer JoBinder - Lagere kosten leerlingenvervoer 2022	115	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		20
Lasten	20	
- Leerlingenvervoer JoBinder - Incidentele afrekening boekjaar 2021	29	
- Huisvesting primair onderwijs - Extra kosten cameratoezicht	- 9	

Verbonden partijen

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 04. Onderwijs

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar		rek. 2022	begr. 2023	rek. 2021
		ref.jaar	O			
% Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.						
Achtkarspelen	%	2021	■	1,7	1,7	1,3
Nederland	%	2021	■	1,9	1,9	1,7
Absoluut verzuim Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.						
Achtkarspelen	aantal	2020	■	0,0	0,0	0,0
Nederland	aantal	2020	■	2,7	2,7	2,7
Relatief verzuim Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. Per 1.000 leerlingen.						
Achtkarspelen	aantal	2021	■	26,0	24,0	35,0
Nederland	aantal	2021	■	20,0	19,0	26,0

5. Sport, cultuur en recreatie

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresent., -prod. en -participatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Lokale omroep RTV NOF

[Kadernota 2022 nr. 05.01]

[Gereed]

Wat wilden we?

We ondersteunen onze lokale omroep RTV NOF. Jaarlijks adviseert de VNG een richtbedrag per huishouden als financiële ondersteuning voor lokale omroepen. Op dit moment bedraagt het VNG-richtbedrag €1,39 per huishouden. Samen met onze buurgemeenten hebben we besloten om de basisbekostiging te verhogen naar het geadviseerde richtbedrag en dit jaarlijks bij te stellen conform het VNG advies.

Wat hebben we bereikt?

We hebben de basisbekostiging van de RTV NOF in gezamenlijkheid met buurtgemeenten georganiseerd. Per huishouden betalen wij €1,39 als basisbekostiging voor onze lokale omroep. Door deze structurele ondersteuning heeft RTV NOF goede samenwerkingen kunnen opzetten met onder andere Omrop Fryslân. Onlangs werd duidelijk dat RTV NOF Rijksmiddelen heeft ontvangen. Hiermee kunnen zij een hoofdredacteur en algemeen directeur aanstellen. Op dit moment is het nog onduidelijk wat deze rijkssubsidie betekent voor onze gemeentelijke financiële ondersteuning. We zijn er trots op dat RTV NOF inmiddels is toegetreden tot de 20 beste omroepen van ons land.

Wat is (nog) niet gelukt?

Alle doelstellingen zijn behaald. We blijven in gesprek met RTV NOF over ontwikkelingen.

Cultuurcentrum de Wâldsang

[Kadernota 2022 nr. 05.02]

[Gereed]

Wat wilden we?

Cultuurcentrum de Wâldsang verzorgt het muziekonderwijs in de gemeente. Muziekonderwijs levert een bijdrage aan de persoonlijke ontwikkeling, (cultuur)participatie en sociale cohesie van inwoners. Hiernaast is Cultuurcentrum de Wâldsang een belangrijke cultuurdrager voor de regio en draagt op die manier bij aan de leefbaarheid van de gemeente. Zonder subsidie kan Cultuurcentrum de Wâldsang geen muziekonderwijs verzorgen. In lijn met de motie die de raad op 3 juni heeft aangenomen, nemen we de financiering van het muziekonderwijs weer structureel op in de begroting.

Wat hebben we bereikt?

Met structurele subsidie is continuering van het muziekonderwijs in de gemeente mogelijk.

Wat is (nog) niet gelukt?

Bijdrage recreatief park Surhuisterveen / bijenlint

[Kadernota 2022 nr. 05.07]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

In 2017 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om onderzoek te doen naar de mogelijkheid van een recreatief wandelpark in Surhuisterveen. De uitwerking van deze motie heeft door omstandigheden lang geduurd. Er wordt gewerkt aan een "praatplaat" waarbij bestaande voorzieningen in het dorp worden versterkt en aan elkaar worden verbonden. Basis is om zodoende een herkenbare, bloemrijke en recreatieve wandelroute in Surhuisterveen te creëren. Het plan moet nog met de raad worden besproken en samen ingevuld worden zodat het aansluit bij de wensen vanuit de motie van destijds. De ingeschatte kosten bedragen eenmalig € 15.000 (2022).

Wat hebben we bereikt?

Het ontwerp/praatplaat voor een recreatief wandelpark in Surhuisterveen is met de raad besproken en sluit aan bij de wensen van de motie van destijds.

Wat is (nog) niet gelukt?

De aanleg van een herkenbare, bloemrijke en recreatieve wandelroute, waarbij bestaande voorzieningen in het dorp worden versterkt en aan elkaar worden verbonden, volgt in 2023.

Bestrijding plaagsoorten (exoten, epr)

[Kadernota 2022 nr. 05.08]

[Gereed]

Wat wilden we?

Het aantal plaagsoorten neemt de afgelopen jaren in de gemeente toe. We streven naar een gezond ecosysteem waarin plaagsoorten zoveel mogelijk op natuurlijke wijze worden bestreden. Er doen zich echter situaties voor waar de gemeente, om wille van de volksgezondheid, direct moet ingrijpen (bijvoorbeeld verwijderen van eikenprocessierupsen bij speeltuinen). We willen plaagsoorten in deze situaties mechanisch verwijderen. De kosten bedragen € 10.000.

Wat hebben we bereikt?

Het bestrijden van plaagsoorten is opgenomen in de reguliere werkzaamheden. Het volledig uitroeien of voorkomen van de aanwezigheid ervan in de gemeente is niet realistisch. De insteek is het probleem beheersbaar te houden, dan wel uitbreiding van het probleem te voorkomen. Op plekken waar direct moest worden ingegrepen zijn plaagsoorten mechanisch verwijderd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Inspecties en opstellen MJOP voor overige sportaccommodaties

[Kadernota 2020 nr. 05.09]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Een onafhankelijke inspectie en een meerjarige onderhoudsplanung (MJOP), ook in samenspraak met de verenigingen, om de kwaliteit van de buitensportaccommodaties in beeld te brengen en voor de toekomst op niveau te houden.

Wat hebben we bereikt?

Voor de uitwerking van het meerjarenonderhoudsplan buitensport (MJOP) is reeds input gevraagd van de verenigingen en ook zijn diverse bodemonderzoeken gedaan. Op het moment van schrijven wordt gewerkt aan het MJOP.

Wat is (nog) niet gelukt?

Aan de uitwerking van het MJOP wordt gewerkt en zal via een separaat voorstel worden voorgelegd aan de raad.

Klimaatverandering, extra kosten water geven

[Kadernota 2022 nr. 05.09]

 [Gereed]**Wat wilden we?**

Met de toenemende klimaatverandering, waarbij er langere periodes van extreme hitte/droogte zijn, is het belangrijk dat jonge beplanting (waaronder bomen) in periodes van droogte extra water krijgt. De kosten bedragen € 6.000.

Wat hebben we bereikt?

Het water geven van jonge beplanting, in periodes van droogte, is opgenomen in de reguliere werkzaamheden.

Wat is (nog) niet gelukt?**Zorg monumentale bomen**

[Kadernota 2022 nr. 05.10]

 [Gereed]**Wat wilden we?**

De Bomenverordening biedt de mogelijkheid om particuliere bomen met een bijzondere waarde als monumentaal aan te wijzen. De gemeente ondersteunt bij de instandhouding van deze bomen. Zo worden monumentale bomen jaarlijks door de gemeente geïnspecteerd en waar nodig onderworpen aan groot onderhoud. Het is gebleken dat de beschikbare middelen voor het groot onderhoud ontoereikend zijn. Voor een goede zorg aan deze monumentale bomen, maar ook om te voldoen aan gemaakte afspraken met de eigenaren, is een verhoging van het onderhoudsbudget nodig. De kosten bedragen € 7.000.

Wat hebben we bereikt?

Het groot onderhoud van monumentale bomen is opgenomen in de reguliere werkzaamheden. Met de structurele verhoging van het onderhoudsbudget kunnen we betere ondersteuning bieden bij de instandhouding van deze particuliere bomen.

Wat is (nog) niet gelukt?**Kosten bemonstering zwemwater Skûlenboarch vanwege aanwijzing officieel zwemwater**

[Kadernota 2022 nr. 05.11]

 [Gereed]**Wat wilden we?**

De Provincie Fryslân heeft recreatiestrand Skûlenboarch vanaf 2021 als officiële zwemwaterlocatie aangewezen. Met deze aanwijzing wordt de waterkwaliteit niet meer door de gemeente, maar door Wetterskip Fryslân getoetst. Als gevolg hiervan wordt het budget voor de onderhoudskosten structureel met € 3.000 verlaagd.

Wat hebben we bereikt?

Na de aanwijzing van recreatiestrand Skûlenboarch als officiële zwemwaterlocatie, wordt de waterkwaliteit niet meer door de gemeente, maar door Wetterskip Fryslân getoetst. Het budget voor de onderhoudskosten is structureel verlaagd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Aanleg fietspad Skeanpaed - Wyldpaed-west

[Kadernota 2022 nr. 05.12]

[Op schema]

Wat wilden we?

Voor het realiseren van een veilige fietsverbinding tussen Twijzelerheide (Skeanpaed), Wyldpaed-West en de provinciale weg (N355) is een budget benodigd van (bruto) € 180.000.

Wat hebben we bereikt?

De ontwerptekening is gereed. De aanvragen bij het Wetterskip voor een dam zijn ingediend.

Er zijn gesprekken met de grondeigenaren om de benodigde grond in eigendom te krijgen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Voorbereiding loopt, uitvoering na grondaankoop. Verwachting is op zijn vroegst Q3 2023.

Impuls Spitkeet

[Kadernota 2022 nr. 05.13]

[Gereed]

Wat wilden we?

Openluchtmuseum en Themapark de Spitkeet heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke groei doorgemaakt. De Spitkeet is met 19.000 bezoekers in 2019 een van de grootste musea in onze regio. In 2021 heeft het museum een incidentele subsidie ontvangen voor het aanstellen van een coördinator. Om te kunnen doorontwikkelen continueren we de subsidie voor de (tijdelijk) ingestelde coördinatiefunctie in de jaren 2022 en 2023.

Wat hebben we bereikt?

De Spitkeet heeft in 2022 incidenteel subsidie ontvangen ten behoeve van een coördinator. Deze subsidie wordt ook in 2023 doorgezet. We brengen in het voorjaar van 2023 het museumbeleid naar de raad. Hierin willen we een voorstel doen naar de toekomst.

Wat is (nog) niet gelukt?

Verbeteren en uitbreiden wandel- en fietsmogelijkheden

[Kadernota 2018 nr. 5.7coal1]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

De gemeente wil recreatie en toerisme in Achtkarspelen bevorderen door het realiseren van een uitstekende wandel- en fietsinfrastructuur. Hiervoor geeft Achtkarspelen uitvoering aan het Padenplan. Dit is een uitwerking van wensen van plaatselijke belangen en gemeente om gebieden en paden te verbinden. Het budget is bedoeld voor haalbaarheidsonderzoeken, aanleg, beleving en verbetering van toeristische paden.

Wat hebben we bereikt?

In februari 2023 is de eerste fase van fietspad Drogehamstermieden aangelegd. Budget van deze post wordt gebruikt als gemeentelijke co-financiering. Er is overleg met plaatselijke belangen om paden uit het padenplan te prioriteren.

Wat is (nog) niet gelukt?

Ontwikkelen toeristische visie

[Kadernota 2018 nr. 5.7coal2]

[Op schema]

Wat wilden we?

Een regionale toeristische visie is gewenst.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsplan toerisme en recreatie, het concept beleidsplan heeft in de herfst van 2021 ter inzage gelegen.

Daarna is ervoor gekozen het aan de nieuwe raad ter vaststelling aan te bieden en wensen uit het Bestuursakkoord mee te nemen. De vertaling van de wensen uit het bestuursakkoord in de visie is in 2022 gedaan.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het is niet gelukt om de visie in 2022 vast te stellen. De visie wordt in februari 2023 aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Miedengebied

[Kadernota 2018 nr. 5.7h]

[Vertraging]

Wat wilden we?

Om de toeristische mogelijkheden van de Miedengebieden verder te verkennen is onderzoek nodig. Hierbij kijkt de gemeente onder andere naar hoe de gebieden met elkaar verbonden kunnen worden, wat er nog ontbreekt en hoe we de natuurwaarden kunnen behouden. Ook wordt er promotiemateriaal ontwikkeld en kleine aanvullingen in het toeristische aanbod gerealiseerd.

Wat hebben we bereikt?

Het Miedengebied is een mooi gebied voor ontwikkeling van de recreatieve infrastructuur. Om de toeristische mogelijkheden van het gebied verder te verkennen is onderzoek nodig. Het onderzoek heeft door omstandigheden vertraging opgelopen. Hierdoor is ook het geplande Toeristische overstap punt nog niet aangelegd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Onderzoeken of een TOP gewenst is bij station Buitenpost.

TOP (Toeristische Overstap Punten)

[Kadernota 2018 nr. 5.7i]

[Vertraging]

Wat wilden we?

Achtkarspelen wil één of twee Toeristische Overstap Punten (TOP) realiseren. TOP's zijn speciaal ingerichte (kleinschalige) parkeerplaatsen met uniforme uitstraling nabij routeknooppunten van bewegwijzerde vaar-, fiets- en wandelroutes.

Wat hebben we bereikt?

Er is budget beschikbaar voor het plaatsen van drie toeristische overstappunten. De eerste is inmiddels gerealiseerd bij de Spitkeet in Harkema. De tweede zal mogelijk worden gerealiseerd in de Mieden. De gebiedsontwikkelingen in de Mieden verlopen vrij traag. De aanleg van de Toeristische overstappunten heeft hiermee vertraging opgelopen.

Wat is (nog) niet gelukt?

Motie: IJsbanen

[Kadernota 2019 nr. P5-M16]

[Gereed]

Wat wilden we?

Bij de behandeling van de kadernota is een motie aangenomen (P5-M16) inzake de IJsbanen. Het gaat dan om:

- het onderzoeken of de ijsbaan van Kootstertille verplaatst kan worden naar het centrum van het dorp;
- voor noodzakelijke vervanging van lichtmasten beleid vast te stellen voor ijsbanen die in beheer zijn bij de ijsbaanvereniging van een dorp;
- geld beschikbaar te stellen voor de ijsbanen in Kootstertille en Twijzelerheide, zodat deze dorpen weer een goede ijsbaan hebben;
- onderzoek te doen naar het gebruik van mobiele lichtmasten.

Ten aanzien van het eerste punt gaat de gemeente in overleg met de ijsbaanvereniging Kootstertille en plaatselijk belang Kootstertille om te kijken naar de wensen en mogelijkheden.

Ten aanzien van het tweede en vierde punt willen we dit graag betrekken bij de bredere discussie over inventariseren en inspecteren van het noodzakelijk onderhoud van de overige sportaccommodaties.

Voor de ijsbanen in Kootstertille en Twijzelerheide stellen we voor om, vooruitlopend op de bredere discussie over de overige sportaccommodaties, eenmalig een bedrag van € 20.000 beschikbaar te stellen om deze ijsbanen weer op orde te krijgen. En dit verder op te pakken met de betreffende ijsbaanverenigingen. Uit gesprek met een van de verenigingen is naar voren gekomen dat we wellicht een pilot kunnen gaan doen met mobiele lichtmasten.

Wat hebben we bereikt?

Er is op beide ijsbanen (Kootstertille en Twijzelerheide) een pilot gedaan met mobiele lichtmasten. Beide ijsbaanverenigingen zijn hier tevreden over en hebben aangegeven in de toekomst graag gebruik te blijven maken van mobiele verlichting op het moment dat er geschaatst kan worden. Bij de uitwerking van het MJOP Buitensport komen wij met een voorstel over hoe wij als gemeente in de toekomst met de lichtmasten op de ijsbanen om willen gaan.

Voor het op orde brengen van de ijsbaan in Twijzelerheide volstaat het voor de vereniging om voortaan gebruik te maken van mobiele lichtmasten en zijn er geen verdere acties benodigd. Met de ijsbaanvereniging van Kootstertille is gekeken naar een eventuele verplaatsing van de ijsbaan naar het centrum van het dorp. Helaas bleek dit niet haalbaar te zijn vanwege o.a. de afstand tot de woningen rondom het beoogde stuk grond, hoge kosten, onduidelijkheid m.b.t. verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid, etc. Nadat duidelijk was dat de verplaatsing van de ijsbaan niet haalbaar was, is de ijsbaanvereniging met een nieuw plan gekomen voor de huidige ijsbaan. Dit plan heeft echter niet tot concrete acties geleid. Ook was het niet duidelijk hoe de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden zouden worden geregeld i.v.m. het openbare karakter dat de ijsbaanvereniging voor ogen had.

Conform het beleid overlopende posten, gaat een bedrag dat na 2 jaar niet is besteed, naar de algemene middelen. Een deel van het beschikbaar gestelde bedrag van € 20.000 voor de ijsbanen van Kootstertille en Twijzelerheide is gebruikt voor de inhuur van mobiele lichtmasten. Het restant van dit beschikbaar gestelde bedrag van € 20.000 valt dus vrij.

Wat is (nog) niet gelukt?

-

Overige ontwikkelingen

Resultaat sportactivering

In 2022 zijn de opbrengsten voor sportactivering € 144.000 hoger dan begroot. Deze overschrijding wordt veroorzaakt doordat het niet bestede deel van de subsidie sportakkoord 2021 (€ 72.000) in 2022 gerealiseerd mochten worden. Dit leidt enerzijds tot hogere opbrengsten en anderzijds tot hogere lasten, per saldo een neutraal effect op het resultaat.

Anderzijds wordt de hogere opbrengst veroorzaakt door een niet begrote hogere doorbelasting van de kosten voor sportactivering naar de gemeente Tytsjerksteradiel en interne verrekeningen (€ 59.000).

SPUK bijdrage sport en cultuur

Bij de diverse onderdelen van het cultuurbeleid en sport zijn voordelige verschillen ontstaan van respectievelijk € 31.000 en € 44.000. Het rijk heeft als gevolg van de coronapandemie de culturele en sport sector ondersteund door het verstrekken van steunpakketten. Zelfs in 2022 is nog een substantieel bedrag overgemaakt aan de gemeenten en benutting daarvan leidt tot onderbesteding op de structureel beschikbare budgetten.

Instandhoudingssubsidie monumenten

In 2021 is voor een aantal monumenten een instandhoudingssubsidie (SIM-subsidie) verleend, voor de periode 2022-2027. Deze subsidie is gerealiseerd in 2022 maar was nog niet opgenomen in de begroting waardoor er een positief verschil is ontstaan (€ 36.000).

Onderschrijding lasten sportaccommodaties

De onderschrijding van de lasten van de sportaccommodaties van € 117.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door afrekeningen van nutsvoorzieningen over 2021 die in 2022 worden verantwoord (€ 57.000).

Het opstellen van twee beleidsplannen MJOP buitensportaccommodaties en inspectie oefenhoeken heeft minder gekost dan verwacht € 10.000. Hiertegenover staat een lagere bijdrage uit de algemene reserve op programma 0. Verder is minder gebruik gemaakt van adviesbureaus voor het maken van plannen (€ 13.000). Voor de ijsbanen Kootstertille en Twijzelerheide is € 20.000 gereserveerd voor de uitvoering van de motie 'Ijsbanen'. Deze post is grotendeels niet besteed waardoor er sprake is van een onderschrijding op het taakveld.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Sportbeleid en activering	445	476	677	- 201
Sportaccommodaties	2.249	2.227	2.103	125
Cultuurpresent., -prod. en -participatie	444	525	478	47
Musea	462	624	625	- 1
Cultureel erfgoed	128	56	54	2
Media	831	892	922	- 30
Openb. groen en (openlucht)recreatie	2.091	2.162	2.096	66
Totaal lasten	6.649	6.961	6.955	6
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Sportbeleid en activering	36	36	180	143
Sportaccommodaties	477	462	552	90
Cultuurpresent., -prod. en -participatie	41	51	56	5
Musea	135	223	219	- 5
Cultureel erfgoed	-	-	36	36
Media	247	247	280	33
Openb. groen en (openlucht)recreatie	10	10	9	- 1
Totaal baten	947	1.030	1.332	302
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 5.702	- 5.932	- 5.623	308

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	308
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		83
Lasten	47	
- Diverse verschillen per saldo	25	
- Bijdrage werkmaatschappij	40	
- Onderschrijding lasten sportaccommodaties	117	
- Ontwikkeling personeelslasten	- 101	
- Onderhoudskosten groen ivm droogte en eikenprocessierups	- 34	
Baten	36	
- Instandhoudingssubsidie monumenten	36	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		225
Lasten	66	
- Exploitatie zwembad De Kûpe	17	
- Vertraging ontwikkeling Miedengebied	49	
Baten	159	

- SPUK bijdrage cultuur door corona	31
- SPUK bijdrage sportaccommodaties door corona	44
- Resultaat sportactivering; sportakkoord	84

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Recreatieschap Marrekrite

Vestigingsplaats

Grou

Stichting / Vereniging

Naam verbonden partij

Stichting Sportcentrum 8kspelen

Vestigingsplaats

Gemeente Achtkarspelen

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 05. Sport, cultuur en recreatie

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens —

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar		rek. 2022	begr. 2023	rek. 2021
		ref.jaar	O			
% Niet-sporters						
Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. Achtkarspelen	%	2020	—	—	59,3	59,3
Nederland	%	2020	—	—	49,3	49,3

6. Sociaal Domein

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 6..81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 WSW en beschut werk
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Beschermd Wonen

[Kadernota 2020 nr. 06.01]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

De aangekondigde doordecentralisatie van Beschermd Wonen is voorlopig uitgesteld naar 2022. De inschatting is dat de betreffende uitzetting opgevangen kan worden binnen de huidige begroting van de centrumregeling. In de risicoparagraaf is dit risico aangegeven.

Wat hebben we bereikt?

De doordecentralisatie beschermd wonen is uitgesteld naar 01-01-2024. In de meicirculaire 2023 zullen de lokale middelen bekend gemaakt worden. Gelet op de (financiële) onzekerheden is in Friesland besloten om de middelen voor 2024 en 2025 samen te voegen en te werken met een regionaal budget. Vanuit de wetgeving zal regionale samenwerking op (inkoop- en contractmanagement) beschermd wonen verplicht worden gesteld.

Wat is (nog) niet gelukt?

De doordecentralisatie beschermd wonen is uitgesteld; daarom is deze niet gerealiseerd per 2022. We zijn in deze afhankelijk van het beleid van de rijksoverheid.

Implementatie handelingsprotocol Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling

[Kadernota 2020 nr. 06.10]

[Continue proces]

Wat wilden we?

Een onderdeel van Veilig in het sociaal domein is de toepassing van de wettelijk verplichte meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

Het handelingsprotocol met daarin de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling wordt na vaststelling door de colleges geïmplementeerd in de beide gemeentelijke organisaties en de Werkmaatschappij. Bij de implementatie en uitvoering is een belangrijke rol en taak weggelegd voor de aandachtsfunctionarissen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling voor gemiddeld 2 uur per week per aandachtsfunctionaris. Deze inzet wordt onderdeel van herschikking van taken in de Gebiedsteams.

Wat hebben we bereikt?

De Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling draagt bij aan de veiligheid in het sociaal domein. De uitwerking van deze wet is vastgelegd in een handelingsprotocol. Door de vaststelling van het handelingsprotocol in beide gemeentelijke organisaties en de werkmaatschappij 8KTD geven wij hier uitvoering aan. Bij de implementatie en de uitvoering is een belangrijke rol weggelegd voor de aandachtsfunctionarissen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

Wat hebben we bereikt?

Er is een concept handelingsprotocol. Deze is nog niet vastgelegd in de organisaties. Aan de wettelijke taak van de aandachtsfunctionaris wordt uitvoering gegeven.

Wat is (nog) niet gelukt?

Landelijke en regionale ontwikkelingen vragen om een heroverweging van de inzet van taken en daarmee de uitvoering die is vastgelegd in het handelingsprotocol. De komende maanden wordt hier op regionaal niveau onderzoek naar gedaan.

Uitbreiding formatie zorgadministratie

[Kadernota 2022 nr. 06.10]

[Op schema]

Wat wilden we?

In verband met de olopende aanvragen, de groeiende vraag om administratieve ondersteuning en de extra taken bij beëindiging van zorgtrajecten breiden we de formatie voor Sociaal Domein voor de jaren 2022 en 2023 uit met 24 uur op de functie administrateur. Dit om het huidige dienstverlenende niveau vast te houden en de komende jaren mee te kunnen in alle ontwikkelingen binnen het sociaal domein.

Wat hebben we bereikt?

Als gevolg van uitstel Inkoop Jeugd was volledige inzet extra 24 uren in 2022 nog niet nodig. In 2023 realiseren we dit wel.

Wat is (nog) niet gelukt?**Uitbreiding formatie Communicatie Sociaal Domein**

[Kadernota 2022 nr. 06.11]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Wij gaan een communicatiestrategie ontwikkelen richting inwoners en partners om de transformatie verder te brengen. Veranderingen in 2022 en 2023 in de sociale basis, de inkoop van zorg en de activiteiten van onze gebiedsteams maken een kwalitatief goede communicatie naar al onze inwoners en partners noodzakelijk. Ook de communicatie over ons beleid op gebied van armoede en schulden vraagt extra aandacht. Deze middelen en daarmee de impuls aan communicatie in het sociaal domein dragen daaraan bij.

Wat hebben we bereikt?

In het afgelopen jaar is er een communicatiestrategie ontwikkeld voor het Sociaal Domein.

Wat is (nog) niet gelukt?

De uitvoering van de communicatiestrategie is deels gelukt. Vanwege het vertrek van de communicatieadviseur Sociaal Domein is er gezocht naar vervanging. Die wervingsprocedure is tot op heden nog niet succesvol geweest.

Uitbreiding formatie Gebiedsteams

[Kadernota 2022 nr. 06.12]

[Gereed]

Wat wilden we?

We verhogen de kwaliteit van de inzet van de gebiedsteams en de doorontwikkeling transformatie in het Sociaal Domein. Om invulling te kunnen geven aan de veranderopgave en deze effectiever te maken is er tijdelijk meer sturing ingezet. Wij gaan onderscheid maken in onze werkwijze op basis van de complexiteit van de vraag van de inwoner. Immers, 90% van de inwonersvragen zijn eenvoudig van aard; 10% behoort tot de complexe vraagstukken waarbij een regiefunctie vereist is. Preventief wordt zorg verstrekt daar waar wachtlijsten zouden kunnen leiden tot verzwaring van de complexiteit en/of kostenverhoging. Er wordt een apart crisisteam ingericht met betrekking tot acute hulpvragen waarbij de reguliere weg geen soelaas biedt.

Wat hebben we bereikt?

De middelen zijn ingezet om de werkdruk te verlichten. Dit is voor jeugd en Wmo tijdelijk gerealiseerd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Project Beurtschip

[Kadernota 2022 nr. 06.13]

 [Gereed]

Wat wilden we?

De subsidieaanvragen in het kader van de Regiodeal zijn afgewezen voor de projecten Beurtschip en Spitkeet.

Op basis van de resultaten van het project Beurtschip in de afgelopen jaren, heeft de raad bij de behandeling van de Kadernota besloten om de financiering voor dit project voor 2022 en 2023 op te nemen in de begroting. Daarnaast wordt in deze jaren onderzocht hoe we het project per 2024 op een andere en mogelijk goedkopere wijze kunnen financieren.

Wat hebben we bereikt?

Tegenover de kosten van het project Beurtschip staan ook baten, zoals de maatschappelijke bate van 'meedoen' en minder uitkerings- en uitvoeringslasten bij uitstroom naar werk. Voor de jaren 2022 en 2023 de kosten van het project opgenomen in de begroting. In de Kadernota 2024 - 2027 komen wij met een financieringsvoorstel voor het project vanaf 2024.

Wat is (nog) niet gelukt?

Herstelplan Sociaal Cultureel Werk

[Kadernota 2022 nr. 06.14]

 [Gereed]

Wat wilden we?

De raad heeft op 22 april 2021 een motie aangenomen om het effect van de bezuiniging op het sociaal-cultureel werk te verzachten. Met instemming van de betrokken partijen is uitgekomen op een verlenging van de huidige regeling voor 2022 voor 90% van de huidige regeling. Dat betekent dat er in 2022 een budget van € 142.000 beschikbaar is voor het sociaal-cultureel werk in onze gemeente. Tegelijkertijd gaan we samen met de organisaties in gesprek hoe we de exploitatie van de dorpshuizen kunnen verbeteren.

Wat hebben we bereikt?

In 2022 hebben we subsidie beschikbaar gesteld als overgangsjaar op naar de nieuwe situatie waarin de subsidies zijn opgegaan in de subsidieregeling Sociale Basis. Vanaf 2023 is er geen subsidie meer specifiek voor het sociaal-cultureel werk.

Wat is (nog) niet gelukt?

-

Ontwikkelingen Jobinder o.b.v begroting 2022

[Kadernota 2022 nr. 21.02]

 [Gereed]

Wat wilden we?

Jobinder voert namens de gemeente het collectief vervoer uit. Voor de begroting 2022 zal er uitgegaan moeten worden van een autonome groei op basis van een (CBS-

)indexering van 3% op de regiekosten van de Mobiliteitscentrale, de vervoerskosten en de kosten van het Mobiliteitsbureau ten opzichte van de begroting 2021. Voor de gemeente Achtkarspelen betekent dit een uitzetting van € 44.000.

Wat hebben we bereikt?

De indexering is opgenomen in de begroting voor 2022 en meerjarenramingen. Daarmee zijn de budgetten in de begroting op peil gebracht.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Overige ontwikkelingen

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Subsidie Zelf- en Samenredzaamheid

In 2021 is de regeling zelf- en samenredzaamheid vastgesteld. Dit is de regeling voor vrijwilligers en voor professionals die een beroep kunnen doen op financiële ondersteuning voor door hen ontwikkelde initiatieven. De beschikbaar gestelde middelen voor de regelingen zijn gedekt door de van het rijk ontvangen coronamiddelen.

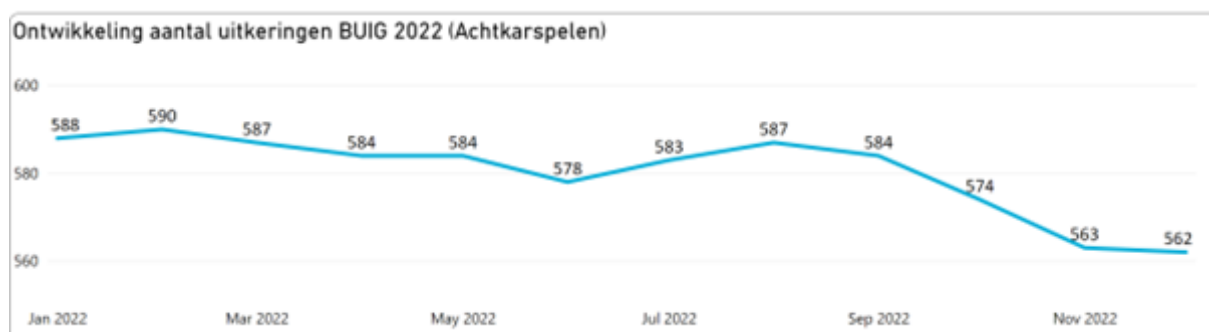
Voor de besteding in 2022 was een bedrag van € 150.000 geraamd. De werkelijke uitgaven in 2022 voor de uitvoering van de regeling zijn € 115.000. Het verschil van € 35.000 is voor de jaarrekening 2022 een incidenteel voordeel.

6.3 Inkomensregelingen

Bijstandsverlening (BUIG)

De inkomensregelingen bestaan uit diverse regelingen; Bijstand, IOAW, Bbz en IOAZ. Per saldo hebben deze regelingen geleid tot een voordeel voor de jaarrekening 2022 van € 473.000.

Afgelopen jaar waren de ontwikkelingen over de aantallen uitkeringen positief omdat er een dalende trend zichtbaar was in het aantal uitkeringen. Dit resulteert in een lagere uitkeringslast. In onderstaande tabel is goed te zien dat het aantal uitkeringen vooral in het laatste kwartaal nog verder is gedaald naar 562 uitkeringen (januari 2022: 588).

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)

Eén van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis vanaf 2020 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). De regeling is voor zelfstandige ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt en eventueel in een lening voor bedrijfskapitaal om

liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Voor onze gemeente is de TOZO uitgevoerd door Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF) te Leeuwarden.

In 2022 is er in totaal € 1.065.000 aan voorschotten ontvangen van het Rijk. De ontvangen voorschotten zijn één op één doorbetaald aan BZF, waarbij achteraf de verrekening heeft plaatsgevonden over de uitvoering van de TOZO. Per saldo heeft de TOZO regeling geleid tot een incidenteel voordeel van € 61.000 voor de jaarrekening 2022.

Energietoeslag

Het uitvoeren van regeling Energietoeslag heeft geleid tot een nadeel van € 400.000 voor de jaarrekening 2022. De gemeente heeft in totaal € 2,2 miljoen aan energietoeslag verstrekt aan daarvoor in aanmerking komende inwoners. Van het rijk is daarentegen in 2022 slechts 1,8 miljoen ontvangen, derhalve een verschil van € 400.000.

Het probleem als in Achtkarspelen is bij veel meer gemeenten het geval. Divosa heeft eind 2022 een onderzoek gedaan en daaruit is gebleken dat 48% van de gemeenten te maken heeft met een tekortschietend budget. Inmiddels heeft de VNG dit signaal opgepakt en dit richting het kabinet aangegeven. De VNG gaat er van uit dat de gemeenten met een tekort gecompenseerd zullen worden. Op dit moment is hier echter nog geen duidelijkheid over, waardoor in de jaarrekening 2022 een tekort ontstaat op het uitvoeren van de regeling Energietoeslag.

Minimabeleid

Achtkarspelen kent diverse inkomensregelingen in het kader van minimabeleid. Per saldo is het resultaat op minimabeleid € 111.000 negatief.

- Op de uitgaven voor de collectieve ziektekostenverzekering is een nadeel ontstaan van € 78.000. Op dit onderdeel rust per 2022 een taakstelling van € 56.000; de toegangsgrens voor deze voorziening is per 2022 verlaagd van 130% naar 110% van het sociaal minimum.

Op basis van het verlagen van de toegangsgrens is het aantal cliënten dat een verzekering had bij AV-Frioso gedaald van 673 op 1 januari naar 661 op 31 december 2022. In aantallen zou de ombuiging gerealiseerd zijn, ware het niet dat door een gewijzigde financieringsystematiek, overeengekomen met de Friese gemeenten dit de realisatie heeft doorkruist waardoor er nu sprake is van een nadeel. Niet benutte zorg leidt namelijk niet meer tot teruggave van premiebetaling.

- Ook op het gebied van de Bijzondere Bijstand zien we de kosten in het afgelopen jaar sterk stijgen. Vooral de kosten voor het huisvesten van statushouders heeft geleid tot een nadeel van € 65.000.
- Op de TOP-regeling is een voordeel ontstaan van € 32.000. Ondanks publicatie van het bestaan van de regeling om mensen te bereiken en te bewegen gebruik te maken blijft het afhankelijk van het aantal cliënten dat daadwerkelijk gebruik hiervan maakt van de regeling. Dit zijn er minder geweest dan begroot.

Regeling toeslagenproblematiek

Er is in 2022 een voordeel ontstaan van €67.000 op de uitvoering van de regeling toeslagenproblematiek. Gemeenten worden gecompenseerd voor de kosten die zij maken met betrekking tot de regeling toeslagenproblematiek. Dit bestaat uit de werkelijke kosten die voor ondersteuning van gedupeerden wordt gemaakt en ook een normbedrag per gedupeerde. De totale bijdrage wordt achteraf via de Sisa-verantwoording vastgesteld.

6.4 Begeleide participatie

Beschut Werken

Wanneer het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen vaststelt dat een persoon is aangewezen op beschut werk, dan hebben wij de wettelijke verplichting om een baan voor deze persoon te zoeken. Wij kopen Beschut Werkplekken in bij aanbieders van Beschut Werk of realiseren deze bij reguliere werkgevers. Kopen we in, dan zijn de begeleidingskosten van Beschut Werk hoger dan de begeleidingskosten bij reguliere werkgevers. Bij de begroting 2022 zijn wij uitgegaan van dienstverbanden van 32 uur per week op basis van inkoop. Op dit product is een voordelig verschil ontstaan van € 22.000. Hiervoor zijn een aantal oorzaken aan te wijzen. De dienstverbanden zijn niet allemaal aangegaan voor 32 uur per week. In- en uitstroom vindt gedurende het hele jaar plaats, zodat niet in alle gevallen kosten worden gemaakt voor een heel jaar. Daarnaast zijn de werkplekken niet alleen gerealiseerd bij aanbieders van Beschut Werk, maar deels ook bij reguliere werkgevers.

Stichting MOA

In 2022 heeft een verrekening plaatsgevonden tussen gemeente en MOA over het boekjaar 2021 waarbij de twee rollen die er zijn in de relatie, namelijk enerzijds verbonden partij en anderzijds ondernemerschap met elkaar zijn vermengd. Het gaat hierbij om de compensatie volgens afspraak over de jaarlijkse overheadkosten voor de SW-medewerkers (verbonden partij) die de gemeente heeft verrekend met een debetfactuur (ondernemerschap). Hierdoor heeft de MOA in 2021 € 37.000 te weinig aan overheadkosten SW ontvangen. Dit leidt tot een nadeel van hetzelfde bedrag in het boekjaar 2022.

6.5 Arbeidsparticipatie

Re-integratie

Het re-integratiebudget is per saldo met € 112.000 overschreden. Het budget voor maatwerkvoorzieningen is de afgelopen jaren met 74% gedaald. De oorzaken van deze daling zijn de bezuinigingen in de afgelopen jaren en het overhevelen van € 168.000 voor re-integratiedienstverlening naar de MOA in 2018. In 2022 was het budget € 147.000 en kwamen 800 personen in aanmerking voor re-integratiedienstverlening. Per inwoner was er in 2022 dus € 184 per beschikbaar. Dit is een gemiddelde. Afhankelijk van de problematiek verschilt de inzet per inwoner. Ter illustratie, de kosten van een werk-activeringstraject, individuele coaching of externe jobcoaching bedragen gemiddeld € 5.500 per jaar. Een analyse van de inzet van het budget laat geen rare dingen zien. De inzet past binnen de ambities van ons Participatiebeleid en de Participatiewet.

Oorzaken overschrijding budget

1. Er is sprake van spanning op de arbeidsmarkt en in bijna alle sectoren zijn er personeelstekorten. Wie kan en wil werken is aan het werk. We zien dat veel van onze inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen niet profiteren van de ruime arbeidsmarkt. Deze inwoners hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt, vaak door een combinatie van verschillende problemen. Dit vraagt om meer inzet van maatwerkvoorzieningen.
2. Door de lockdowns in 2021 en begin 2022 hebben veel re-integratietrajecten stilgelegen. Die zijn weer opgestart zodra dat kon. De doorlooptijd van re-integratietrajecten was hierdoor langer. Het gevolg is dat de kosten die wij anders op 2021 hadden geboekt nu ten laste komen van het resultaat 2022.
3. Sommige aanbieders hebben pas eind 2022 de facturen gestuurd, waardoor we geen goed zicht hadden op de uitgaven. Inmiddels hebben we beheersmaatregelen genomen om hier meer grip op te krijgen.
4. In de praktijk blijkt dat onze preferente aanbieders MOA en Kruidhof niet altijd de juiste re-integratieplek zijn voor inwoners. Een aantal inwoners heeft in 2022 trajecten bij deze partijen gevolgd die niet succesvol zijn afgerond. Als

vervolgstap hebben wij externe maatwerkvoorzieningen ingekocht zodat de re-integratie van deze inwoners niet stagneerde.

5. Door ziekte bij onze eigen jobcoaches moesten wij in de 2^e helft van 2022 meer externe jobcoaching inkopen.
6. De prijzen van de re-integratie aanbieders worden jaarlijks geïndexeerd. Deze indexatie is de laatste jaren niet meegenomen in de begroting. In 2023 is het budget voor het eerst geïndexeerd.

Inburgering nieuwkomers

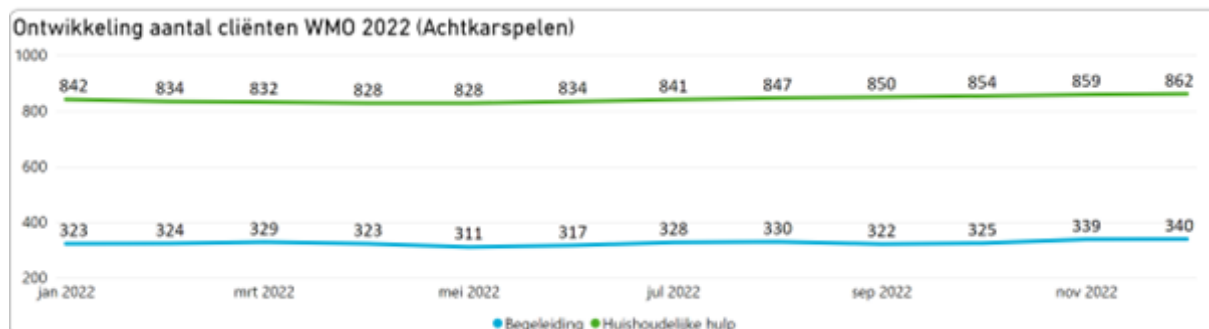
De uitvoering van de nieuwe wet Inburgering is in 2022 laat op gang gekomen. Dit omdat er onvoldoende woningen waren voor statushouders en door een systeemfout bij DUO waardoor inburgeraars die onder de nieuwe wet vallen onder de oude wet geregistreerd stonden. Het uitvoeringsbudget voor de nieuwe wet is hierdoor niet volledig benut. Dit leidt tot een voordeel voor de jaarrekening 2022 van € 45.000.

6.6 / 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Wmo-maatwerkvoorzieningen

Het voordeel op de Wmo-maatwerkvoorzieningen betreft in totaal € 256.000 op een totaal budget van € 8,6 miljoen. Naast na-ijleffecten van corona is dit mede het effect van het eerder ingezette kostenbewust werken binnen onze Gebiedsteams.

De eerste maanden van 2022 golden nog diverse coronamaatregelen. Dit is van invloed geweest op het participeren van onze inwoners. De mogelijkheden voor deelname aan maatwerkvoorzieningen collectief vervoer en dagbesteding waren in de eerste maanden van 2022 beperkter. Huishoudelijke Hulp vormt een uitzondering hierop. De aanzuigende werking van het abonnementstarief zorgt voor een continue en gestage stijging bij deze maatwerkvoorziening.

Schulddienstverlening

Het aantal cliënten dat gebruik heeft gemaakt van schulddienstverlening in 2022 is beduidend lager uitgevallen dan verwacht, er hebben zich 27 inwoners aangemeld. Daardoor zijn er minder producten Kredietbank Nederland ingezet (49 t.o.v. 77 in 2021). Dit levert voor de jaarrekening 2022 een voordeel op van € 82.000.

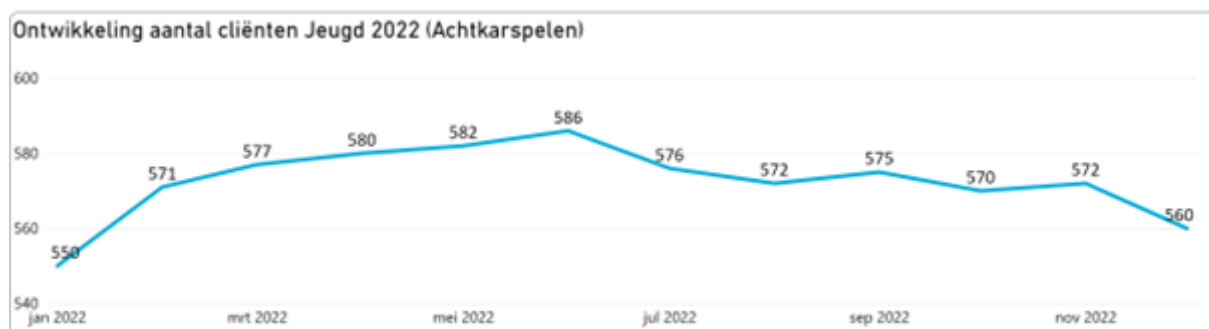
Wmo-vervoer

Op het Wmo-vervoer is per saldo een voordeel ontstaan van € 66.000. Op de uitgaven van het Wmo-vervoer, dat uitgevoerd wordt Jobinder, is een voordeel ontstaan van € 90.000. Ook in 2022 is er nog sprake geweest van de invloed van de coronapandemie op de vervoersbehoefte. Het gehele jaar 2022 is het aantal cliënten beduidend achtergebleven bij het aantal van voor de coronapandemie.

Wat voor de ontwikkeling in de lasten geldt is tegengesteld aan de ontwikkeling bij de baten. Door het achterblijven van de vraag heeft dit nadelige gevolgen voor de afdracht van ontvangen eigen bijdragen. Dit leidt hier tot een nadeel van € 24.000.

6.72 /6.82 Maatwerkdienstverlening Jeugd

De vraag naar en het beroep op Jeugdzorg blijft onverminderd groot. Hoewel het aantal jeugdigen dat jeugdzorg ontvangt redelijk stabiel blijft, zien we een toenemende vraag in de aard en ernst van de specialistische zorg. Dit beeld wordt ook landelijk gesignaleerd.

In Achtkarspelen zijn een aantal aanbieders gevestigd die intensieve zorg en verblijf combineren, voor opvang en behandeling van voogdijkinderen uit verschillende gemeenten en provincies. De verwachting, waar ook in de begroting 2022 op is geanticipeerd, dat de invoering van de nieuwe wetgeving in het kader van het woonplaatsbeginsel effecten zou laten zien is uitgekomen. Deze ontwikkelingen hebben, op het totale budget voor de Jeugd maatwerkvoorzieningen van € 9,1 miljoen, geleid tot een nadeel voor de jaarrekening 2022 van € 75.000.

Belangrijk blijft dat goed in kaart wordt gebracht hoe de cijfers zich ontwikkelen zodat er tijdig op geanticipeerd kan worden. Het aantal afgegeven voorzieningen zegt niet altijd iets over de financiële consequenties. Een aantal landelijke ontwikkelingen en het uitstel van ingangsdatum van de nieuwe aanbesteding zal mogelijk een negatief effect hebben op de financiële huishouding.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Beschermd Wonen

Het product Beschermd Wonen wordt op provinciaal niveau uitgevoerd door de centrumregeling Sociaal Domein Fryslân (SDF). Voor 2022 is er sprake van een overschot van € 11,5 miljoen op provinciaal niveau. Dat is hoger dan verwacht en ook hoger dan in 2021 (resultaat € 7,8 mln.). Als oorzaken hiervoor wordt geduid:

- Doorgaande afname van het aantal bewoners met een indicatie Beschermd wonen (Intramuraal en Ambulant). In Friesland hadden we 590 geïndiceerde bewoners op 1 januari 2022. Op 31 december 2022 waren dit er nog 540. Het lijkt erop dat nog steeds veel mensen aanvragen doen voor een Wlz-indicatie en deze ook toegekend krijgen. Ook zorgaanbieders lijken geneigd te zijn in te zetten op Wlz.
- Toename van de rijksvergoeding met ongeveer 1 mln. extra middelen voor volumeontwikkeling
- Niet ingezet innovatiebudget

Het aandeel van de gemeente Achtkarspelen in dit positieve resultaat is € 490.000 en levert voor de jaarrekening 2022 een voordeel op van € 490.000.

Hoofdlijnenakkoord GGZ

In het Hoofdlijnenakkoord GGZ zijn vanaf 2022 structurele middelen ter beschikking gesteld aan de (centrum) gemeenten om vorm te geven aan de ambulantisering van mensen met GGZ-problematiek. De herallocatie van middelen moet ertoe bijdragen dat de achterstand in kwaliteit van leven van mensen met een ernstige psychiatrische aandoening (EPA) wordt ingehaald en dat betrokkenen beter in staat worden gesteld een

gezond, veilig, sociaal en maatschappelijk leven te leiden. In Friesland is afgesproken dat deze middelen aan de lokale gemeenten ter beschikking worden gesteld. Voor Achtkarspelen is dit een bedrag van € 107.000. Hiermee kan iedere gemeente zelf invulling geven aan ambulante zorg/ondersteuning voor mensen met een (ernstige) psychiatrische aandoening. In Achtkarspelen is hiermee in 2022 een start gemaakt door onder andere het uitvoeren van een EPA nulmeting. Veel kosten zijn er echter nog niet gemaakt, dit resulteert voor de jaarrekening 2022 in een voordeel van □□€ 99.000.

Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang (MOVVO)

De producten Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang worden op provinciaal niveau uitgevoerd door de centrumregeling Sociaal Domein Fryslân (SDF). Financiering vindt plaats via de centrumgemeente Leeuwarden. Eventuele tekorten of overschotten worden verrekend met de Friese gemeenten. Over het jaar 2022 hebben we een positieve afrekening ontvangen van in totaal € 56.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt de alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoordt in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Geëscaleerde zorg 18+	99	97	- 970	1.067
Samenkracht en burgerparticipatie	1.449	1.561	1.422	139
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.652	3.631	3.072	558
Inkomensregelingen	13.291	14.459	15.161	- 702
WSW en beschut werk	5.523	5.813	5.815	- 2
Arbeidsparticipatie	805	1.039	949	90
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	887	825	819	6
Maatwerkdienstverlening 18+	9.474	9.202	8.682	520
Maatwerkdienstverlening 18-	8.150	8.183	8.309	- 126
Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	21	- 21
Geëscaleerde zorg 18-	1.285	1.284	1.175	109
Totaal lasten	44.615	46.094	44.455	1.640
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Geëscaleerde zorg 18+	-	-	- 387	- 387
Samenkracht en burgerparticipatie	15	15	22	7
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	-	-	-
Inkomensregelingen	11.096	10.373	11.362	989
WSW en beschut werk	-	69	69	-
Arbeidsparticipatie	111	174	33	- 140

Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	-	9	9
Maatwerkdienstverlening 18+	319	281	287	6
Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	1	1
Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	-	-
Geëscaleerde zorg 18-	-	-	- 9	- 9
Totaal baten	11.542	10.912	11.386	475
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 33.073	- 35.182	- 33.068	2.114

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	2.114
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		2.436
Lasten	2.436	
- Uitvoering Wet Verplichte GGZ (WvGGZ)	9	
- Beschut werken	22	
- Adviesraden	22	
- Sociaal Cultureel Werk	25	
- Uitvoering regeling Personen Verward Gedrag	25	
- Welzijnsaccomodaties	32	
- Caparis (dienstverleningsovereenkomst 2022)	37	
- Inburgering nieuwkomers (uitvoeringslasten)	45	
- Maatschappelijke- en Vrouwenopvang (MOVO)	56	
- Wmo-vervoer	66	
- Schulddienstverlening	82	
- Hoofdlijnenakkoord GGZ	99	
- Maatwerkvoorzieningen Wmo	256	
- Bijstandverlening (BUIG)	473	
- Beschermd Wonen	490	
- Bijdrage WM8KTD	1.000	
- Re-integratiebudgetten	- 112	
- Minimabeleid	- 111	
- Maatwerkvoorzieningen Jeugd	- 75	
- Overige verschillen per saldo	- 5	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		- 322
Lasten	- 389	
- Subsidieregeling Zelf- en samenredzaamheid	35	
- TOZO-regeling	61	
- Energietoeslag 2022	- 400	
- Bijdrage MOA (afrekening boekjaar 2021)	- 37	
- Caparis (Coronacompensatie 2022)	- 33	
- Inspecties Kinderopvang (afrekening boekjaar 2021)	- 15	
Baten	67	
- Regeling toeslagenproblematiek	67	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Sociale Werkvoorziening Fryslân

Vestigingsplaats

Drachten

Gemeenschappelijke regeling (licht)

Naam verbonden partij

Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân

Vestigingsplaats

Dokkum

Stichting / Vereniging

Naam verbonden partij

MOA

Vestigingsplaats

Surhuisterveen

Daarnaast kennen we nog overige samenwerkingsvormen, zoals de centrumregeling. Deze vorm kent geen eigen rechtspersoonlijkheid en is geen verbonden partij conform de definitie van het BBV. Maar gelet op het belang van samenwerkingsverbanden kiezen we ervoor om deze, voor zover van toepassing, wel te presenteren.

Centrumregeling

Naam verbonden partij

Sociaal Domein Fryslân

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 06. Sociaal domein							
De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie							
ongunstig ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■							
Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar			rek.	begr.	rek.
meting ten tijde van		ref.jaar	O	P	2022	2023	2021
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin							
Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.							
Achtkarspelen	%	2021	▲	▬	4,0	5,0	5,0
Nederland	%	2021	▬	▬	6,0	6,0	6,0
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren							
Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.							
Nederland	%	2021	▬	▬	2,0	2,0	2,0
Achtkarspelen	%	2021	▬	▬	3,0	3,0	3,0
Banen							

<p>Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.</p>							
Achtkarspelen	aantal	2021			537,4	537,4	528,2
Nederland	aantal	2021			805,5	805,5	795,9
<p>Cliënten met een maatwerkarrangement Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.</p>							
Achtkarspelen	aantal	2022			600,0	700,0	630,0
Nederland	aantal	2022			640,0	649,0	649,0
<p>Jongeren met delict voor rechter Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.</p>							
Achtkarspelen	%	2020			1,0	1,0	1,0
Nederland	%	2020			1,0	1,0	1,0
<p>Jongeren met jeugdbescherming Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.</p>							
Achtkarspelen	%	2022			1,4	1,9	1,8
Nederland	%	2022			1,1	1,2	1,1

Jongeren met jeugdhulp							
<p>Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.</p>							
Achtkarspelen	%	2022			10,0	12,4	10,2
Nederland	%	2022			10,7	12,9	10,5
Jongeren met jeugdreclassering							
<p>Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.</p>							
Achtkarspelen	%	2020			0,3	0,3	0,3
Nederland	%	2022			0,3	0,3	0,3
Lopende re-integratievoorzieningen							
<p>Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.</p>							
Achtkarspelen	aantal	2020			613,7	613,7	613,7

Nederland	aantal	2020			202,0	202,0	202,0
Netto arbeidsparticipatie							
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.							
Achtkarspelen	%	2022			72,2	67,7	67,7
Nederland	%	2022			72,2	68,4	68,4
Personen met een bijstandsuitkering							
Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.							
Achtkarspelen	aantal	2021			365,9	365,9	365,9
Nederland	aantal	2021			431,2	431,2	431,2

7. Volksgezondheid en milieu

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Basiskaart Geluid Emissies

[Kadernota 2022 nr. 02.01]

[Op schema]

Wat wilden we?

In het kader van de Omgevingswet zijn we verplicht voor een groot deel van onze wegen Basis Geluid Emissiekaarten (BGE) vast te stellen. We willen aan deze wettelijke verplichting voldoen. De BGE zijn noodzakelijk om te komen tot de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening in het kader van onze omgevingsplannen en voor het

beoordelen van aanvragen om omgevingsvergunningen. Voor de doorgaande wegen in onze gemeenten hebben wij voor het wegverkeerslawaaigeluidzones vastgesteld. Op basis van de Omgevingswet moeten ook voor overige wegen geluidzones worden vastgelegd. Met behulp van software wordt op basis van deze data de geluidaanvalgebieden bepaald waarmee rekening dient te worden gehouden voor nieuwe ontwikkelingen. Om voor de belangrijkste wegen een Basis Geluid Emissiekaart vast te stellen is formatieve uitbreiding van 0,6 fte (0,3 per gemeente zijnde € 25.000) en een werkbudget van € 35.000 per gemeente opgenomen in de begroting.

Wat hebben we bereikt?

De BGE is een verplicht uitvoeringsonderdeel binnen de aankomende Omgevingswet. De gemeente heeft een gedeelte van de uitvoering belegd bij de FUMO door deel te nemen aan de Projectgroep BGE. De FUMO zet het projectplan op voor alle gemeenten in Fryslân.

In 2022 is daarvoor een inventarisatie uitgevoerd van de wensen en ambities bij de gemeente

Wat is (nog) niet gelukt?

In 2023 gaat de projectgroep BGE dit projectplan verder uitwerken en sluit de gemeente (Geluid en Beheer/Verkeer) aan om hier nadere uitwerking aan geven.

Bodemtaken/BRO

[Kadernota 2020 nr. 07.08]

[Op schema]

Wat wilden we?

Vanaf 1-1-2018 geldt vanuit de Wet op de Basisregistratie Ondergrond (BRO) een wettelijke taak voor de gemeente om gegevens over de ondergrond aan te leveren via het Bronhoudersportaal. Deze nieuwe taak is tot nu toe niet in de begroting verwerkt en dit is wel nodig.

Voor het structureel aanleveren en bijhouden van deze registraties is informatie nodig om uitvoer te kunnen geven aan de BRO. Daarnaast is begeleidend advies nodig voor de procesinrichting van de BRO-taak en zijn middelen nodig voor de jaarlijkse dataverwerking in het Bronhoudersportaal.

Extra bodemtaken naar gemeente (Warme Overdracht):

Ten aanzien van de bodemtaken worden in het kader van de Omgevingswet de gemeenten bevoegd gezag voor de taken die voorheen onder de Wet Bodembescherming (Wbb) vielen waarbij het bevoegd gezag bij de provincie lag of de 25 grote gemeenten in Nederland.

Omdat de behandeling van de Wbb-taken tot op heden een basistaak is die door de Fumo wordt uitgevoerd, is de verwachting dat deze behandeling onder de Omgevingswet als basistaak bij de Fumo blijft. Coördinatie, afstemming, (bestuurlijk)overleg en afspraken zullen bij de gemeente komen te liggen. De gemeenten ontvangen voor de uitvoering van de taak waarschijnlijk een bedrag van het Rijk, dat in het gemeentefonds wordt gestort. Hoe hoog dit bedrag zal zijn is (nog) niet bekend. De verdraging bij de invoering van de omgevingswet brengt met zich mee dat de consequenties voor de FUMO naar verwachting in 2021 duidelijk worden.

Wat hebben we bereikt?

BRO:

De wettelijke taken in het kader van de basisregistratie ondergrond (BRO) zijn vanaf 1 december 2021 ingevuld en belegd bij de afdeling Beheer. In 2022 is met behulp van een extern adviesbureau invulling gegeven aan de procesinrichting van de BRO-taak

voor fase 1 van de BRO. Ook is in 2022 gebruik gemaakt van het structureel gereserveerde bedrag voor de jaarlijkse dataverwerking in het Bronhoudersportaal.

Bodemtaken:

Voor de warme overdracht zijn de locaties die overgaan van de provincie naar gemeente met elkaar afgestemd. Voordat de Omgevingswet in werking treedt worden de afspraken hierover nog definitief belegd.

Wat is (nog) niet gelukt?

Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de afspraken over de warme overdracht gereed gemaakt.

Uitbreiding ondersteuning gaswinning

[Kadernota 2022 nr. 07.08]

[Continue proces]

Wat wilden we?

De problematiek van de gaswinning vraagt extra inspanningen ook al is het gemeentebestuur geen bevoegd gezag. Luisteren naar maatschappelijke onrust en beïnvloeding zoveel mogelijk benutten is van belang. Dit vraagt extra inspanningen (1 fte) waarvoor de kosten voor onze gemeente € 32.500 per jaar bedragen. Vooralsnog houden wij rekening met een voortzetting over drie jaren.

Wat hebben we bereikt?

Voor het gaswinningsdossier is budget beschikbaar gesteld voor 2 jaren. De werkzaamheden voor de uitvoering van het gaswinningsdossier zijn ingevuld met de inhuur van 1fte gedurende de aangegeven periode.

Wat is (nog) niet gelukt?

nvt

Ondergrond milieuterrein opnieuw vloeistofdicht

[Kadernota 2020 nr. 07.10]

[Op schema]

Wat wilden we?

Voor het uitvoeren van de activiteiten op het milieuterrein is een vergunning nodig. Deze hebben we, maar we moeten uiteraard wel aan de voorwaarden blijven voldoen. Een belangrijk voorwaarde is dat op specifieke delen de ondergrond vloeistofdicht moet zijn. Deze delen zijn aan onderhoud en/of vervanging toe.

Wat hebben we bereikt?

De vloer is gekeurd en op diverse plaatsen voorzien van een nieuwe vloeistofdichte laag.

Wat is (nog) niet gelukt?

We verwachten dat voor het (blijven) voldoen aan de vergunning naast de vloeistofdichtheid nog aanvullende aanpassingen gedaan moeten worden. Hierover is contact met de vergunningverlener.

Formatie gemeentelijk beleid op het vlak van Milieu

[Kadernota 2022 nr. 07.10]

[Continue proces]

Wat wilden we?

Door aanscherping van wettelijke voorschriften op het gebied van externe veiligheid, luchtkwaliteit, licht, geur en geluid moeten er extra maatregelen worden genomen. Deze

vergen 0,4 fte voor vooralsnog drie jaren. Aan het einde daarvan evalueren we over voortzetting. Jaarlijks vraagt dit € 17.500 budget.

Wat hebben we bereikt?

De wettelijke voorschriften op het gebied van Milieu moeten worden aangescherpt. Hiervoor is gedurende 2 jaren budget beschikbaar gesteld. Voor de werkzaamheden is inmiddels de nodige formatie ingehuurd.

Wat is (nog) niet gelukt?

nvt

Vervangen KGA depot. incl nieuwe vergunningen

[Kadernota 2020 nr. 07.11]

[Vertraging]

Wat wilden we?

Voor het innemen van klein gevaarlijk afval (KGA) is op de milieustraat een "depot" aanwezig. In dit gebouw bevindt zich het inlever- en bewaarpunt voor het KGA dat wordt binnengebracht. Dit KGA depot moet aan voorwaarden en (veiligheids)eisen voldoen. Dat is niet meer het geval en het depot moet worden vervangen om KGA te kunnen blijven innemen voor onze inwoners.

Wat hebben we bereikt?

Het nieuwe KGA-depot is besteld en zou volgens planning in 2022 worden geplaatst. Er is echter vertraging bij de levering van het depot.

Wat is (nog) niet gelukt?

De verwachting is dat levering, plaatsing in het tweede kwartaal van 2023 plaats vindt.

Motie: Diaper Challenge

[Kadernota 2019 nr. P7-M03]

[Op schema]

Wat wilden we?

De tijdens de Kadernota aangenomen motie "Diaper Challenge (motie P7 - M3) wil een bijdrage leveren aan het verminderen van de hoeveelheid restafval. Door het gebruik van katoenen luiers te stimuleren kan het aandeel wegwerpluiers in het restafval verminderd worden. In een aantal gemeenten is met een actieve voorlichting/campagne het gebruik gestimuleerd. Voor het project, inclusief het inzichtelijk maken van de resultaten, is € 7.000 beschikbaar.

Wat hebben we bereikt?

De motie is uitgevoerd vanuit de invalshoek van duurzaamheid en niet slechts vanuit het verminderen van de hoeveelheid restafval. Door nieuwere nascheidingstechnieken worden wegwerpluiers (en vergelijkbaar materiaal zoals incontinentieproducten) tijdens het sorteerproces beter uit het restafval gehaald. Het milieuvoordeel ten opzichte van katoenen luiers is daardoor minder groot. De nadruk is daarom komen te liggen op de bewustwording van ouders over de milieuaspecten die met luiers gemoeid zijn. Bij elke geboorteaangifte is informatie over herbruikbare luiers en een bon verstrekt waarmee een luierpakket kan worden afgehaald. Er is gewerkt met een bon om te voorkomen dat er pakketten worden uitgedeeld aan ouders die bij voorbaat al geen belangstelling hebben. Inmiddels zijn er 33 pakketten uitgegeven, ongeveer 16% van de ouders heeft daadwerkelijk een pakket afgehaald. In totaal zijn er 110 pakketten beschikbaar.

Wat is (nog) niet gelukt?

Nog niet alle pakketten zijn uitgegeven. De actie blijft lopen tot de pakketten op zijn.

Overige ontwikkelingen

Lagere bijdrage vaccinatieprogramma's

Via het gemeentefonds worden aan de gemeente middelen beschikbaar gesteld voor vaccinatieprogramma's. De uitvoering daarvan zijn belegd bij de GGD binnen de Veiligheidsregio. In de regel wordt hierop door de Veiligheidsregio meestal ook een claim gelegd bij de gemeenten, voor 2022 is dit niet het geval. Hierdoor ontstaat er in de jaarrekening een voordeel van € 17.000.

Uitgaven wettelijk gezondheidsbeleid

Vanwege de coronapandemie en de getroffen maatregelen hebben bepaalde activiteiten op het gebied van wettelijke gezondheidsbeleid de afgelopen jaren stilgestaan. Dit jaar zijn als gevolg van de interne personele mutaties geen activiteiten uitgevoerd. Het beschikbare budget is hierdoor niet volledig besteedt. Voor de jaarrekening een voordeel van € 16.000.

Riolering

Het resultaat van het taakveld riolering over 2023 betekent voor de jaarrekening een nadeel van € 62.000 ten opzichte van de definitieve begroting. De grootste oorzaken hiervan worden kort toegelicht.

De gerealiseerde opbrengsten (rioolheffing) lag € 243.000 lager. Dit wordt veroorzaakt doordat er in de tariefberekening uitgegaan is van een hogere kapitaallast. Als gevolg van vertraging in het uitvoeringsprogramma is dit niet gerealiseerd, dit heeft een effect van € 143.000. Het niet invullen van vacatureruimte zorgt voor een voordeel op de salariskosten van vast personeel van € 90.000.

Daarnaast is de dekking van de personeelslasten € 110.000 lager dan begroot. De personeelskosten voor alle projectleiders worden namelijk geboekt in programma 2 van wegen. De begrote inkomst voor het toerekenen van uren van projectleiders aan de kredieten van riolering valt dus in het programma 2 van wegen. Het nadeel wat hier in programma 7 ontstaat, is nagenoeg gelijk aan het voordeel in programma 2.

De begrote onttrekking van de voorziening is € 249.000 lager dan oorspronkelijk begroot door lagere kosten conform de hiervoor beschreven voordelen 2022. De lagere kosten voor incidenteel onderhoud, inspectie en reiniging van het grondwatermeetnet en vrijvervalriolering, onder anderen als gevolg van investeringen in eerdere jaren leidt tot een voordeel van € 37.000. Verder zijn er nog enkele kleinere afwijkingen die per saldo € 5.000 hogere lasten veroorzaken.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen onderdeel rioolheffing.

Afval

Het resultaat van het taakveld afval over 2022 betekent voor de jaarrekening een voordeel van € 80.000 ten opzichte van de definitieve begroting. De grootste oorzaken hiervan worden kort toegelicht.

Het verschil tussen de gerealiseerde en begrote opbrengsten bedraagt € 215.000. Deze stijging is onder te verdelen in de volgende oorzaken:

- Ontwikkeling oud papierprijs in 2022: in 2022 is de oud papierprijs incidenteel hoog waardoor de realisatie € 67.000 hoger is dan begroot
- Fors hoger ingezameld volume kunststoffen en drankenkartons vanuit nascheiding huisvuil 2022 (€ 96.000)

- Definitieve eindafrekening 2020 voor de vergoeding van kunststof en drankenkartons van Nedvang (€ 38.000)
- Vanaf 2022 keert Omrin de opbrengsten voor textiel uit in plaats van een gesaldeerde verrekening (€ 14.000)

De gerealiseerde lasten op het taakveld afval zijn € 135.000 hoger dan begroot. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt doordat de begrote dotatie aan de voorziening € 333.000 hoger is dan oorspronkelijk begroot door de hiervoor beschreven voordelen 2022. Tegenover dit nadeel staat een totaal voordeel van € 198.000 aan lagere lasten. Deze daling ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door:

- Lager volume groen (GFT) afval als gevolg van de droge zomer (€ 50.000)
- Prijsvoordeel grijs huisvuil (€ 30.000)
- Voordeel als gevolg van een lager aantal bezoekers aan de milieustraat (€ 18.000)
- Lagere onderhoudslasten materieel milieustraat (€ 15.000)
- Hogere lasten als gevolg van de kunststofverwerking (€ 52.000)
- Uitvoering gepland onderhoud vloestofdichte vloer naar 2023 en het achterwege blijven van de verhoging van de beheerskosten van Omring zorgen voor een voordeel van € 129.000.

Verder zijn er nog enkele kleinere afwijkingen die per saldo € 8.000 lagere lasten veroorzaken. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen onderdeel rioolheffing.

Lagere uitgaven duurzaamheid

Op het budget duurzaamheid is in 2022 minder uitgegeven dan begroot. Dit heeft oa. te maken met het feit dat er in verband met prioriteitstelling geen Sinnetafels zijn georganiseerd, waar ca. € 10.000 voor was begroot. Andere taken, zoals de Energiearmoede en de grotere zonneprojecten zoals Skûlenboarch, hebben voorrang gekregen. In 2022 zijn overigens ook geen verzoeken vanuit de dorpen zelf gekomen voor een Sinnetafel, zodat we tot deze prioriteitstelling konden komen. Daarnaast is de verwachte afdracht van ca. € 17.000 voor de Regionale Energie Strategie (RES) in het afgelopen jaar niet verschuldigd geweest. Vanaf 2023 is dit wel het geval voor de opvolger van de RES, de Fryske Enezjy Tafel (FET). Totaal is op de duurzaamheidsbudgetten € 35.000 overgehouden, hetgeen een voordeel voor de jaarrekening is.

Basiskaart Geluid Emissies

Aangezien de Omgevingswet wederom is uitgesteld, zoals het nu lijkt naar 1 januari 2024, is het beschikbare werkbudget van € 35.000 voor het kunnen vaststellen van een Basiskaart Geluid Emissies niet uitgegeven. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel.

Klimaatmiddelen Transitievisie Warmte

Voor Achtkarspelen zijn nog klimaatmiddelen ten behoeve van de Transitievisie Warmte beschikbaar van € 237.000. Deze middelen zijn tot op heden bewust nog niet besteed, omdat er nog geen zicht was op structurele Rijksmiddelen ten behoeve van de uitvoering van de Transitievisie Warmte. Inmiddels is bekend dat deze middelen wel beschikbaar komen met ingang van 2023. Dat betekent dat deze gereserveerde klimaatmiddelen nu ook vanaf 2023 besteed zullen gaan worden. Doordat het geld in 2022 niet is uitgegeven ontstaat in dit programma een voordeel van het genoemde budget. Hiertegenover staat in programma 0 een nadeel van dezelfde omvang omdat de beschikking over de reserve ook niet plaatsvindt. Voor de jaarrekening is dit budgettair neutraal effect.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevend, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Volksgesondheid	1.307	1.365	1.306	59
Riolering	1.986	1.995	1.707	288
Afval	3.461	3.624	3.764	- 140
Milieubeheer	1.140	1.323	955	368
Begraafplaatsen en crematoria	-	-	-	-
Totaal lasten	7.894	8.307	7.732	575
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Volksgesondheid	-	20	22	2
Riolering	2.734	2.734	2.384	- 350
Afval	4.366	4.474	4.694	220
Milieubeheer	-	-	28	28
Begraafplaatsen en crematoria	3	3	3	-
Totaal baten	7.103	7.231	7.131	- 100
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 791	- 1.077	- 602	475

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	475
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		170
Lasten	152	
- Diverse verschillen per saldo	8	
- Lagere uitgaven duurzaamheid	35	
- Bijdrage werkmaatschappij	109	
Baten	18	
- Resultaat taakveld afval	80	
- Resultaat taakveld riolering	- 62	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		305
Lasten	305	
- Lagere uitgaven wettelijk gezondheidsbeleid	16	
- Lagere bijdrage vaccinatieprogramma's aan Veiligheidsregio	17	

- Basiskaart Geluid Emissies	35
- Klimaatmiddelen Transitievisie Warmte	237

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Vestigingsplaats

FUMO (Fryske Utfieringsorganisaasje Miljeu en Omjouwing) Grou

Vennootschap / Coöperatie

Naam verbonden partij

Vestigingsplaats

Afvalsturing Friesland N.V. (handelsnaam Omrin)

Leeuwarden

N.V. Fryslân Miljeu (handelsnaam Omrin)

Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 07. Volksgezondheid en Milieu

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar	Metingen en referentiejaar		rek. 2022	begr. 2023	rek. 2021
			O	P			
Hernieuwbare elektriciteit							
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.							
Achtkarspelen	%	2020	■	■	20,8	20,8	17,7
Nederland	%	2020	■	■	26,9	26,9	20,0
Omvang huishoudelijk restafval							
Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.							
Achtkarspelen	kg	2021	▼	▼	217,0	209,0	197,0
Nederland	kg	2021	▲	▲	169,0	170,0	161,0

8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.

Bij dit programma horen de volgende taakvelden

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)
- 8.3 Wonen en bouwen

Inhoudelijk

Deze onderwerpen waren afkomstig uit onder meer de Kadernota 2020 (jaren 2021-2024) en eerdere Kadernota's voor zover van toepassing. Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Uitvoering woningbouwprogrammering

[Kadernota 2022 nr. 08.05]

[Continue proces]

Wat wilden we?

Door de regionale woningbouwprogrammering wordt met instemming van de provincie ruimte geboden voor meer lokale invulling van de woningbehoefte. Deze uitvoering biedt meer ruimte voor woningbouwplannen en vragen dus meer capaciteit. Om de realisatie van de woningbouwprogrammering mogelijk te maken is voor Achtkarspelen

een extra personele schil op ruimtelijke ordening noodzakelijk. Voor de jaren 2022 en 2023 wordt hiervoor € 200.000 begroot.

Wat hebben we bereikt?

De regionale woningbouwprogrammering biedt de mogelijkheid voor meer lokale invulling van de woningbehoefte. Om hier uitvoering aan te kunnen geven is extra formatie vereist. In 2022 is gestart met de invulling van de werkzaamheden door de inhuur van de nodige capaciteit.

In 2023 wordt hier voor de gemeente Achtkarspelen een vervolg aan gegeven.

Wat is (nog) niet gelukt?

nvt.

Participatiewebsite

[Kadernota 2022 nr. 08.09c]

[Vertraging]

Wat wilden we?

De dynamiek van de samenleving verandert. Gemeente en inwoners gaan steeds vaker gezamenlijk op zoek naar wat hun woonomgeving mooier, beter en leefbaarder kan maken. Deze betrokkenheid van inwoners bij het beleid van de gemeente is, evenals de betrokkenheid van de gemeente bij haar inwoners, een vorm van participatie. De participatie website is dienstbaar om burgerinitiatieven vorm te geven, de omgevingsvisie vorm te geven en om beleidsdoeleinden interactief met de inwoners te delen.

Per jaar wordt uitgegaan van 4 burgerinitiatieven. Daarnaast wordt uitgegaan van 4 projecten met een looptijd van 1 jaar. Van deze projecten zijn er 2 gemeenschappelijk met Tytsjerksteradiel vorm gegeven. Daarnaast worden er 6 projecten met een looptijd van 3 tot 6 maanden geraamd, waarvan er 4 gemeenschappelijk met Tytsjerksteradiel vorm worden gegeven. Totale kosten € 31.000 waarvan aan dit programma een gedeelte van € 8.000 wordt doorbelast en het overige verdeeld is over twee andere programma's.

Wat hebben we bereikt?

De participatiewebsite is een platform dat aangeschaft is in afwachting van de omgevingswet. Deze omgevingswet is er (nog) niet en dus is de participatiewebsite onthouden van die input die van daaruit verwacht werd. Gelukkig merken we dat de participatiewebsite steeds meer een online platform wordt dat ook voor andere gemeentelijke projecten een podium biedt. Daar wordt dan ook volop gebruik van gemaakt.

Wat is (nog) niet gelukt?

De invoering van de omgevingswet geeft een te verwachten verdere impuls aan het gebruik van de participatiewebsite. Los daarvan is ook de Wet versterking participatie op decentraal niveau in voorbereiding. Ook deze wet zal met onder ander The Right to Challenge een impuls geven aan gebruik van dit platform.

Werkbudget Wonen

[Kadernota 2019 nr. 8.02]

[Op schema]

Wat wilden we?

Momenteel is er geen budget voor de uitvoering van de (wettelijke) taken van het volkshuisvestingsbeleid maar er worden wel kosten gemaakt vanwege de nieuwe taken vanuit de Woningwet 2015. Het gaat hierbij om voorlichting, bewonersavonden e.d. die gericht zijn op zowel visie- en beleidsvorming als beleidsuitvoering. Daarnaast wordt in

2019 de woonvisie geactualiseerd. Een onderdeel hiervan is het uitvoeringsprogramma. Om dit uit te kunnen voeren is bij behandeling van de Kadernota € 10.000 bestemd voor deze taken. In verband met de budgettaire positie van de begroting hebben wij nog eens kritisch naar de diverse onderwerpen van onder meer de Kadernota gekeken. Op basis daarvan hebben wij dit budget neerwaarts bijgesteld naar € 7.000.

Wat hebben we bereikt?

In 2022 is het werkbudget deels ingezet voor de Monitor 2022. Deze laat de ontwikkeling ten aanzien van woningbouw zien. Onder meer wat de behoefte is aan huur- en koopwoningen en in welke segmenten. Op basis hiervan is mede bepaald of de inzet ten aanzien van woningbouw aangepast moet worden.

Wat is (nog) niet gelukt?

Leges bouw in relatie tot omgevingswet

[Kadernota 2020 nr. 8.03]

[Vertraging]

Wat wilden we?

Inmiddels is duidelijk geworden, dat de implementatie van de omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. Dit biedt ruimte om de consequenties van de invoering van de wet met betrekking tot leges zorgvuldig uit te werken. In de eerste helft van 2021 zal een raadsvoorstel worden opgesteld, zodat ruim voor de daadwerkelijke invoering de raad een besluit kan nemen over de nieuwe invulling van de leges.

Wat hebben we bereikt?

De invoering van de omgevingswet is wederom uitgesteld, het is de verwachting dat de nieuwe wet per 1 januari 2024 van kracht wordt.

Op 22 juni 2022 is de raad geïnformeerd over de wijzigingen van de legesverordening, de raads werkgroep kon zich vinden in de geformuleerde uitgangspunten en de keuzeadvies. De planning is dat de nieuwe verordening voor de daadwerkelijke invoeringsdatum van de omgevingswet aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd, met een invoeringsdatum gekoppeld aan de omgevingswet.

Wat is (nog) niet gelukt?

Vastgoed registratiesysteem

[Kadernota 2018 nr. 8.2c]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Een nieuwe werkwijze waarbij een rentmeester/contractbeheerder als centrale verbinder wordt neergezet zodat alle eigendomsgerelateerde gegevens over gemeentelijk vastgoed helder en actief beschikbaar komen bij vastgoed-gerelateerde ontwikkelingen en beslissingen. Ter ondersteuning wordt voor deze rol wordt digitaal registratiesysteem ontwikkeld.

Wat hebben we bereikt?

Er is een contractbeheersysteem aangeschaft. Het systeem wordt nu gevuld met vastgoedcontracten van de beide gemeentes. Dit jaar wordt dat traject afgerond. Dan zijn ook de rollen (contractmanagement, contractbeheer en contracteigenaar) belegd.

Wat is (nog) niet gelukt?

We constateren dat er veel vastgoedcontracten verouderd zijn. Deze moeten worden geactualiseerd. Daar gaan we mee starten als de inventarisatie van de vastgoedcontracten is afgerond.

Dorpsontwikkelingplan

[Kadernota 2018 nr. 8.3c]

[Op schema]

Wat wilden we?

We stellen voor in samenwerking met Tytsjerksteradiel een dorpsontwikkelingsplan op te stellen. Onderdeel hiervan zal zijn:

- Ten aanzien van woningvoorraad de slag van kwantiteit naar kwaliteit maken;
- De gewenste ontwikkeling van de woningvoorraad per dorp en de investeringen in kwaliteit (toegankelijkheid en duurzaamheid) die plaats dienen te vinden in kaart brengen;
- Het opstellen van een gedragsprogramma over energiegebruik voor huurders en particulieren en de inzet van een energiecoach;
- Een bewustwordingscampagne om de woning tijdig aan te passen aan de zorgbehoefte;
- Het plan moet ervoor zorgen dat Achtkarspelen niet wordt overvallen door de ontwikkelingen, ruimte bieden voor monitoring en aandacht hebben voor de uitstraling van dorpen;
- Het monitoren van ontwikkeling van de bevolking, huishoudens en woningvoorraad, in regionaal en gemeentelijk perspectief.

Wat hebben we bereikt?

In 2020 is de woonvisie voor Achtkarspelen vastgesteld. In de woonvisie is de aanpak van de bestaande voorraad als onderdeel opgenomen. In 2021 is ook de duurzaamheidsagenda vastgesteld. Deze bieden de basis voor een verdere uitwerking in een dorpsontwikkelingsplan als onderdeel van de omgevingsvisie. Ten behoeve van de verdere uitwerking heeft er in 2021 een inventarisatie plaatsgevonden ten aanzien van de kwaliteit van de bebouwing. Met een aantal dorpen is gestart om te komen tot een dorpsontwikkelingsplan. Deze is voor Gerkesklooster-Stroobos gepresenteerd en met een groot aantal dorpen zijn we in gesprek over de woningbouwontwikkeling.

Wat is (nog) niet gelukt?

In 2023 wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van de dorpsontwikkelingsplannen.

Motie: Wentebouw

[Kadernota 2019 nr. P8-M03]

[Gereed]

Wat wilden we?

Het college kent het provinciaal bestuursakkoord en heeft samen met de regio op hoog bestuurlijk niveau gevraagd duiding te geven aan het provinciaal bestuursakkoord. De provincie komt daar in haar Omgevingsvisie op terug. Deze duiding wordt meegenomen in de vernieuwde regionale woningbouwafspraken met de provincie die in het najaar van 2019 zullen worden gemaakt. In het najaar van 2019 wordt de woonvisie voor Achtkarspelen vorm gegeven. De uitkomsten van zowel de woonvisie als de regionale woningbouwafspraken zijn bepalend voor de woningbouwprogrammering van de gemeente en de wijze waarop deze motie kan worden ingevuld.

Wat hebben we bereikt?

In 2020 is de woonvisie vastgesteld. In 2021 heeft het college woningbouwafspraken gemaakt met de provincie en op basis hiervan heeft het college de woningbouwprogrammering vastgesteld. In 2022 is de woningbouwprogrammering geactualiseerd. Deze programmering geeft ruimte aan alle dorpen om naar behoefte woningen toe te voegen.

Wat is (nog) niet gelukt?

N.v.t.

Overige ontwikkelingen

Leges bestemmingsplannen

In 2022 is een aanvang gemaakt met het kostendekkend maken van de kosten van bestemmingsplannen door middel van een aanpassing en verhoging van de tarieven. Er was uitgegaan van een legesopbrengst van € 84.000. In werkelijkheid is € 50.000 ontvangen. De lagere inkomsten hebben betrekking op een langere doorlooptijd van het opleggen van de legesaanslagen. Voor een aantal gestarte bestemmingsplanprocedures kan pas het volgende jaar een aanslag worden opgelegd. Voor de jaarrekening is dit een nadeel van € 34.000.

Leges omgevingsvergunningen

Aan bouwleges is totaal € 428.000 ontvangen. Ten opzichte van de begroting een meeropbrengst van € 35.000. Een aantal grotere projecten hebben met name voor deze hogere legesopbrengsten gezorgd. Voor de jaarrekening betekent dit een voordeel van € 35.000.

Participatiemiddelen Omgevingswet

In de begroting was een budget van € 100.000 beschikbaar voor het opstellen van dorpsvisies. Doordat in september 2020 besloten is het opstellen van dorpsvisies te integreren met het participatietraject van de Omgevingswet, kan deze € 100.000 ingezet worden ter dekking van de kosten participatie binnen de Omgevingswet. Aangezien de werkelijke kosten participatie verantwoord zijn binnen de Werkmaatschappij 8KTD, kan de dekking vanuit het budget dorpsvisies voor 2022 ter hoogte van € 32.000 in dit programma vrijvallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Grondverkoop losse bouwkavels en overige percelen grond

Door de verkoop van een losse bouwkavel en overige percelen grond zijn extra inkomsten gegenereerd en hiermee een incidenteel voordeel voor de jaarrekening van € 96.000.

Hogere winstrealisatie grondexploitaties woningbouw

Op de woningbouwcomplexen is in 2022 een totale winst gerealiseerd van € 157.000. Deze winst kan gespecificeerd worden naar onderstaande complexen:

De Lits Buitenpost	€	1.500
Sportvelden Twijzel	€	36.000
Fûgelkamp Harkema	€	119.500

In de begroting was rekening gehouden met een winst van € 75.000. Dit betekent voor de jaarrekening een voordeel van € 82.000.

Voor een uitgebreidere toelichting op de grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid en de Meerjaren Prognose Grondbeleid.

Doorbelasting interne uren grondexploitaties

Interne uren van projectleiders, ro-medewerkers, grondzaken en beheer worden op jaarbasis doorbelast aan lopende grondexploitaties. Dit vindt plaats op basis van uren schrijven aan projecten. Over het jaar 2022 is gebleken dat de deze doorbelasting van uren achterblijft bij de begroting. Omdat deze uren niet worden doorbelast aan grondexploitaties is voor de jaarrekening een nadeel ontstaan van € 92.000.

Algemene kosten grondexploitaties

Voor de dekking van algemene kosten voor grondexploitaties en gronden en landerijen is een jaarlijks budget beschikbaar van € 35.000. In 2022 is slechts € 7.000 aan werkelijke kosten gemaakt, waardoor hier een voordeel voor de jaarrekening is van € 28.000.

Vrijval voorziening afgewikkelde complexen

Voor complex 15 de Singel Harkema is eerder een voorziening getroffen voor afrondende werkzaamheden. Nu blijkt dat dit budget niet meer nodig is en dat de voorziening hierdoor kan vrijvallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat. Voor de jaarrekening is dit een incidenteel voordeel van € 70.000.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoordt we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Ruimtelijke ordening	1.167	1.303	1.171	133
Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	333	389	1.253	- 864
Wonen en bouwen	904	694	603	92
Totaal lasten	2.403	2.387	3.027	- 640
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Ruimtelijke ordening	84	84	89	5
Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	445	445	1.537	1.091
Wonen en bouwen	419	419	454	35
Totaal baten	948	948	2.079	1.131
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 1.456	- 1.439	- 948	491

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Per programma

Verklaring resultaat	€	491
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>		
<u>Reguliere voor- of nadelen</u>		211
Lasten	210	
- Overige verschillen per saldo	15	
- Algemene kosten grondexploitaties	28	
- Bijdrage WM8KTD	259	
- Doorbelasting interne uren grondexploitaties	- 92	
Baten	1	
- Leges omgevingsvergunningen	35	

Jaarstukken 2022

- Leges bestemmingsplannen	- 34	
<u>Incidentele voor- of nadelen</u>		280
Lasten	102	
- Participatiemiddelen Omgevingswet	32	
- Vrijval voorziening afgewikkelde complexen	70	
Baten	178	
- Hogere winstrealisatie grondexploitaties woningbouw	82	
- Grondverkoop losse bouwkavels en overige percelen grond	96	

Verbonden partijen

Hieronder ziet u het overzicht van de Verbonden Partijen die te maken hebben met dit programma.

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een verdere specificatie vindt u in de paragraaf Verbonden Partijen.

Gemeenschappelijke regeling

Naam verbonden partij

Welstandscommissie Hûs en Hiem

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 08. Volkshuisv., RO en Sted. Vern. (Vhrosv)

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ■ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ■

Indicator	Eenheid	Metingen en referentiejaar	ref.jaar		rek.	begr.	rek.
			O	P	2022	2023	2021
Demografische druk							
De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.							
Achtkarspelen	%	2022	■	■	80,2	80,2	79,8
Nederland	%	2022	■	■	70,3	70,3	70,1
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden							
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.							
Achtkarspelen	euro	2022	▼	▼	870,0	870,0	760,0
Nederland	euro	2023	▼	▼	823,0	733,0	733,0
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden							
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.							
Achtkarspelen	euro	2022	▼	▼	980,0	980,0	870,0
Nederland	euro	2022	▼	▼	905,0	810,0	810,0
Gemiddelde WOZ-waarde							
De gemiddelde WOZ waarde van woningen.							
Achtkarspelen	euro	2022	▼	▼	226,0	208,0	208,0
Nederland	euro	2022	▼	▼	317,0	290,0	290,0
(De gemiddelde WOZ waarde van woningen.)							

Jaarstukken 2022

Nieuw gebouwde woningen							
Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.							
Achtkarspelen	aantal	2021	▲	▲	6,1	6,1	5,5
Nederland	aantal	2021	■	▲	8,9	8,9	8,9

Overhead

Bij dit programma hoort het taakveld

0.4 Overhead

Inhoudelijk

In de programmabegroting 2022 hebben we verteld wat we van plan waren in 2022. Alle onderwerpen waren afkomstig uit de Kadernota 2021(jaren 2022-2025). Hieronder vertellen we per onderwerp

- wat we van plan waren
- wat we hebben bereikt
- wat er (nog) niet is gelukt

Ook onderwerpen uit eerdere Kadernota's die nog niet (helemaal) zijn afgewikkeld komen aan de orde.

Herindeling Team Communicatie / tijdelijke uitbreiding inzet personeel

[Kadernota 2022

nr. 00.02]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

De sterk veranderende organisatie vraagt steeds meer van team Communicatie en ook de opdrachten worden complexer met meer tijdsdruk. De vraag vanuit bestuur en organisatie (huidig takenpakket) ligt veel hoger dan met de huidige formatie bediend kan worden. Het team komt voor het jaar 2022 met de huidige opdrachtenlijst 1,5 formatieplek te kort. Om tot een structurele aanpak te komen is 'meer van hetzelfde' niet de juiste oplossing. Team Communicatie heeft een verandertraject ingezet. Hierbij dient (her)prioritering binnen de organisatie ertoe te leiden dat er in 2023 op basis van duidelijke afspraken gewerkt gaat worden. Inzet voor het team is om in 2023 met de originele bezetting van uren de organisatie effectief te ondersteunen.

Naast de invulling van de huidige opdrachten moet het team ook aan de slag met het verandertraject. De extra inzet wordt gebruikt om een deel van de opdrachten voor 2022 uit te kunnen voeren.

Zonder deze extra inzet zal de ondersteuning van diverse opdrachten en werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden. Naast het risico dat er decentraal oplossingen gezocht worden, met hogere kosten als gevolg, zullen ook onze inwoners het gaan merken. De totale incidentele kosten voor de tijdelijke formatie-uitbreiding met 1,5 FTE bedragen € 114.000 (€ 57.000 per gemeente).

Wat hebben we bereikt?

In 2022 is er extra personeel aangenomen om te voldoen aan de vraag van de organisatie. Door het personeelsverloop en ziekteverzuim bij zowel team communicatie als organisatiebreed is dit gedeeltelijk gelukt. Er zijn stappen gezet in de herindeling van team communicatie.

Wat is (nog) niet gelukt?

In de kadernota van 2023-2026 is incidenteel 2,0 extra fte toegewezen. Dit is een continuering van de tijdelijke uitbreiding inzet personeel welke aangevraagd is bij de kadernota 2022-2025. Op deze manier wordt er een kwantitatieve en kwalitatieve impuls gegeven om tot een toekomstbestendige inrichting te komen en om de voortgang in de werkzaamheden te borgen bij team communicatie. De sterk veranderende organisatie vraagt namelijk steeds meer van team communicatie.

Continuering FTE HRM voor 2022

[Kadernota 2022

nr. 00.04]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Naast de reguliere dienstverlening levert team HRM de noodzakelijke ondersteuning aan en advisering op diverse doorontwikkelingen binnen de organisatie. Daarnaast is het team verantwoordelijk voor het opstellen en actualiseren van het HRM-beleid. Voor het totale takenpakket had het team tijdelijk 1,12 fte extra beschikbaar. Het beoogde opstellen en actualiseren van dit beleid is in de afgelopen jaren (2020/2021) slechts gedeeltelijk gelukt doordat inzet voor de Coronacrisis prioriteit heeft gekregen. In 2022 willen we de huidige dienstverlening continueren en de achterstand in het opstellen en actualiseren van beleid wegwerken. Hiervoor is de tijdelijk extra capaciteit (1,12 fte, bestaande uit 0,45 fte HRM-ondersteuning en 0,67 fte HRM-advies) nog een jaar langer nodig.

Kiezen we niet voor extra inzet, dan wordt de benodigde extra advisering voor diverse organisatieonderdelen waar doorontwikkeling noodzakelijk geacht wordt, gestopt of afgebouwd. Een deel van de afdelingsondersteuning valt weg. Diverse beleidsonderdelen worden niet verder ontwikkeld en vastgesteld voor de organisatie.

We stellen voor om benodigde tijdelijke capaciteit voor 2022 beschikbaar te stellen. De totale incidentele kosten voor de tijdelijk extra capaciteit (1,12 fte) bedragen € 90.000 (€ 45.000 per gemeente, 2022). De kosten worden ten laste van de algemene reserve gebracht.

Wat hebben we bereikt?

Het opstellen en actualiseren van het HR-beleid is in 2022 niet volledig gelukt door het personeelsverloop en ziekteverzuim bij zowel het team HR als organisatiebreed. Daardoor is in 2022 vooral de nadruk gelegd op going concern taken en minder op het opstellen en actualiseren van het HR-beleid.

Wat is (nog) niet gelukt?

In de kadernota van 2023-2026 is incidenteel 3,5 extra fte toegewezen. Deze uitbreiding wordt gebruikt voor recruitment, arbeidsmarktcommunicatie, on-boarding, duurzame inzetbaarheid en ziekteverzuim. Tevens wordt deze extra formatie ook gebruikt voor het opstellen en actualiseren van het HR-beleid.

ICT: Informatieveiligheid

[Kadernota 2022

nr. 00.04.01]

[Vertraging]

Wat wilden we?

Met de toenemende digitalisering neemt het belang van informatieveiligheid ook toe. We merken dat de digitale kwetsbaarheden en dreigingen fors toenemen. Ook de complexiteit en de impact van security-incidenten nemen toe op zowel bestuurlijk als uitvoerend niveau. Betrouwbare (en veilige) informatievoorziening is een absolute randvoorwaarde voor een gemeente.

Er worden daartoe diverse maatregelen ondernomen, zoals het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), die geldt als basisnormenkader binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen) voor informatiebeveiliging. Deze is leidend voor onze organisatie.

Als gemeente nemen wij deel aan GGI-Veilig (GGI staat voor Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur) en kunnen daarmee onze digitale weerbaarheid verhogen en onze ICT-infrastructuur nog veiliger maken. Om de volgende stappen te kunnen zetten stellen we voor onder meer Security Information & Event Management (SIEM) en Security Operations Center (SOC) in te zetten. Deze helpen ons deze dreigingen zichtbaar te maken. Monitoring is verplicht gesteld vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Binnen de huidige ICT-begroting zijn onvoldoende middelen beschikbaar om de noodzakelijke volgende stappen structureel op te vangen. We vragen voor nu een structurele verhoging van het budget van in totaal € 25.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?

In 2022 is gestart om de digitale weerbaarheid van de organisatie te verhogen en de ICT-infrastructuur nog veiliger maken. Om dit te kunnen bewerkstelligen is Security Information & Event Management (SEIM) en Security Operations Center (SOC) onderdeel geweest van de aanbesteding via Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Dit is echter in verband met juridische procedures gestopt. Hierdoor is in 2022 SEIM en SOC niet ingezet in de organisatie.

Wat is (nog) niet gelukt?

SEIM en SOC was onderdeel van de aanbesteding via de VNG, echter dit is in verband met juridische procedures gestopt. In 2023 is het mogelijk om via het GT-Veilig traject van de VNG om SEIM en SOC af te nemen.

Informatiemanager

[Kadernota 2020

nr. 00.04.05]

[Gereed]

Wat wilden we?

Aanvraag tijdelijke informatiemanager voor de uitvoering van een grote projectportfolio op het gebied van Informatiemanagement / procesoptimalisatie.

Wat hebben we bereikt?

Met de inzet van een projectmedewerker / projectleider IM zijn diverse projecten gerealiseerd, gericht op onder andere de DSO, vastgoedregistratie, vindbaarheid van informatie en datadashboards. De tijdelijke informatiemanager is ingevuld. Er wordt onderzoek gedaan naar de definitieve invulling van rollen binnen het team I&A.

Wat is (nog) niet gelukt?

 [Gereed]

Wat wilden we?

Gegevens in het belastingenpakket worden bijgewerkt door deze uit het taxatiepakket te importeren. Vanuit het ministerie is bepaald dat dit moet worden vervangen door berichtenverkeer. Hierdoor worden mutaties direct verwerkt wat de kwaliteit ten goede komt. Verder zijn er meer licenties nodig om de WOZ-werkzaamheden goed uit te kunnen voeren. De totale kosten bedragen € 7.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?

In 2022 is er voor gezorgd dat door middel van berichtenverkeer de gegevens in het belastingpakket worden bijgewerkt. Hierdoor worden mutaties direct verwerkt en komt dit de kwaliteit ten goede. Op deze manier wordt voldaan aan de wens van het ministerie. Tevens zijn er licenties aangeschaft om de WOZ-werkzaamheden goed uit te voeren.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Formatie DIV

[Kadernota 2020

nr. 00.04.06]

 [Gereed]

Wat wilden we?

Tijdelijke formatie op DIV (Archief) voor de uitvoering van uitvoerende (archief)projecten, kennisbehoud en de voorbereiding en uitvoering van nieuwe wet- en regelgeving.

Wat hebben we bereikt?

In de kadernota 2021-2024 is er voor 2021 € 65.000 beschikbaar gesteld om de DIV-formatie tijdelijk voor een jaar met 1,0 fte uit te breiden. Vanwege COVID-19 en de moeilijke arbeidsmarkt heeft de invulling pas per 1 april 2021 kunnen plaatsvinden. Hierdoor hebben de raden in december 2021 besloten om € 17.000 over te hevelen naar 2022. In 2022 is ervoor gezorgd dat de tijdelijke inhuurkracht verschillende (archief)projecten heeft uitgevoerd en voorbereidings- en uitvoeringswerk heeft verricht voor de Wet open overheid (Woo).

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Spraakverkeer i.c.m. KCC-functionaliteit voor telefonie

[Kadernota 2022

nr. 00.04.07]

[Vertraging]

Wat wilden we?

De dienstverlening van de gemeente moet aansluiten op de hedendaagse uitdagingen: moderne bereikbaarheid met verschillende contactvormen die burgers en bedrijven nu al gebruiken en nieuwe manieren van samenwerking, onafhankelijk van locatie en tijd. We gebruiken op dit moment onder meer een communicatieplatform voor spraak en Klantcontactcenter-functionaliteit uit 2005.

Om door te kunnen ontwikkelen, moeten we investeren in vernieuwende spraak, UC en KCC-functionaliteit, waarbij we de al bij de organisatie in gebruik zijnde applicaties maximaal willen kunnen aansluiten. Omdat we in afwachting waren van een collectieve inkoop van telefonie, via GT Connect, hebben we de huidige software nog niet vervangen en is een echte vernieuwing uitgesteld. De overeenkomst GT Connect is inmiddels ontbonden, waardoor we alsnog zelf een nieuw platform moeten selecteren en implementeren. Een noodzakelijke upgrade kost jaarlijks € 20.000. Naast de aanschaf (structurele kosten), verwachten we éénmalige implementatiekosten. De hoogte hiervan is onbekend, omdat dit afhankelijk is van te maken keuzes. Deze kosten zijn daarom ook (nog) niet begroot.

Wat hebben we bereikt?

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft geïnventariseerd of er behoefte is aan GT Connect 2. In 2022 is duidelijk geworden dat dit niet voorziet in de behoefte. Er moet actie worden ondernomen, echter staat dit vooralsnog op de agenda voor 2023.

Wat is (nog) niet gelukt?

Er moet actie worden ondernomen, echter staat dit vooralsnog op de agenda voor 2023.

Verbijzonderde Interne Controle (VIC) en rechtmatigheidsverklaring

[Kadernota 2020

nr. 00.04.08]

[Op schema]

Wat wilden we?

Er wordt primair ingezet op het vinden van oplossingen binnen de bestaande kaders. Bij de verdere uitwerking van de diverse (V)IC-processen zal blijken of dit afdoende gaat lukken. Dit hangt mede samen met het project 'procesoptimalisatie' waar de (V)IC ook onderdeel van is. Daarnaast is het afhankelijk van de prioritering en daarmee samenhangende beschikbaarheid van medewerkers die input moeten leveren, maar in het kader van de ombuigingen ook andere taken op zich moeten nemen.

Wat hebben we bereikt?

Vanaf 2021 voeren onze organisaties de verbijzonderde interne controles uit 'in eigen beheer'. Hiertoe hebben we het 'Three lines of Defence' model ingevoerd: de lijn / afdelingen voeren de 1e lijnscontroles uit, de clustercontrollers de 2e lijnscontroles en concerncontrol de 3e lijnscontroles.

In 2021 is tevens het controleprotocol geactualiseerd en door de Raad vastgesteld voor 2021 t/m 2024 en is het meerjaren VIC-plan voor 2021 t/m 2024 opgesteld.

Het moeten afgeven van een rechtmatigheidsverklaring door het college is doorgeschoven naar 2023. Dit betekent dat de accountant voor 2022 een eindconclusie geeft omtrent het rechtmatig handelen.

Voor 2023 voeren wij de controles uit conform het vastgestelde jaarplan 2023 en normenkader 2023.

Wat is (nog) niet gelukt?

Voor de rechtmatigheidsverantwoording voor het verantwoordingsjaar 2023 moeten de diverse controles uitgevoerd worden conform 2022. Aanvullend hierop dienen in 2023 controles op beheersing misbruik en oneigenlijk gebruik worden uitgevoerd. Het plan hiertoe is opgesteld.

MedewerkerTevredenheidsOnderzoek (MTO) 2022

[Kadernota 2022

nr. 00.05]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

We achten het belangrijk om periodiek (om de twee jaar) een MTO (medewerkerstevredenheidsonderzoek) te houden. We peilen dan de algemene tevredenheid van de medewerkers. Dit levert waardevolle informatie op voor het managementteam waarmee de bedrijfsvoering eventueel bijgesteld kan worden. Het is tevens een vast onderdeel van het 'Goed Werkgeverschap'.

In 2019 hebben we voor het laatst een dergelijk onderzoek uitgevoerd. We stellen voor om in 2022 opnieuw een MTO te houden. De kosten van een MTO zijn in totaal ongeveer € 25.000,- (€ 12.500,- per gemeente, 2022). Deze kosten worden ten laste van de reserve gebracht.

Wat hebben we bereikt?

In 2022 is het medewerkers tevredenheidsonderzoek gehouden. De resultaten van dit onderzoek zijn zowel organisatiebreed als binnen de teams besproken.

Wat is (nog) niet gelukt?

Een deel van het medewerkers tevredenheidsonderzoek heeft betrekking op de organisatie. Dit wordt opgepakt door een aantal leidinggevenden en HR-adviseurs. In de loop van 2023 wordt een rapportage opgeleverd waarin de aanbevelingen staan voor het managementteam.

Formatie-uitbreiding i.v.m. subsidie in relatie tot staatssteuntoets

[Kadernota 2022

nr. 00.09]

[In ontwikkeling]

Wat wilden we?

Door toenemende druk vanuit wet- en regelgeving op de rechtmatigheid van diverse processen, wordt systematisch geanalyseerd waar we als organisatie risico's lopen. Daaruit is gebleken dat wij niet voldoen aan Europese Wetgeving op het gebied van subsidies. Om dat nu wel te bereiken moeten wij voldoen aan de toets op staatssteun bij subsidies. Alle subsidies (bestaande en nieuwe) moeten getoetst worden. De gemeente loopt mogelijk aanzienlijke financiële risico's, niet alleen zelf maar ook samen met partners of subsidieontvangers. Toegekende subsidies moeten mogelijk teruggevorderd worden wanneer deze niet voldoen aan de staatssteuntoets. Naast de financiële risico's is er ook kans op imagoschade voor de gemeente in haar rol als betrouwbare partner voor inwoners, ondernemers en partners.

Voorgesteld wordt om structureel budget beschikbaar te stellen voor het aannemen van een specialist en hiermee het specialisme in huis halen om de toets uit te kunnen voeren en nieuwe trajecten van actueel advies te kunnen voorzien. Het aannemen van 0,5 fte specialist kost in totaal € 40.000,- (€ 20.000,- per gemeente).

Wat hebben we bereikt?

De functie was per 1 januari 2022 ingevuld. De betreffende vaste medewerker is echter in 2022 vertrokken naar een andere werkgever. Hierna is deze functie op de markt gezet via een gespecialiseerde recruiter. Dit heeft helaas niet tot invulling van de functie geleid. Per 1 februari 2023 is functie ingevuld met *tijdelijke* inhuur. In de tussenperiode is er op dossierniveau invulling gegeven aan vraagstukken op het gebied van staatssteun door inzet van advocatenkantoren. Het eerste project dat op stapel staat is een herziening van het onderdeel staatssteun in de Algemene subsidieverordening en het werkproces voor subsidieverlening in relatie tot de staatsteun toets.

Wat is (nog) niet gelukt?

Het werven van een juridisch adviseur met deze specialisatie is nog niet gelukt. Voorlopig is de functie ingevuld met een inhuurkracht.

P&C-coördinator/gemeenteadviseur

[Kadernota 2022

nr. 00.11]

[Continue proces]

Wat wilden we?

Om meer grip te krijgen op begroting en jaarrekening is in 2019 het Verbeterplan Bedrijfsvoering vastgesteld. Onderdeel daarvan was een kwantitatieve en kwalitatieve impuls van het team Financiën. Het verandertraject voor Financiën is in gang gezet en loopt volgens plan. In de toegekende uitbreiding van de formatie is voorzien. Diverse acties zijn in gang gezet om de beheersing van de processen op het gewenste niveau te krijgen.

Het verbeterplan voorziet erin dat een deel van de kwaliteitsimpuls tijdelijk is, alleen voor de jaren 2020 en 2021. Gezien de veelheid en complexiteit van het werk dat verzet moet worden om de beheersing van de processen op orde te brengen is de duur van de tijdelijke inzet van 1 fte in de vorm van een P&C-coördinator/gemeenteadviseur te kort. Om de P&C-cyclus en het faciliteren van de sturing van de drie entiteiten goed vorm te kunnen geven is het voor het team Financiën noodzakelijk deze functie structureel in te vullen.

Tegelijkertijd is het team bezig om het werk efficiënter en effectiever in te richten. Daar worden de komende jaren nog flinke stappen in gezet, en naar verwachting leveren deze inspanningen een besparing op in de formatie. Dit zal effectief zijn met ingang van het jaar 2024. Dit betekent dat vanaf dat moment het team Financiën deze formatieplaats zelf financiert; tot dat moment is incidentele financiering voor de jaren 2022 en 2023 noodzakelijk. De incidentele kosten voor de jaren 2022 en 2023 bedragen € 94.000 per jaar (€ 47.000 per gemeente, 2022 en 2023). Deze kosten worden ten laste van de reserve gebracht.

Wat hebben we bereikt?

Om de P&C-cyclus en het faciliteren van de sturing van de drie entiteiten goed vorm te kunnen geven is noodzaak onderkend om de functie van P&C-coördinator/gemeenteadviseur (1,0 fte extra) structureel in te vullen. Hiervoor zijn voor de begrotingsjaren 2020 t/m 2023 incidenteel middelen vrijgemaakt. Beoogd is de werkzaamheden afdelingsbreed zodanig efficiënt en effectief te kunnen organiseren dat de formatieplaats met ingang van 2024 zelf kan worden gefinancierd.

Op teamniveau wordt vanaf 2024 1,06 fte aan niet vervangen uitstroom ingeboekt. In kosten levert dit vanaf 2024 nog wel ca. € 35.000 aanvullende financieringsbehoefte op omdat de niet vervangen functies lager waren ingeschaald. De budgetaanvraag hiervoor zal worden meegenomen worden in de kadernota 2023 zodat ook vanaf 2024 structureel dekking ontstaat.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Energiecoördinator gemeentelijke gebouwen (0,5 fte)

[Kadernota 2022

nr. 00.12]

[Op schema]

Wat wilden we?

Structureel € 35.000 beschikbaar stellen voor uitbreiding van de formatie met 0,5 fte voor een energiecoördinator gemeentelijke gebouwen. Dit is nodig omdat volgens de wet milieubeheer we verplicht zijn, boven een bepaald energieverbruik, het energie verbruik te monitoren. Daarnaast moet gezorgd worden voor het vertalen van beleid en wetgeving naar meerjaren energie advies. Ook is behoefte aan capaciteit voor het regelen en coördineren van de vastgestelde energie doelen ten aanzien van de gemeentelijke gebouwen.

Wat hebben we bereikt?

Voor het bepalen van het juiste HR21-profiel moest extern getoetst worden. Dit is inmiddels afgerond.

Wat is (nog) niet gelukt?

De vacature kan uitgezet worden.

Bestuurssecretaris 8K (0,5 fte, 18 uur p/wk)

[Kadernota 2022

nr. 00.16]

[Gereed]

Wat wilden we?

Door de aanstelling van een bestuurssecretaris vindt een kwaliteitsimpuls plaats van de bestuurlijke besluitvorming. De bestuurssecretaris zorgt voor een integrale beoordeling van collegestukken en bewaakt of voldaan wordt aan actuele wet- en regelgeving. Daarnaast verzorgt de bestuurssecretaris de terugkoppeling van de collegebesluiten alsmede de juiste vastlegging. De bestuurssecretaris is een vast punt bij wie de opstellers van stukken terecht kunnen met vragen rondom het complexer wordende besluitvormingsproces.

De interne communicatie naar opstellers van adviezen wordt verbeterd en versneld en er kan beter op planning en tijdige aanlevering van stukken worden gestuurd. De kosten bedragen € 45.000 per jaar.

Wat hebben we bereikt?

Vanaf 1 januari 2022 is er een bestuurssecretaris werkzaam in Achtkarspelen voor 18 uur per week. De aangevraagde uren bleken niet voldoende. In de begroting 2023 zijn daarom nog extra uren aangevraagd. Vanaf 2023 beschikt Achtkarspelen over een bestuurssecretaris voor 28 uur per week.

Wat is (nog) niet gelukt?**Aanbesteding Microsoft-licenties**

[Kadernota 2022

nr. 21.11]

[Gereed]

Wat wilden we?

Wij hebben we een Europese aanbesteding uitgevoerd voor Microsoft 365 licenties. Het resultaat van deze aanbesteding is dat de goedkoopste inschrijving duurder uitvalt dan het huidige contract. De oorzaak ervan zit hem vooral in het feit dat de functionaliteit van de voor ons benodigde licenties is uitgebreid en dat deze licenties duurder zijn geworden. Ook voorwaarden die vanuit de VNG zijn gesteld aan deze licenties en die ons onder meer betere juridische voorwaarden voor opslag van gegevens in de Cloud geven, spelen daarbij een rol.

De extra kosten bedragen structureel € 15.000,- per jaar.

Wat hebben we bereikt?

De Europese aanbesteding voor Microsoft 365 licenties is afgerond. De aanbesteding is doorlopen conform planning.

Wat is (nog) niet gelukt?

Niet van toepassing.

Overige ontwikkelingen

Personeelskosten (voorzieningen)

Met ingang van het boekjaar 2022 is het wettelijk verplicht om een voorziening voor verlofsparen op te nemen. Hier was nog geen rekening mee gehouden. De dotatie bedroeg € 213.000. Tevens heeft een herwaarderingsronde plaatsgevonden voor een aantal functiegroepen. Deze is in 2023 afgerond maar heeft ook effect op het verslagjaar 2022. Voor het samenhangende bedrag is een voorziening opgenomen van € 95.000.

Bijdrage aan de Werkmaatschappij

De bijdrage aan de Werkmaatschappij voor kosten binnen het onderdeel Overhead zijn € 2.172.000 hoger uitgevallen dan begroot. Binnen overige programma's is een voordeel zichtbaar. Zie hiervoor het schema binnen Overige Ontwikkelingen in programma 0. Deze 'verschuiving' van kosten wordt veroorzaakt door een grotere mate van inhuur. Zoals in de jaarrekening van de Werkmaatschappij is toegelicht, heeft de Werkmaatschappij meer personeel ingehuurd dan begroot. Deze inhuur wordt binnen de Werkmaatschappij geboekt onder Personeelskosten binnen Overhead. Hierdoor neemt de bijdrage vanuit de gemeente op dit onderdeel toe ten gunste van de bijdrage binnen overige programma-onderdelen.

Wat heeft het gekost

In de programma's verantwoorden we alleen de kosten die *direct* te maken hebben met de taken en activiteiten in het programma. Alle andere, *indirecte kosten*, zijn kosten van

- ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën)
- ondersteunende medewerkers op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

De indirecte kosten worden verantwoord in het programma Overhead. Dit is verplicht.

Lasten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Overhead	9.748	10.121	12.489	- 2.367
Totaal lasten	9.748	10.121	12.489	- 2.367
Baten exclusief reserves	Begroting primitief	Begroting definitief	Rekening	Vershil
Overhead	113	148	136	- 12
Totaal baten	113	148	136	- 12
Saldo van baten en lasten (excl. reserves)	- 9.635	- 9.974	- 12.353	- 2.380

Analyse verschillen rekening - begroting

In onderstaande tabel worden de belangrijkste verschillen tussen rekening en begroting toegelicht.

Verklaring resultaat		€	- 2.380
<i>negatieve bedragen = nadelig, positieve bedragen = voordelig</i>			
.4	Overhead		- 2.380
	<u>Incidenteel</u>		- 308
	Lasten	- 308	
	- Niet begrote mutatie voorziening spaarverlof	- 213	
	- Niet begrote mutatie voorziening herwaardering functies	- 95	
	<u>Structureel</u>		- 2.072
	Lasten	- 2.072	
	- Divers	2	
	- Directie: In 2022 is er € 9.000 minder uitgegeven dan de begrote € 10.000. Dit komt doordat er minder overige algemene behoeften zijn geweest dan vooraf werd begroot.	9	
	- Organisatie brede verzekeringen: Uit voorgaande jaren en 2022 is gebleken dat de begroting te hoog is in vergelijking met de gemaakte kosten. Dit is in 2023 bijgesteld.	13	
	- Gemeentehuis: lagere kosten elektriciteit (zonnepanelen)	18	
	- Kosten financiën, juridische zaken: Minder gebruik van externe advisering	29	
	- Personeelskosten	29	
	- Bijdrage aan de Werkmaatschappij	- 2.172	

Beleidsindicatoren BBV

Met de beleidsindicatoren wordt een inzicht gegeven in de (beoogde) effecten van het gemeentelijk beleid. Indicatoren zijn geen doel op zichzelf. Veel belangrijker dan de waarde van de indicator is het verhaal achter het cijfer. Dat kan gebruikt worden om te sturen op maatschappelijke effecten.

Geen indicatoren bij dit programma?

In dat geval zijn er geen (verplichte) indicatoren vastgesteld.

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning

De icoontjes betreffen de ontwikkeling (O) t.o.v. de laatste meting en de prognose (P) o.b.v. de historie

ongunstig ▼ neutraal ▬ gunstig ▲ nog geen (nieuwe) gegevens ▬

Indicator

Eenheid

Metingen en referentiejaar

meting ten tijde van		ref.jaar	Metingen en referentiejaar		rek.	begr.	rek.
			O	P	2022	2023	2021
Overhead							
Percentage overhead t.o.v. de totale lasten							
Achtkarspelen	euro	2022	▼	▼	12,7	11,4	9,4
Nederland	euro	onbekend			onbekend	onbekend	onbekend

- **3.2 Paragrafen**

A - Lokale heffingen

Inleiding

Een deel van de inkomsten van onze gemeente bestaat uit lokale heffingen en belastingen. We geven hieronder een samenvatting zodat inzicht ontstaat in de lokale lastendruk. Dit is van belang om een goede afweging te kunnen maken tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Ook laten we zien welk beleid de gemeente in 2022 heeft gevoerd op het gebied van de lokale heffingen en de kwijtschelding daarvan.

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. De heffingen worden voor het grootste deel opgebracht door burgers.

	Begroting	Rekening	Vershil
(x € 1.000)	2022	2022	
Afvalstoffenheffing			
7.3 Afval	3.937	3.942	4
Burgerzaken			
0.2 Burgerzaken	265	351	86
Forensenbelasting			
3.4 Economische promotie	4	4	-
Omgevingsvergunningen			
8.1 Ruimtelijke ordening	84	16	- 68
8.3 Wonen en bouwen	394	379	- 15
Overige			
1.2 Openbare orde en veiligheid	16	13	- 3
2.1 Verkeer en vervoer	15	29	14
2.4 Economische havens en waterwegen	2	-	- 2
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6	-	- 6
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie	7	6	- 1
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15	13	- 2
OZB			
0.61 OZB woningen	3.926	4.249	323
0.62 OZB niet-woningen	2.111	2.189	78
Reclamebelasting			
0.64 Belastingen overig	45	47	2
Rioolheffing			
7.2 Riolering	2.197	2.203	6
Toeristenbelasting			
3.4 Economische promotie	20	26	6
TOTAAL	13.044	13.467	423

Uitgangspunten leges- en tarievenbeleid

Voor de jaarrekening gebruiken we de uitgangspunten van de programmabegroting 2022. Deze vindt u in de paragraaf Lokale heffingen van de begroting.

OZB

De onroerendezaakbelastingen zijn belastingen die worden geheven over binnen de gemeentegrenzen gelegen onroerende zaken. De WOZ-waarde vormt de heffingsmaatstaf voor de OZB. De tarieven worden jaarlijks gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling van de onroerende zaken.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven van alle huishoudens als dekking in de kosten van het ophalen en verwerken van het huishoudelijk afval (een wettelijk verplichte taak). Het is een algemene heffing. Dat wil zeggen, dat elke huishouding afvalstoffenheffing betaalt, ook al zou men beweren dat men niet gebruik maakt van de dienstverlening van de gemeente.

Over het totaal van die kosten wordt overhead toegerekend. De kosten van taakveld overhead worden uitgedrukt in een percentage van de totale begroting en dat is het omslagpercentage voor het toe te rekenen bedrag aan overhead. Om praktische redenen is ervoor gekozen om het overheadbedrag zoals dat is berekend bij de begroting mee te nemen in de berekening van de kostendekkendheid van de jaarrekening.

lasten taakvelden incl. omslagrente	3.394
inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-908
netto lasten taakveld	2.486
<i>toe te rekenen lasten</i>	
overhead incl. omslagrente	413
BCF-BTW	531
totale lasten	3.430
opbrengst heffingen	-3.942
dekking	115%

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten bedroegen de kosten in 2022 € 3.430.000. De opbrengst van de afvalstoffenheffing bedroeg € 3.942.000. Daardoor bedroeg de kostendekkendheid in 2022 115%. Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten bedroeg € 512.000. Van dit bedrag is € 463.000 toegevoegd aan de voorziening reiniging.

Het verschil van € 49.000 mag volgens de regelgeving van het BBV niet in de voorziening worden gestort voor toekomstige tarieven egalisatie. Dit verschil bestaat uit € 5.000 hogere heffingsopbrengst t.o.v. begroting en het voordeel in toerekenbare compensabele BTW door lagere kosten van € 44.000. Dit voordeel van € 49.000 valt vrij ten gunste het rekeningresultaat 2022.

Het resterend voordeel van € 463.000 bestond uit de volgende onderdelen:
De inkomsten zijn € 379.000 hoger uitgevallen:

- Een groot deel is te verklaren uit de fors gestegen grondstofprijzen: meeropbrengst oud ijzer en deelstromen: € 63.000; meeropbrengst oud papier € 67.000 en kunststof/drankenkartons € 132.000; extra inkomsten poorttarief milieustraat € 27.000; introductie vergoeding textiel € 19.000 en vergoeding voor aanleg van een afvalvoorziening € 11.000.
- Daarnaast werd er in 2022 € 21.000 extra dividend van Afvalsturing Friesland en € 39.000 van Fryslân Miljeu ontvangen.

Daarnaast zijn de lasten € 84.000 lager uitgevallen. Onder te verdelen in:

- De verwerkingskosten van de deelstromen zijn 178.000 lager uitgevallen. Oorzaken: verminderde bezoekersaantallen op de milieustraat leidt tot een lager volume afvalstromen en € 98.000 voordeel. Door de droge zomer was er minder groenafval (GFT), voordeel € 50.000. Tot slot was er een prijsvoordeel op verwerking grijs huisvuil van € 30.000.
- De uitvoering van groot onderhoud op de milieustraat is uitgesteld naar 2023, voordeel € 103.000.
- De te vervangen activa op de milieustraat waren nog niet geheel afgeschreven, nadeel € 59.000.
- Door hoger volume waren ook de verwerkingskosten voor kunststof/ drankenkartons € 100.000 hoger.
- Naast vergoeding voor textiel brengt Omrin nu ook verwerkingskosten in rekening, nadeel € 42.000.
- Bovenstaande posten zorgen eveneens voor een effect op de overheadkosten, per saldo een daling van € 4.000.

Na de toevoeging van € 463.000 is de stand van de voorziening reiniging per 31-12-2022: € 666.000. Dit bedrag zal in een periode van 3 jaar worden benut voor tariefkorting (€ 222.000 per jaar) zodat er een lagere afvalstoffenheffing ontstaat zonder grote schommelingen per begrotingsjaar. In de begroting 2024 zal dit verder worden uitgewerkt.

Onderstaande tabel geeft de tarieven voor de afvalstoffenheffing voor 2022 weer zoals deze zijn vastgesteld door de raad in 2021.

	Tarief 2022	Tarief 2021	Vershil
Afvalstoffenheffing			
Eenpersoonshuishouden	256,67	257,28	-0,61
Meerpersoonshuishouden	366,67	367,65	-0,98
Extra container	183,36	183,72	-0,36

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven over alle gebouwen als dekking voor de kosten voor het onderhouden en in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel en voor de zorg van afvoer van grond- en hemelwater.

De gemeente mag voor een groot deel zelf de hoogte van de rioolheffing bepalen. We gaan daarbij uit van het volgende:

- Heffing op basis van vaste tarieven bij gebruiker en eigenaar.
- Voor gebruikers maken we verschil tussen eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens in de verhouding 70:100.
- De opbrengsten van de rioolheffing moet de kosten dekken maar mag niet hoger zijn dan 100%. Waarbij het uitgangspunt van het geldende verbreed gemeentelijk riolerings- plan (vGRP) is, dat dit langjarig geldt.
- Er is een basisheffing voor alle percelen.

De kosten die worden toegerekend aan de rioolheffing komen van een aantal taakvelden, waarbij taakveld riolering het centrale taakveld is. Van dit taakveld wordt nagenoeg 100% van de kosten toegerekend. Daarnaast worden kosten toegerekend van taakveld wegen, het gaat om een deel van de kosten van straatreiniging, onderhoud duikers en voertuigen. Verder wordt een deel van de kosten van de werkplaats toegerekend.

Over het totaal van die kosten wordt overhead toegerekend. De kosten van taakveld overhead worden uitgedrukt in een percentage van de totale begroting en dat is het omslagpercentage voor het toe te rekenen bedrag aan overhead. Om praktische redenen is ervoor gekozen om het overheadbedrag zoals dat is berekend bij de begroting mee te nemen in de berekening van de kostendekking van de jaarrekening.

Bij de opbrengsten is er naast de rioolheffing noch sprake van vergoedingen voor individuele diensten, zoals het aanleggen van huisaansluitingen of het legen van beerputten.

lasten taakvelden incl. omslagrente	1.931
inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-4
netto lasten taakveld	1.927
<i>toe te rekenen lasten</i>	
overhead incl. omslagrente	235
BCF-BTW	218
totale lasten	2.380
opbrengst heffingen	-2.203
dekking	93%

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten bedroegen de kosten in 2022 € 2.380.000. De opbrengsten waren € 2.203.000. Daardoor bedroeg de kostendekking in 2022 93%. Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten van € 177.000 is onttrokken aan de Voorziening riolering.

De onttrekking uit de voorziening is € 249.000 lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door:

- Door latere uitvoering van eenmalige maatregelen en investeringen in het rioolstelsel t.o.v. de planning uit het verlengd Gemeentelijk Rioolplan 2016-2021 is er een

voordeel op de kapitaalslasten ontstaan. Dit is onderverdeeld in € 145.000 voordeel afschrijving en € 14.000 lagere toegerekende rente.

- De ontwikkeling van de personeelskosten was per saldo € 44.000 nadelig. Dit komt doordat er minder personeelskosten van riolering aan investeringen kon worden toegerekend.
- Er was een voordeel van € 68.000 op een aantal exploitatiebudgetten voor extern werk binnen taakveld riolering. Dit voordeel ontstond o.a. door lagere advieskosten externen i.v.m. vertraging oplevering Basisrioleringsplannen, beperkte externe ondersteuning van de buitendienst ivm een rustig neerslagseizoen doordat een lager aantal rioolputten ingemeten.
- Doordat het aantal aansluitingen iets hoger was dan begroot, was de gerealiseerde rioolheffing € 6.000 boven begroting.
- Bovenstaande posten zorgen eveneens voor een effect op de overheadkosten en toe te rekenen compensabele BTW. Per saldo levert dit een voordeel van € 60.000 op.

Onderstaande tabel geeft de tarieven voor de rioolheffing voor 2022 weer zoals deze zijn vastgesteld door de raad in 2021.

	Tarief 2022	Tarief 2021	Vershil
Rioolheffing			
Meerpersoonshuishouden/IBA	182,04	170,16	11,88

Reclamebelasting

De reclamebelasting is in de gemeente van toepassing in Surhuisterveen. In een afgebakend deel van het centrum ontvangen gebruikers van panden/gebouwen met een reclame-uiting een jaarlijkse heffing van € 467,90. De opbrengst van deze heffing bedroeg in 2022 € 46.500. Vanuit het ondernemersfonds worden promotieactiviteiten in het centrum van Surhuisterveen bekostigd.

Toeristenbelasting

Bij een overnachting in de gemeente Achtkarspelen in een hotel, pension, vakantiehuisje of camping is vanaf 2022 toeristenbelasting verschuldigd. Deze belasting wordt aan de eigenaar van het vakantieverblijf in rekening gebracht. Jaarlijks doet de eigenaar van het vakantieverblijf een opgave aan de gemeente van het aantal overnachtingen. De eigenaar draagt de toeristenbelasting af aan de gemeente.

Het tarief voor de toeristenbelasting was in 2022 € 1,50 per persoon, per overnachting. Het begrote bedrag voor 2022 bedroeg € 20.000. De realisatie bedroeg € 26.000.

Forensenbelasting

Personen die, zonder dat ze hun hoofdverblijf in de gemeente hebben, meer dan negentig dagen per jaar een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben voor zichzelf of voor hun gezin, betalen forensenbelasting. De aanslag wordt opgelegd aan degene die de gemeubileerde woning tot zijn beschikking heeft. Het betreft in de gemeente een klein aantal: 6-7 gevallen per jaar. In 2022 waren er 7 woningen waarvoor deze belasting gold. Er was een bedrag begroot van € 3.668 en er is een bedrag groot € 3.668 ontvangen.

Kwijtschelding

Mensen met een laag inkomen en weinig vermogen kunnen een verzoek om kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen indienen. Op grond van de landelijke kwijtscheldingsnormen (uitvoeringsregeling), artikel 26 Invorderingswet 1990 wordt het ingediende verzoek getoetst of de belastingschuldige recht heeft op gehele of gedeeltelijke kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en/of onroerende zaakbelasting. Het kwijtgescholden bedrag hoeft de belastingschuldige niet te betalen.

Kwijtschelding	2022	2021
Automatische kwijtschelding	388	42
Ambtshalve kwijtschelding	-	48
Toekenning op aanvraag (volledig)	215	151
Toekenning op aanvraag (gedeeltelijk)	24	18
Totaal aantal toegekende kwijtscheldingen	627	259
Totaal aantal afgewezen kwijtscheldingen	227	239
Kwijtgescholden belastingbedragen	293.110	302.519

B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

We zijn verplicht om in een paragraaf het weerstandsvermogen en de risicobeheersing op te nemen.

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de gemeente financieel in staat is om onvoorziene gebeurtenissen op te vangen. Weerstandsvermogen onderscheiden we in twee delen

- weerstandscapaciteit
- risicobeheersing

Met weerstandscapaciteit bedoelen we alle middelen en mogelijkheden waarmee de gemeente onvoorziene kosten op kan vangen. Dat geldt bijvoorbeeld voor alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen maar die gevolgen kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente.

Deze paragraaf geeft een beeld van de weerstandscapaciteit en de risico's en het beleid dat daarbij hoort. Ook presenteren we een aantal verplichte kengetallen. Deze vertellen iets over de financiële positie van onze gemeente.

Verloop reserves en voorzieningen in begrotingsperiode

Het saldo van de jaarrekening beschouwen we als *incidentele weerstandscapaciteit*. De reserves zien we als *structurele weerstandscapaciteit*.

De raad beslist over de inzet van de Algemene Reserve. De Bestemmingsreserves zijn nadrukkelijk voor specifieke doelen bestemd.

In onderstaand overzicht treft u een samenvattend overzicht aan van de ontwikkeling van de reserve. Een gedetailleerde uitwerking is opgenomen bij de toelichting op de balans (eigen vermogen).

Ontwikkeling reserve	Saldo eind 2021	Saldo eind 2022	Saldo eind 2023	Saldo eind 2024	Saldo eind 2025	Saldo eind 2026	Saldo eind 2027
Algemene reserve							
Algemene reserve weerstandsvermogen	€ 3.080	€ 3.080	€ 3.080	€ 3.080	€ 3.080	€ 3.080	€ 3.080
Mutatie vrije reserve		€ 465	€ 1.682	€ 140	€ 1.936	€ 1.655	€ -683
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	€ 13.288	€ 13.753	€ 15.435	€ 15.575	€ 17.511	€ 19.166	€ 18.483
<i>Totaal</i>	€ 16.368	€ 16.833	€ 18.515	€ 18.655	€ 20.591	€ 22.246	€ 21.563
Bestemmingsreserves							
Reserve dekking kapitaallasten zwb Buitenpost	€ 7.624	€ 7.314	€ 7.003	€ 6.693	€ 6.382	€ 6.072	€ 5.761
Reserve overlopende posten	€ -	€ 1.530	€ 1.530	€ 1.530	€ 1.530	€ 1.530	€ 1.530
<i>Totaal</i>	€ 7.624	€ 8.844	€ 8.533	€ 8.223	€ 7.912	€ 7.602	€ 7.291
<i>Totaal reserves</i>	€ 23.992	€ 25.677	€ 27.048	€ 26.878	€ 28.503	€ 29.848	€ 28.854
Saldo van rekening							
Onverdeeld rekeningsaldo	€ 2.257	€ 6.247	€ 616	€ 1.943	€ 1.654	€ -684	€ -3.095
<i>Totaal</i>	€ 2.257	€ 6.247	€ 616	€ 1.943	€ 1.654	€ -684	€ -3.095
Totaal reserves incl. onverdeeld rekeningsaldo	€ 26.249	€ 31.924	€ 27.664	€ 28.821	€ 30.157	€ 29.164	€ 25.759

Bestemmingsreserves en stille reserves

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven en waartoe expliciet is besloten. Bestemmingsreserves mogen daarom alleen besteed worden aan de doelen die daaraan door de gemeenteraad zijn toegekend. De gemeenteraad kan de bestemming van de reserve nadien ook weer aanpassen. Uitgangspunt voor de gemeenteraad Achtkarspelen is dat het aanhouden van

bestemmingsreserves zoveel mogelijk wordt beperkt. Achtkarspelen kent een bestemmingsreserve voor de kapitaallasten van Zwembad De Kûpe en (op grond van het BBV) de bestemmingsreserve 'overlopende posten'.

Stille reserves

Daarnaast zijn er ook nog de zogenaamde stille reserves. Deze stille reserves zijn niet zichtbaar op de balans. Stille reserves vertegenwoordigen het verschil in de waarde van bezittingen in het economisch verkeer en de waarde waarvoor deze bezittingen op de balans moeten worden opgenomen. De verslaggevingsvoorschriften schrijven namelijk voor dat alleen waardering tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of (duurzaam) lagere marktwaarde is toegestaan. Het is niet toegestaan activa te herwaarderen naar waarde in het economisch verkeer.

Stille reserves kunnen daardoor pas ingezet worden indien de betreffende bezitting wordt verkocht. In het BBV is bepaald dat activa waarvan de bestemming verandert, de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans wordt opgenomen. Op dat moment wordt de stille reserve zichtbaar.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit zegt hoe de gemeente eenmalige tegenvallers op kan vangen. Feitelijk is dit de optelsom van het *vrij te gebruiken* deel van de reserves en de *stille reserves*.

- Het vrij te gebruiken deel van de reserves is dat deel waarvan nog geen bestemming is vastgelegd. In onze gemeente is dit de Algemene Reserve.
- De stille reserves zijn bezittingen die op de balans lager zijn gewaardeerd dan de marktwaarde én op korte termijn verkoopbaar zijn. Voor zover op dit moment bekend, heeft onze gemeente geen stille reserves.

Daarnaast hebben we in de exploitatie een aantal stelposten opgenomen voor onvoorziene eenmalige uitgaven.

Structurele weerstandscapaciteit

Met structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in het jaar op te vangen zonder dat dit gevolgen heeft voor de uitvoering van bestaande taken.

Bij ons gaat het dan om het *begrotingsoverschot* en de *onbenutte belastingcapaciteit*. De onbenutte belastingcapaciteit geeft aan in hoeverre we de mogelijkheid hebben om vooral de Ozb-tarieven te verhogen.

Risico's

Niet ieder risico heeft direct gevolgen voor de weerstandscapaciteit. We spreken van een risico als het gaat om

- relatief grote bestaande of toekomstige verplichtingen
- met een buitengewoon karakter
- waarbij de omvang en de kans onmogelijk is in te schatten
- en die niet kan worden afgedekt door een voorziening, verzekering of andere beheersmaatregel.

Risico's waarvan de financiële tegenvaller lager dan € 50.000 wordt geschat beschouwen we als onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Daarboven worden ze in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen.

Gewone risico's, het overschrijden van de begroting, betekent niet automatisch dat er een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit. Het gaat dan bijvoorbeeld om open-einde regelingen, aantallen bijstandsgerechtigden en bijstelling van rijksbudgetten. Maar ook om vertragingen in processen, het niet realiseren van beleidsdoelstellingen, risico's met betrekking tot arbo en veiligheid, faillissement van aannemers en het

aantreffen van bodemvervuiling bij aankoop van grond. Dergelijke afwijkingen melden we via de begrotingsrapportages.

Verzekering van risico's

Een deel van de risico's kan worden afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Dat betekent een afweging tussen de kans op schade en de kosten daarvan enerzijds en de verzekeringspremie anderzijds. We bekijken van tijd tot tijd of er bijstelling nodig is.

Risico's ten laste van de weerstandscapaciteit

In de programmabegroting hebben wij een aantal risico's beschreven. Hieronder vertellen we per onderwerp in hoeverre het risico zich heeft voorgedaan, wat de invloed is op het weerstandsvermogen en of het risico zich ook ná 2022 zal voordoen.

Onderwerp	Sociaal Domein - Jeugdzorg en Wmo
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	De maatwerkvoorzieningen binnen de Jeugdzorg en de Wmo (inclusief Beschermd Wonen) zijn open-einde regelingen. In de afgelopen jaren hebben we steeds meer data en kennis verkregen om de kosten in de Jeugdzorg en de Wmo te voorspellen en te volgen. Deze prognose is ook opgenomen in de meerjarige begroting. Ondanks dat blijft het risico bestaan dat de groei van het aantal cliënten hoger is dan verwacht. Zeker voor de cliënten die hoog-specialistische zorg ontvangen kan een stijging (of een daling) leiden tot een forse financiële bijstelling. In de begroting houden we namelijk rekening met een gemiddeld aantal cliënten die hoog-specialistische zorg ontvangen.

Onderwerp	Stikstofdossier
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	De depositie van stikstof (ammoniak en stikstofoxiden) is schadelijk voor de natuur. Al jaren is sprake van een overschot aan stikstof in Natura-2000-gebieden. Het Rijk en de Provincie hebben de taak er voor te zorgen dat de stikstofdepositie wordt teruggedrongen en de natuur herstelt. Op 10 juni 2022 is de Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied aangeboden aan de Tweede Kamer. In deze Startnotitie zijn richtinggevende emissiereductiedoelen voor stikstof opgenomen. Aan de provincies de taak om deze richtinggevende doelen in 2023 nader uit te werken in gebiedsplannen. In welke vorm dit zal zijn, is nog onzeker. Daarnaast dient de Raad van State nog in een verscheidenheid aan zaken rond het thema stikstof een uitspraak te doen. Deze uitspraken kunnen van grote invloed zijn op de huidige regelgeving.

	Stikstof blijft een issue en kan belemmerend zijn voor nieuwe plannen van zowel derden als van de gemeente zelf. Het is daarnaast uiterst onzeker in hoeverre de huidige stikstofregels standhouden.
--	--

Onderwerp	Bouwgrondexploitatie
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	Het hebben van een bouwgrondexploitatie brengt financiële risico's met zich mee. In de paragraaf Grondbeleid worden de financiële risico's van de bouwgrondexploitatie toegelicht. Door het jaarlijks opstellen van geactualiseerde berekeningen op basis van de meest recente ontwikkelingen kunnen wij de raad tijdig informeren via de reguliere P&C-cyclus.

Onderwerp	Omgevingswet
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving. Invoering van de Omgevingswet is ondertussen voorzien per 1 januari 2024 en hier wordt dan ook hard aan gewerkt. Het vraagt van de organisatie aanpassingen in o.a. werkprocessen, ICT en dienstverlening. Landelijk zijn hier minimale eisen aan gesteld. De invoering van de Omgevingswet is de grootste stelselwijziging binnen het fysieke domein, waardoor nog niet alle effecten en benodigdheden voor de implementatie zijn te overzien. Zo is de datum van invoering al een paar keer uitgesteld en is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) nog in ontwikkeling.

Onderwerp	Duurzaamheid
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Nee

Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	Op 25 oktober 2022 is de komst van de uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid aangekondigd. Daarin zijn bedragen voor 2023 tot en met 2025 genoemd en is aangegeven dat er een wettelijke regeling zal worden opgesteld voor het uitkeren van de middelen voor 2026 t/m 2030. Hiermee komt het Rijk tegemoet aan eerdere toezeggingen rond de financiële compensatie voor de taken rond klimaat- en energiebeleid zoals die bij de gemeenten zijn neergelegd. Wij kunnen nu structureel werk maken van onze klimaat- en energieambities. In de praktijk zal moeten blijken of de toegezegde middelen toereikend zijn en of er voldoende gekwalificeerde medewerkers te vinden zijn die deze taken kunnen uitvoeren.
--	---

Onderwerp	Covid-19 (en BUIG)
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	In 2022 hebben zich nog geen investering voorgedaan voor ICT, thuiswerkplekken en andere facilitaire voorzieningen. De focus op thuiswerken blijft echter bestaan en dus is te verwachten dat de investeringen daarvoor op korte termijn in beeld zullen komen.

Onderwerp	Gesubsidieerde instellingen
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	Het risico zoals beschreven in de programmabegroting 2022 zal nooit uit te sluiten zijn, omdat in een dynamische omgeving door veranderende omstandigheden en daardoor mogelijk noodzakelijke bijstellingen van beleid (nadelige) financiële gevolgen kunnen optreden voor samenwerkende partners met de gemeente

Onderwerp	Gemeenschappelijke regelingen (excl. SW Fryslân)
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	De gemeente participeert in een aantal gemeenschappelijke regelingen. De grotere regelingen betreffen de Veiligheidsregio, Jobinder en de FUMO. Om er voor te zorgen dat de gemeente zelf de regie blijft voeren wordt er strak toezicht gehouden. Het standpunt van de gemeente wordt zowel ambtelijk (in overlegorganen) als bestuurlijk (in AB-vergaderingen) uitgedragen.

	De basis voor het toezicht en de risicobeheersing krijgt vorm via de nota verbonden partijen. Deze is onderhanden. Derhalve risico handhaven.
--	---

Onderwerp	Gegarandeerde geldleningen
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	Gemiddeld staat de gemeente garant voor een obligo van circa € 15-20 miljoen. Het risico wordt op basis van ervaringsverleden als zeer laag ingeschat. Echter er blijft altijd een reëel risico. Derhalve continueren.

Onderwerp	Kosten personeel
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	De gemeente wordt regelmatig geconfronteerd met onverwachte kosten inzake personeel. Voorbeelden hiervan zijn kosten voor ziektevervanging en niet begrote en niet gecompenseerde CAO verhogingen. Waar mogelijk worden extra kosten opgevangen binnen de gemeentelijke begroting. Omdat er altijd een reëel restrisico blijft, wordt het risico gecontinueerd.

Onderwerp	Algemene uitkering (herijking gemeentefonds)
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	Gemeenten worden onvoldoende gecompenseerd in de Rijksbijdrage voor uitgaven en kostenontwikkeling. De gehanteerde modellen zijn onvoldoende transparant en leiden tot ongewenste (her-) verdeeleffecten. De algemene uitkering als belangrijkste inkomstenbron blijft voor de gemeente derhalve als risico gehandhaafd.

Onderwerp	Ombuigingen
Risico bewaarheid (J/N)	Nee

Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	<p>In de Kadernota 2021 en begroting 2021 zijn vijf ombuigingslijnen beschreven. Deze ombuigingslijnen schetsen te realiseren bezuinigingen en benodigde incidentele investeringen om structurele bezuinigingen mogelijk te maken. Het risico is aanwezig dat de begrote bezuinigingsbedragen niet of niet geheel worden gerealiseerd in het betreffende jaar waarin deze bedragen zijn begroot.</p> <p>Maatregelenpakket In de begroting 2021 is een maatregelenpakket opgenomen. Ook hiervoor is het risico aanwezig dat de begrote bedragen niet of niet geheel worden gerealiseerd in het betreffende jaar waarin deze bedragen zijn begroot. Aangezien de realisatie van de ombuigingen nog onderhanden is, blijft het risico gehandhaafd.</p>

Onderwerp	Overige onvoorziene risico's
Risico bewaarheid (J/N)	Nee
Beschrijven optreden risico bij 'J'	-
Onttrokken aan reserve	-
Gestort in reserve	-
Continuering risico na 2022 (J/N)	Ja
Zo ja, beschrijf de gevolgen van de continuering van het risico in 2023	<p>Een risicoanalyse blijft een verwachting van wat we denken dat zou kunnen gaan gebeuren op basis van de huidige beschikbare informatie. De kans is dan ook reëel dat zich in een jaar bepaalde gebeurtenissen voordoen, die vooraf niet waren in te schatten. We handhaven dit risico.</p> <p>Met het oog op de ontwikkelingen t.a.v. de samenwerking, vindt mogelijk opwaartse bijstelling van het risico plaats als onderdeel van de begrotingsbehandeling 2024-2027.</p>

Voor de risico's in deze jaarrekening is op basis van bovenstaande classificatie een te verwachten beslag op de weerstandscapaciteit berekend. De conclusie is, dat de financiële impact van de risico's kan worden opgevangen binnen de weerstandscapaciteit van onze rekening en begroting.

De weerstandsratio wordt verkregen door de het benodigde weerstandsvermogen te delen op algemene reserve:

Onderdeel	2021	2022
Weerstandscapaciteit (na verwerking resultaat)	€ 18.625.000	€ 23.080.000
Risico's maximale omvang (financieel vertaald kans x impact)	€ 3.000.000	€ 3.000.000
Weerstandsratio	6,2	7,7

Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, de weerstandsratio van 7,7 en het beeld van onze meerjarenbegroting is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Achtkarspelen van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

Onderwerp	Financieel risico	Kans van optreden	Benodigd weerstandsvermogen
Sociaal Domein - Jeugdzorg en Wmo	1.800.000	50%	900.000
Stikstofdossier en PFAS	200.000	10%	20.000
Bouwgrondexploitatie	500.000	20%	100.000
Omgevingswet	-	0%	-
Duurzaamheid	-	0%	-
Covid-19 (en BUIG)	500.000	50%	250.000
Gesubsidieerde instellingen	500.000	20%	100.000
Gemeenschappelijke regelingen (excl. SW Fryslân)	300.000	50%	150.000
Gegarandeerde geldleningen	18.000.000	1%	180.000
Kosten personeel	1.000.000	50%	500.000
Algemene uitkering (herijking gemeentefonds)	-	0%	-
Ombuigingen	3.000.000	10%	300.000
Overige onvoorzienne risico's	1.000.000	50%	500.000
Totaal	26.800.000		3.000.000
Reserve weerstandsvermogen			3.080.000
Verschil (ruimte)			80.000

Kengetallen

Kengetallen zijn verplicht en ze vertellen iets over de financiële gezondheid van de gemeente. Hieronder worden ze weergegeven vanaf 2019.

LEGENDA					
t.o.v. vorige meting			prognose mjb 2023 - 2025		
ongunstig			ongunstig		
neutraal			neutraal		
gunstig			gunstig		
nog geen gegevens			geen/onvoldoende gegevens		
Kengetal	Begroting 2022	Rekening 2022	Rekening 2021	Rekening 2020	Rekening 2019
Belastingcapaciteit	113,20	112,00	117,12	107,59	101,24
t.o.v. begroting 2022					
prognose o.b.v. historie					
Grondexploitatie	1,75	-0,43	0,00	0,67	2,05
t.o.v. begroting 2022					
prognose o.b.v. historie					
Netto schuldquote	73,73	34,20	45,40	25,30	33,40
t.o.v. begroting 2022					
prognose o.b.v. historie					
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	68,12	30,00	40,50	21,50	30,20
t.o.v. begroting 2022					
prognose o.b.v. historie					
Solvabiliteitsratio	19,32	36,08	30,28	35,01	35,61
t.o.v. begroting 2022					
prognose o.b.v. historie					
Structurele exploitatieruimte	-2,38	5,95	-0,50	5,60	-1,00
t.o.v. begroting 2022					
prognose o.b.v. historie					

Toelichting

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller dit in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen dan wel of er ruimte is voor nieuw beleid. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de ruimte die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen is gerelateerd aan de totale woonlasten. En die ruimte wordt dan bepaald door de vergelijking met de gemiddelde woonlasten in Nederland (in het vorige jaar).

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond in exploitatie zich verhoudt ten opzichte van de totale baten, exclusief reservemutaties, in het begrotingsjaar. Op grond van de notitie grondexploitatie van de commissie BBV zijn de ruwe gronden per 1-1-2016 gerubriceerd onder de materiële vaste activa. Hierdoor is het kengetal met een flinke sprong gedaald.

Netto schuldquote	De netto schuldquote geeft het niveau weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	De netto schuldquote geeft het niveau weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen. Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote ook exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Verbeteren van de schuldquote kan door de schulden te verlagen, de bezittingen te vergroten en/of de inkomsten te verhogen.
Solvabiliteitsratio	Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger het getal, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De uitkomst is afhankelijk van de wijze waarop bezittingen in de gemeente worden gewaardeerd. Dat verschilt nogal per gemeente. Verbeteren van de solvabiliteit kan door het eigen vermogen te vergroten (bijvoorbeeld door het verkopen van de aandelen) en door het vreemd vermogen te verkleinen (bijvoorbeeld door minder te lenen).
Structurele exploitatieruimte	Dit kengetal kijkt naar de structurele baten en de structurele lasten ten opzichte van de totale baten. Een positief getal geeft aan dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Dit cijfer kan verbeteren door meer structurele baten of minder structurele lasten op te voeren.

C - Onderhoud kapitaalgoederen

Met de kosten van onderhoud van kapitaalgoederen is vaak een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze onderhoudskosten zijn terug te vinden in meerdere programma's. Om een volledig beeld van alle onderhoudskosten aan kapitaalgoederen te verkrijgen hebben we in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen een dwarsdoorsnede van de gehele begroting gemaakt. Hiermee ontstaat een helder en compleet beeld, wat van belang is voor een goed inzicht in de financiële positie. De kapitaalgoederen zijn opgesplitst in wegen (waaronder ook bruggen), riolering, water, groen en gebouwen.

De gemeente wil op duurzame wijze de aanwezige infrastructurele voorzieningen in stand houden. Het gaat hierbij zowel om bovengrondse voorzieningen als om ondergrondse. Het onderhoud moet ertoe leiden dat de gebouwen en infrastructurele voorzieningen voldoen aan de functionaliteitseisen die hieraan gesteld zijn en worden. Sleutelwoorden zijn: veilig, schoon en heel, tegen zo laag mogelijke kosten.

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de openbare ruimte. Dit betekent ook dat zij, wanneer hierin iets gebeurt, moet kunnen aantonen dat zij alles heeft gedaan wat in haar vermogen lag om het gevaar te voorkomen. Dit geldt voor alle aspecten van de openbare ruimte en speelt vooral wanneer het vermoeden bestaat dat de gemeente in haar onderhoudstaak is tekort geschoten.

Beheerplannen

Nota Kapitaalgoederen

In 2022 heeft de gemeenteraad de Nota Kapitaalgoederen 2022 - 2026 vastgesteld en zijn de keuzes en ambities op het gebied van het beheer van onder andere wegen, kunstwerken en groen voor de komende jaren vastgelegd.

De mate van beheer van gemeentelijk areaal in de openbare ruimte is een belangrijk aspect om te voldoen aan de eisen en wensen van de inwoners, bezoekers en ondernemers. Na de aanleg moet beheer zorgen voor een zo efficiënt mogelijke invulling van de levenscyclus van het object. Optimaal beheer van het kapitaal heeft ook een positieve invloed op de mate van tevredenheid over de leefomgeving.

Ten aanzien van functie, gebruik en beleving is het (integrale) belang groot. Immers, alle areaal samen vormt een geheel: de leefomgeving van de inwoners, ondernemers en bezoekers. Om de kwaliteit van de functie, het gebruik en de beleving te borgen is er een beleidskader nodig. Bij het opstellen van een beleidskader en bij het afwegen van de noodzakelijke keuzes spelen een aantal factoren een rol. De belangrijkste factor is de gewenste kwaliteit. Welke kwaliteit kan de gemeente minimaal bieden, rekening houdend met het beschikbare budget? De keuze voor een bepaalde kwaliteit werkt vervolgens door in factoren als veiligheid, risico's als kapitaalvernietiging en leefbaarheid (uitstraling, comfort, gebruiksgemak).

De beheerfase heeft daarom alles te maken met een zorgvuldige afweging van doelen, opbrengsten en kosten. Deze afwegingen zijn samengevat in het vastgestelde kwaliteitsscenario in de Nota Kapitaalgoederen.

Wegen

Het beleidskader voor het kapitaalgoed wegen is de laatste jaren een belangrijk bespreekpunt geweest. De gemeenteraad heeft ervoor gekozen (25 november 2010) dat alle wegen binnen de gemeente het kwaliteitsniveau 'basis' dienen te hebben. De raad heeft niet gekozen voor een gedifferentieerd kwaliteitsniveau. Daarnaast heeft de raad gekozen om het aanwezige achterstallig wegenonderhoud gefaseerd in te lopen.

In eerste instantie in tien jaar gerekend vanaf 2010, wat met ingang van 2013 aangepast is naar een temporisering in vijftien jaar. De hiervoor benodigde financiële middelen zijn voor het genoemde raadsbesluit beschikbaar gesteld en opgenomen in de meerjarenbegroting. Hierbij is sprake van een jaarlijks structureel bedrag om het basisniveau te behouden en een jaarlijks bedrag voor het wegwerken van de aanwezige achterstand in wegenonderhoud.

Waterbouwkundige werken

De gemeente heeft niet een beheerplan voor waterbouwkundige werken, omdat in de gemeente weinig waterbouwkundige werken zijn en het benodigde onderhoud hiervoor relatief laag is. De benodigde inspanning om een goed beeld te krijgen van de onderhoudstoestand staat in onze beleving niet in verhouding tot de te maken kosten voor onderhoud. Het is veel efficiënter om een bepaald percentage van de investeringswaarde van de waterbouwkundige werken per jaar te reserveren voor onderhoud. Eventuele gebreken en noodzakelijk onderhoud wordt door de medewerkers van de afdeling Beheer gesignaleerd. Verder is het niet altijd mogelijk om de onderhoudstoestand goed te bepalen; denk hierbij aan duikers die grotendeels of volledig onder water liggen. Voor individuele gevallen, bij grootschalig onderhoud of vervanging, wordt per geval in de kadernota geld gereserveerd.

Het Wetterskip Fryslân heeft het beheer en onderhoud van een aantal duikers en bruggen overgedragen aan de aanliggende eigenaren. Het Wetterskip heeft hun beleid geüniformeerd in de Provincie en heeft in dat verband een nieuwe legger kunstwerken vastgesteld. Als gemeente Achtkarspelen hebben wij, tezamen met Tytsjerksteradiel, hiertegen een zienswijze en bezwaar ingediend aangezien er geen financiële compensatie tegenover staat. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de afspraak dat de betreffende duikers (88 stuks voor onze gemeente) pas per 1-1-2025 over gaan naar de gemeente Achtkarspelen zodat de gemeente tijd genoeg heeft om hier middelen voor vrij te maken in de meerjarenbegroting. Tot die tijd blijven deze duikers in beheer en onderhoud bij het Wetterskip.

Riolering

Gemeenten moeten op grond van de Wet milieubeheer beschikken over een actueel gemeentelijk rioleringsplan (GRP). De gemeenteraad stelt daartoe telkens voor een daarbij te bepalen periode een dergelijk plan vast. Op 8 december 2016 heeft de gemeenteraad het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2016-2021 vastgesteld. In 2021 en 2022 heeft de raad besloten het GRP telkens met een jaar te verlengen. Het nieuwe GRP 2023 – 2027 wordt begin 2023 ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad waardoor er vanaf 2023 een geactualiseerd vGRP is.

In het plan hebben we aangegeven hoe we invulling geven aan de van oudsher geldende zorgplicht voor de inzameling en het transport van afvalwater. Daarbij hebben we ook een tijdstip aangeduid waarop/waarbinnen onderhoud/vervanging van voorzieningen plaatsvindt. De bijbehorende beheercyclus vullen we in middels een kostendekkingsplan en het beschikbaar stellen van deze gelden via de begrotingen. Een speerpunt in het GRP is het voorkomen van wateroverlast en het inspelen op toekomstige klimaatontwikkelingen. Hiervoor hebben we een regenwaterstructuurplan opgesteld.

Water

Het huidige gemeentelijk rioleringsplan (GRP) geeft inzicht in verantwoordelijkheden en wettelijke taken van de gemeente en haar inwoners. De gemeente heeft een (afval)watervisie opgenomen die richtinggevend is voor de beleidsontwikkeling tot 2022 voor de thema's stedelijk (afval)water, hemelwater en grondwater. Bij het vaststellen en opstellen van het GRP is het Wetterskip Fryslân en de Provincie Fryslân betrokken om de integraliteit en afstemming van het beleid, opgenomen in het GRP, te borgen.

Daarnaast hebben VNG, UvW, IPO, VeWin en het Rijk met de ondertekening van het Nationaal Bestuursakkoord Water de ambitie uitgesproken om in gezamenlijkheid de kosten in de waterketen voor de inwoners van Nederland te beperken. Ook de Friese gemeenten, Wetterskip Fryslân, Vitens en provincie Fryslân hebben deze gezamenlijke ambitie onderschreven waarbij de Friese ambitie is verwoord in de pijlers Kosten, Kwaliteit en Kwetsbaarheid. Hiervoor hebben de portefeuillehouders Water in 2010 een handtekening onder het Fries Bestuursakkoord Waterketen (FBWK) gezet. Wetterskip Fryslân, de Friese gemeenten, Vitens en provincie Fryslân hebben besloten een vervolg te geven aan het Fries Bestuursakkoord Water Keten 2010-2015. Op 17 november 2016 is het Fries Bestuursakkoord Waterketen 2016-2020 ondertekend door alle deelnemende partijen. Op 3 december 2020 is het FBWK 3 door alle partijen ondertekend. Deze voorziet in een bestuursakkoord tot 2025.

Groen

Als onderdeel van de nota kapitaalgoederen werken wij voor het groenonderhoud met een groenbeheerplan (GBI). Hierdoor heeft de gemeente, zowel in de plan- als beheerfase, inzicht in de kosten van het beheer en onderhoud van het openbare groen. Op basis van deze informatie stellen we de jaarlijkse onderhoudsbudgetten vast.

Speelruimte

De gemeente heeft met de nota kapitaalgoederen een door de raad vastgestelde planning voor aanleg, onderhoud en vervanging van buitenspeelruimte voor kinderen. Om aan de wettelijke onderhoudstaak te kunnen voldoen, beoordelen inspecteurs de speelplaatsen ter plaatse aan de hand van de eisen die in het Attractiebesluit zijn gesteld en redigeren logboeken en inspectiegegevens.

Gebouwen

Er is een actuele onderhoudsplanning voor gemeentelijke (openbare) gebouwen. Hierdoor hebben we een goed beeld van de staat van onderhoud van deze gebouwen.

Voor de gemeentelijke gebouwen, waar de gemeente verantwoordelijk voor is, zijn inventarisaties en inspecties uitgevoerd. Op basis van de ingevoerde inspectiegegevens zijn meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) opgesteld. Deze overzichten bieden een inzicht in de te verwachten onderhoudswerkzaamheden met bijbehorende benodigde budgetten voor de komende jaren. De beschikbaar gestelde budgetten waren voldoende om het noodzakelijke onderhoud te kunnen uitvoeren.

D - Financiering

Financiering, ook wel treasury genoemd, betekent het beheren van het geld binnen de gemeente. Zo moeten er steeds tijdig financiële middelen aanwezig zijn om de rekeningen te kunnen betalen. Bij tekorten moet de gemeente bijlenen, overschotten moeten we tijdelijk bij de staat beleggen.

Het Rijk heeft regels opgesteld over hoe gemeenten hun geld moeten beheren. Deze regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet bepaalt ook, dat gemeenten een treasurystatuut moeten hebben. Daarin staat hoe wij geld mogen lenen of uitlenen.

Treasurybeleid

De wet stelt verplichtingen op het gebied van treasury. We hebben daarnaast ook zelf verplichtingen vastgelegd in het Treasurystatuut. De wet Fido stelt dit verplicht. Er staat in waarvoor we verantwoordelijk zijn:

- de treasuryfunctie
- de uitvoering van de treasury
- het risicobeheer

Het geactualiseerde Treasurystatuut is vastgesteld door de Raad in zijn vergadering van 25 maart 2022. De treasuryfunctie is binnen de regels van het treasurystatuut uitgevoerd.

Schatkistbankieren

Vanaf december 2013 zijn gemeenten verplicht hun eventuele overtollige tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit zogenaamde 'schatkistbankieren' zorgt voor verlaging van de Nederlandse EMU-schuld. Om efficiencyredenen mogen we een relatief gering bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden.

De drempel voor 2022 bedraagt 2,0% (tot een begrotingstotaal van 500 miljoen, daarbovenop 0,2%) met een minimum van € 1.000.000. Het drempelbedrag 2021 voor de gemeente bedraagt dan ook € 1.756.898. Het gemiddelde tegoed van de gemeente over een kwartaal mag niet hoger zijn dan deze drempel.

Onderstaande tabel toont het gemiddelde tegoed over de vier kwartalen. Uit de tabel blijkt dat de drempel niet is overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1758	1758	1758	1758
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	457	431	439	445
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.302	1.327	1.319	1.313
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	87.845			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	87.845			

(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
<p>(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.</p>					
	Drempelbedrag	1.758			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	41.089	39.235	40.365	40.926
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	457	431	439	445

Renterisico

Grote schommelingen in de stand van de rente voor financieringen kunnen er voor zorgen dat de rente die de gemeente aan de bank betaalt ook sterk schommelt. Daarom bepaalt de wet Fido dat gemeenten aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm moeten voldoen.

Kasgeldlimiet

Om tijdelijke tekorten op de lopende rekening aan te vullen trekt de gemeente kortlopende geldleningen aan. Het voordeel van dit type leningen is dat het rentepercentage zeer laag is. Dit mag tot aan een bepaald maximum, de kasgeldlimiet. Deze limiet beperkt dus het renterisico op financieringen voor de korte termijn.

Kasgeldlimiet (x € 1.000)	Begroting
	2022
begrotingstotaal per 1 januari	87.845
vastgesteld percentage (wet FIDO)	8,5%
Kasgeldlimiet	7.467

Uit de tabel blijkt dat de gemeente in 2022 maximaal € 7,4 miljoen aan kortlopende geldleningen mocht aantrekken. Dat doen we in de vorm van kasgeldleningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. In alle vier kwartalen van 2022 heeft de gemeente de kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op financieringen voor de lange termijn. Het totaal van de aflossingen en het bedrag waarop een renteherziening van toepassing is, mag in elk jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal zijn. Hieronder staat de norm voor 2022.

Renterisiconorm (x € 1.000)	Begroting 2022
begrotingstotaal per 1 januari	87.845
vastgesteld percentage (wet FIDO)	20,0%
renterisiconorm	17.569
aflossingen	4.292
ruimte onder renterisiconorm	13.277

Uit de tabel hierboven blijkt dat we de renterisiconorm niet hebben overschreden.

Leningen

Ultimo 2021 bedraagt de langlopende schuld van de gemeente € 36,4 miljoen. De tabel hieronder toont de samenstelling en het verloop daarvan. Een deel van de leningen heeft de gemeente doorgeleend aan WoonFriesland. Volgens het huidige beleid verstrekt de gemeente geen geldleningen meer aan woningbouwinstellingen. De leningenportefeuille ten behoeve WoonFriesland vervalt na aflossing van de laatste termijn.

Opgenomen leningen (bedragen x € 1.000)	Stand 1-1-2022	Nieuwe leningen	Aflossingen	Stand 31-12-2022
Gemeente Achtkarspelen	€ 40.140		€ 4.292	€ 35.849
Af: Waarvan doorgeleend aan WoonFriesland	€ 3.021		€ 644	€ 2.377
Netto gemeente Achtkarspelen	€ 37.119	€ -	€ 3.648	€ 33.472

Specificatie langlopende leningen en waarborgsommen (bedragen x € 1.000)	Schuldrestant		Aflossingen	Rente €	Rente %
	1-1-2022	31-12-2022			
T199	€ 581	€ -	€ 581	€ 14	2,720%
T202	€ 1.361	€ 1.361		€ 41	3,030%
T205	€ 1.079	€ 1.015	€ 63	€ 30	2,980%
<i>sub.</i>	€ 3.021	€ 2.377	€ 644	€ 86	
T195	€ 1.438	€ 1.278	€ 160	€ -	2,950%
242	€ 140	€ 28	€ 112	€ 1	1,500%
245	€ 3.000	€ 2.400	€ 600	€ 12	0,438%
246	€ 22.141	€ 20.665	€ 1.476	€ 178	0,840%
<i>sub.</i>	€ 10.400	€ 9.100	€ 1.300	€ 45	0,480%
Totaal	€ 40.140	€ 35.849	€ 4.292	€ 237	

E - Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering is gericht op de interne dienstverlening, die nodig is voor de uitvoering van de programma's. Wij informeren u over de onderwerpen die in 2022 bij hebben gedragen aan de kwaliteit van de bedrijfsvoering of die speciale aandacht hebben gekregen, naar het onderdeel "Overhead" binnen de programma's en het onderdeel "Bestuur en Dienstverlening" binnen hoofdstuk 1.3 "In vogelvlucht".

Risicomanagement

In 2022 is het Rekenkamer Commissie rapport 'managen van risico's' opgeleverd. Dit rapport is in de raad van 2 juni 2022 vastgesteld. Hierin zijn aanbevelingen gedaan en naar aanleiding daarvan is afgesproken dat er een beleidskader risicomanagement wordt opgesteld waar de aanbevelingen waar mogelijk een plek krijgen. In 2022 is een start gemaakt met het opstellen van dit beleidskader Risicomanagement, welke medio 2023 wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. De basis van ons risicomanagement vormt de Gemeente Brede Risico Analyse (GBRA). Tijdens een bijeenkomst in september met de nieuwe raden is de opzet van de GBRA toegelicht, waarbij de basis is dat het risicomanagement uit meerdere aandachtsgebieden (niet alleen financieel) bestaat. Onderdelen waar in 2022 een start mee is gemaakt dan wel verder zijn ontwikkeld betreffen:

- het opstellen van een Tax Control Framework om fiscale risico's te beheersen
- het uitvoeren en verder ontwikkelen van Verbijzonderde Interne Controles om de financiële rechtmatigheidsrisico's te beheersen
- het opstellen van een Frauderisico-analyse om risico's op fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik te beheersen
- het verder professionaliseren van de Verbetermonitor: een monitoringsysteem om te kunnen sturen op de opvolging van aanbevelingen uit auditrapportages

Er worden vanaf 2023 risicosessies georganiseerd en spelregels opgesteld voor een kwalitatieve onderbouwing van risico's wat terugkomt in de paragraaf risico's, weerstandsvermogen en de basis moet vormen voor de -vanaf 2023- af te geven rechtmatigheidsverantwoording.

De aanpak van de GBRA, die landt in onder andere de P&C producten en de verbetermonitor, zorgt voor een gestructureerde informatievoorziening, zowel intern als aan de raden.

Gelet op de huidige werkdruk en onderbezetting van de organisatie is gekozen voor een groeipad van drie jaar vanaf 2023.

Procesoptimalisatie

Strategisch sturen we op maximale harmonisatie van beleid en uitvoering met als doel een efficiënte, effectieve en klantgerichte organisatie. Dit streven wordt in urgentie onderstreept door de ombuigingsdoelstellingen die aan de directie zijn overgebracht. Om dit doel te bereiken is gekozen voor het middel van procesoptimalisatie (ombuigingslijn 5, kadernota 2020).

Ten aanzien van het realiseren van de ombuigingsdoelstellingen is de volgende prognose opgesteld:

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Oorspronkelijke taakstelling	€ 48.000	€ 96.000	€ 226.000	€ 539.000	€ 784.000	€ 959.000
Correctie niet gerealiseerd	€ 48.000	€ 41.000	€ 55.000	-	-	-
Geactualiseerde taakstelling	-	€ 55.000	€ 171.000	€ 539.000	€ 784.000	€ 959.000
Per gemeente	-	€ 27.500	€ 85.500	€ 269.500	€ 392.000	€ 479.500

Voor het jaar 2022 was een taakstellende bezuiniging van € 55.000 inzake het harmoniseren van beleid en uitvoering én het optimaliseren van processen (ombuiging 5.1) opgenomen.

Deze taakstelling is voor 2022 niet gerealiseerd. De redenen hiervoor zijn verschillend van aard. belangrijkste redenen zijn:

- Beschikbaarheid / werving van interne procesbegeleiders;
- Herprioritering van te starten optimalisaties waardoor het startmoment is vertraagd;
- Beschikbaarheid van medewerkers in de organisatie om bijdrage te leveren aan te optimaliseren processen waardoor doorlooptijden zijn verlengd.

Na de vaststelling van processen volgt de implementatie.

Voor de jaarrekening 2022 betekent dit een nadeel van € 55.000. De taakstelling voor de jaren 2023 en verder blijft ongewijzigd.

Informatiebeveiliging en privacy

Alle burgers en medewerkers hebben er recht op dat de gemeente zorgvuldig met zijn of haar gegevens omgaat. Vanaf mei 2018 geldt de AVG en per januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. Er zijn in 2022 onder meer stappen gezet in:

- Medewerker awareness in diverse vormen, inclusief continu karakter
- Het aantrekken van een phishing simulatieportaal
- Het aantrekken van software die interne kwetsbaarheden scant
- Het opstellen en implementeren van een informatiebeveiligings- en privacybeleidsplan
- Het uitvoeren van risicoanalyses en implementeren van informatiebeveiligingsmaatregelen, ook voortkomend uit privacy analyses.

De Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) en de Chief Information Security Officer (CISO) rapporteren elk afzonderlijk over de stand van zaken van Informatiebeveiliging en privacy in hun jaarverslagen.

AVG en datalekken

In 2022 zijn negen inzageverzoeken ingediend. Dit is een aanzienlijke daling ten opzichte van 2021. Er is één bezwaarschrift ingediend tegen een verwijderingsverzoek. Het verzoek was buiten behandeling gelaten omdat de verzoeker zich niet voldoende heeft kunnen/willen identificeren. Het bezwaarschrift is ongegrond verklaard. Daarnaast is er bij de FG één klacht ingediend tegen het opvragen van (persoons)gegevens bij een aanvraag voor bijzondere bijstand. Aan de betrokkene is uitgelegd waarom bepaalde gegevens gevraagd worden en waarom deze niet op een andere manier verkregen kunnen worden.

In 2022 zijn 16 datalekken geregistreerd. Deze zijn niet gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens en/of de betrokkenen omdat de risico's voor betrokkenen niet of verwaarloosbaar waren. De datalekken betroffen voornamelijk verkeerd verstuurd informatie (per mail of fysieke post). Na elke melding wordt beoordeeld of er technische of organisatorische aanpassingen gedaan moeten worden om in de toekomst zo veel mogelijk te voorkomen dat eenzelfde soort datalek plaatsvindt.

Digitalisering en Informatieveiligheid

Met de toenemende digitalisering neemt het belang van informatieveiligheid ook toe. We merken dat de digitale kwetsbaarheden en dreigingen fors toenemen. Ook de complexiteit en de impact van security-incidenten nemen toe op zowel bestuurlijk als uitvoerend niveau. Betrouwbare (en veilige) informatievoorziening is een absolute randvoorwaarde voor een gemeente.

Er worden daartoe diverse maatregelen ondernomen, zoals het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), die geldt als basisnormenkader binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen) voor informatiebeveiliging. Deze is leidend voor onze organisatie.

In 2022 heeft onze organisatie niet te maken gehad met grote incidenten. Wel werd er in het eerste kwartaal nog gewerkt aan de nasleep van de 'log4j' kwetsbaarheid uit december 2021. Deze kwetsbaarheid heeft geen directe nadelige impact op de organisatie gehad.

In 2022 zijn er 29 incidenten door medewerkers gemeld. 24 meldingen betroffen phishing e-mails en 5 betroffen beveiligingsincidenten. De gemelde hoeveelheid phishing e-mails lijkt, gezien de grootte van de organisatie, slechts een deel te zijn van het daadwerkelijk ontvangen aantal phishing e-mails. De organisatie zal dan ook blijvend geïnformeerd worden over meldingswaardige incidenten. Wel is duidelijk dat er een stijgende lijn is in medewerker awareness. Dit is een belangrijke en positieve ontwikkeling.

Als gemeente nemen wij deel aan GGI-Veilig (GGI staat voor Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur). We kunnen daarmee onze digitale weerbaarheid verhogen en onze ICT-infrastructuur nog veiliger maken.

In 2022:

- zijn de jaarlijkse ENSIA en DigiD audits behaald.
- is er een meerjaren planning opgesteld (2022-2024) om de technische basis stapsgewijs verder te verhogen en/of te verstevigen.
- is gestart om de digitale weerbaarheid van de organisatie te verhogen en de ICT-infrastructuur nog veiliger maken. Om dit te kunnen bewerkstelligen is Security Information & Event Management (SEIM) onderdeel geweest van de aanbesteding via Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Dit is echter in verband met juridische procedures gestopt. Hierdoor is in 2022 SEIM en SOC niet ingezet in de organisatie.

Voorkomen van fraude en onregelmatigheden

Als college zijn we ons bewust van inherente risico's van fraude die, zowel intern als extern, worden gelopen bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken. Hiervoor hebben wij in 2022 een frauderisicoanalyse opgesteld om de risicogebieden te identificeren en bewustwording te creëren. Vanuit de bedrijfsvoering is er verhoogde aandacht voor de inrichting van onze administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) ten aanzien van de geïdentificeerde risicogebieden en tevens worden de relevante geldstromen/processen betrokken in de interne controles die gedurende het jaar worden uitgevoerd.

Stakeholders van de gemeente moeten er op kunnen vertrouwen dat wij op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zaken doen. De gemeente beschikt over een uitgebreid scala aan zogenaamde soft controls. Iedere medewerker onze gemeente en de werkmaatschappij 8KTD legt bij indiensttreding een ambtseed of ambtsbelofte af en overlegt een verklaring omtrent gedrag. Daarnaast kennen we een vastgestelde regeling en gedragscodes, onder andere op het gebied van nevenwerkzaamheden en financiële belangen, welke openbaar beschikbaar zijn. We beschikken daarnaast over een regeling van melden vermoeden misstanden en in de organisatie is een vertrouwenspersoon en er is een meldpunt ingesteld waar eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld.

Onze (financiële) processen en systemen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheidingen, zogenaamd hard controls. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwickelen en/of zelfstandig toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen dragen er toe bij dat onregelmatigheden worden gesignaleerd.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy heeft een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern, maar ook extern vanuit de sector. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Conclusie

Wij zijn van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze aandacht krijgen.

F - Verbonden partijen

Voor de realisatie van beleidsvoornemens gaan we vaak bepaalde relaties aan met derden. Soms groeien dergelijke relaties uit tot een zodanige vorm dat de gemeente zeggenschap en financiële belangen in die derde partij heeft gekregen. In dat geval is er sprake van een Verbonden Partij.

Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. In dit hoofdstuk geven we inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de onze gemeente bij verbonden partijen.

Algemene uitgangspunten

Een Verbonden Partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk- en financieel belang heeft. Van een *bestuurlijk belang* is sprake als de gemeente zeggenschap heeft door deel uit te maken van het bestuur of via stemrecht. We spreken van een *financieel belang* als aan de Verbonden Partij een bedrag ter beschikking is gesteld, dat we niet terugkrijgen op het moment dat de Verbonden Partij failliet gaat. Ook is er sprake van een financieel belang als een onderpand is gegeven, waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de Verbonden Partij haar verplichtingen niet nakomt.

Hieronder wordt opgesomd waarin wij een financieel en bestuurlijk belang hebben.

Gemeenschappelijke regeling

Naam	Sociale Werkvoorziening Fryslân
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sociaal domein)</i>
vestigingsplaats	Drachten
openbaar belang	n.v.t.
visie op de verbonden partij	n.v.t.
beleidsvoornemens	n.v.t.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021	begroting 2022	rekening 2022
financieel belang gemeente €	€ 3	onbekend	€ 2
financieel belang gemeente %	0,0	onbekend	0,0
toelichting	Aan de GR is een bijdrage verwschuldigd in de kosten van ambtelijke ondersteuning Aan de GR is een bijdrage verwschuldigd in de kosten van ambtelijke ondersteuning		
bestuurlijk belang	1 lid in het Algemeen Bestuur		
risicoprofiel	 [Laag]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0

Vreemd vermogen

begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	€ 0

Financieel resultaat

begroot	€ 0	onbekend	€ 0
werkelijk	onbekend	onbekend	onbekend

Bron *Begroting en jaarrekeningen*

Toelichting

De enige verbondenheid van de gemeenten is de vergoeding die wordt betaald voor de ambtelijke ondersteuning van de G.R. De gemeente is geen aandeelhouder meer van Caparis N.V. en neemt diensten af op basis van dienstverleningsovereenkomsten.

Naam	Veiligheidsregio Fryslân
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Veiligheid)</i>
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	Behartigen preventieve taken op het gebied van de volksgezondheid en infectieziektenbestrijding; Zo doelmatig mogelijk georganiseerde en gecoördineerde brandbestrijding, maar ook hulpverlening bij ongevallen en rampen bewerkstelligen.
visie op de verbonden partij	Met ingang van 1 januari 2007 zijn de gemeenschappelijke regelingen GGD Fryslân en Brandweer Fryslân opgeheven en zijn beide organisaties ondergebracht in de nieuwe gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân. Het betreft de wettelijke taken op gebied van gezondheid en brandweer die zijn ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling.
beleidsvoornemens	<p>Gezondheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkenien, een gezond leven in een gezonde en veilige omgeving • Lyts, een gezonde kansrijke start voor ieder kind • Jong, gezond opgroeien in een kansrijke omgeving • Grut, gezondheidspotentieel versterken • Wiis, gezond en vitaal ouder worden • De kinderopvang in Friesland voldoet aan de gestelde normen voor kwaliteit en veiligheid. • De huidige vaccinatiegraad blijft op peil. • Bijdragen aan de vermindering van de druk op de specialistische hulp en zorg. • Voorkomen antibioticaresistentie en bestrijden het als het zich aandient. <p>Brandweer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen aantoonbaar paraat. • Samen aantoonbaar vakbekwaam. • Risicobewust en risicogericht samenwerken. • Nieuwbouw kazernes waar vervanging noodzakelijk is. • Vervanging brandweerauto's verspreid over de regio.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021	begroting 2022	rekening 2022
financieel belang gemeente €	€ 2.723	€ 2.784	€ 2.784
financieel belang gemeente %	4,0	4,0	4,0
toelichting	Door corona zijn werkzaamheden uit voorgaande jaren doorgeschoven.		

bestuurlijk belang
risicoprofiel

Deelname in algemeen bestuur
 [Hoog]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 6.076	€ 6.076	€ 9.753
einde	€ 9.753	€ 6.076	€ 9.527

Vreemd vermogen

begin	€ 72.001	€ 72.001	€ 87.724
einde	€ 87.724	€ 72.001	€ 81.044

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	onbekend	onbekend	€ 894

Bron Begroting 2022 Veiligheidsregio

Toelichting nvt

Naam	Welstandscommissie Hûs en Hiem
------	--------------------------------

alle bedragen x € 1.000 (zie ook programma Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern)

vestigingsplaats Leeuwarden

openbaar belang **Welstandsadvisering**
Hûs en Hiem brengt welstandsadvies uit aan de gemeente. De kosten worden doorberekend in de leges.

visie op de verbonden partij Het voorzien van de gemeente in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet en advisering over toepassing van de Monumentenwet en de Monumentenverordening.

beleidsvoornemens

- Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet;
- Het geven van adviezen over algemene welstandsvraagstukken aan gemeenten, andere openbare lichamen en aan particulieren, de laatsten voor zover het een tweede onafhankelijke beoordeling betreft van bouwplannen gelegen buiten de aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende gemeenten;
- Het voorzien van de gemeenten in de advisering over de toepassing van de Monumentenwet en de Monumentenverordening.

Cijfers opgenomen in onze jaarrekening 2021 begroting 2022 rekening 2022

financieel belang gemeente €	€ 46	€ 46	€ 46
financieel belang gemeente %	4,7	4,7	4,7

toelichting De invoering van de Omgevingswet kan van invloed zijn op de welstandsadvisering van Hûs en Hiem.

bestuurlijk belang Een wethouder van de gemeente is lid van het AB van Hûs en Hiem.

risicoprofiel [Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 350	€ 350	€ 455
einde	€ 455	€ 350	€ 455

Vreemd vermogen

begin	€ 81	€ 81	€ 136
einde	€ 136	€ 81	€ 136

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	onbekend	onbekend	onbekend

Bron

Begroting 2022 Hus en Hiem

Toelichting

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet kan ook de welstandsadviesing een andere vorm krijgen.

Naam **FUMO (Fryske Utfieringsorganisaasje Miljeu en Omjouwing)**

alle bedragen x € 1.000 (zie ook programma Volksgezondheid en milieu)

vestigingsplaats	Grou
openbaar belang	?
visie op de verbonden partij	?
beleidsvoornemens	?

Cijfers opgenomen in onze jaarrekening 2021 begroting 2022 rekening 2022

financieel belang gemeente €	onbekend	€ 397	onbekend
financieel belang gemeente %	onbekend	2,3	onbekend

toelichting

bestuurlijk belang

risicoprofiel [Middel]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	onbekend	€ 1.300	onbekend
einde	onbekend	€ 1.300	onbekend

Vreemd vermogen

begin	onbekend	€ 3.850	onbekend
einde	onbekend	€ 3.850	onbekend

Financieel resultaat

begroot	onbekend	€ 0	onbekend
werkelijk	onbekend	€ 0	onbekend

Bron

onbekend

Toelichting -

Naam	Werkmaatschappij Achtkarspelen-Tytsjerksteradiel
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)</i>
vestigingsplaats	Buitenpost/Burgum
openbaar belang	?
visie op de verbonden partij	?
beleidsvoornemens	?

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021	begroting 2022	rekening 2022
financieel belang gemeente €	onbekend	€ 18.082	onbekend
financieel belang gemeente %	onbekend	49,1	onbekend
toelichting			
bestuurlijk belang			
risicoprofiel	 [Laag]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	onbekend	€ 0	onbekend
einde	onbekend	€ 0	onbekend

Vreemd vermogen

begin	onbekend	€ 7.103	onbekend
einde	onbekend	€ 3.950	onbekend

Financieel resultaat

begroot	onbekend	€ 0	onbekend
werkelijk	onbekend	€ 0	onbekend

Bron *onbekend*

Toelichting -

Naam	Recreatieschap Marrekrite
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sport, cultuur en recreatie)</i>
vestigingsplaats	Grou
openbaar belang	Beheer van de toeristische voorzieningen op water en land in de provincie.
visie op de verbonden partij	Recreatieschap Marrekrite is er om de toeristische basisinfrastructuur op water en land in Fryslân in stand te houden en verder te ontwikkelen. De ontsluiting van toeristische routes is van cruciaal belang voor het faciliteren van recreanten en gasten.

beleidsvoornemens Recreatieschap Marrekrite onderhoudt en beheert ongeveer 35 kilometer aan vrije ligplaatsen in de Friese natuur, zorgt voor afvoer van recreatieafval en onderhoudt boeien en bakens in recreatievaarten. Ook beheert en onderhoudt Marrekrite het fietsknooppuntnetwerk en het wandelknooppuntnetwerk. Het in kaart brengen en actueel houden van alle routes in Fryslân behoort ook tot het werk van Marrekrite.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021	begroting 2022	rekening 2022
financieel belang gemeente €	€ 13	€ 19	€ 19
financieel belang gemeente %	1,2	1,3	1,3
toelichting	Marrekrite zal de komende 4 jaar een deel van het eigen vermogen teruggeven aan de deelnemers.		
bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur		
risicoprofiel	● [Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 5.162	€ 5.162	€ 4.795
einde	€ 4.795	€ 5.162	€ 4.795

Vreemd vermogen

begin	€ 886	€ 886	€ 1.996
einde	€ 1.996	€ 886	€ 1.996

Financieel resultaat

begroot	€ 188	€ 72	€ 72
werkelijk	onbekend	onbekend	onbekend

Bron Rekening 2020 Begroting 2021 en 2022 Marrekrite

Toelichting Voor de toenemende investeringen in de komende jaren zal er een langlopende lening worden aangetrokken.

Gemeenschappelijke regeling (licht)

Naam	Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sociaal domein)</i>
vestigingsplaats	Dokkum
openbaar belang	Via het mobiliteitsbureau wordt uitvoering gegeven aan gemeentelijke vervoerstaken ; WMO-vervoer, leerlingen-, gymvervoer (via "JoBinder")
visie op de verbonden partij	Achterliggende visie voor oprichting van deze lichte GR is het door samenwerking efficiënt en kostenbesparend regionaal organiseren van vervoerstromen uit WMO-, leerlingen- en gymvervoer.

beleidsvoornemens Het mobiliteitsbureau werkt met een regiemodel. Gemeenten en provincie zijn verantwoordelijk voor het beleid. Het mobiliteitsbureau is verantwoordelijk voor contractmanagement, doorontwikkeling systeem en planning van de ritten. De uitvoering daarvan ligt bij de vervoerders. De bijdrage betreft zowel de feitelijke vervoerskosten als ook een gemeentelijk aandeel in systeemkosten, beheer, kostenbeheersing en rapportage.

Cijfers opgenomen in onze jaarrekening 2021 begroting 2022 rekening 2022

financieel belang gemeente €	€ 1.192	€ 1.378	€ 923
financieel belang gemeente %	23,0	21,0	22,0

toelichting De afspraak is gemaakt, dat de deelnemers staan voor de tekorten en overschotten. De GR hoeft daardoor niet een vermogenspositie op te bouwen.

bestuurlijk belang Het bestuur van de G.R. wordt gevormd door de deelnemende partijen.

risicoprofiel [Middel]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 0	€ 0	€ 0
einde	€ 0	€ 0	€ 0

Vreemd vermogen

begin	€ 0	€ 0	€ 0
einde	€ 0	€ 0	€ 0

Financieel resultaat

begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 0	€ 0	€ 0

Bron Begrotingen en jaarrekeningen GR Jobinder

Toelichting

In het eerste kwartaal van 2022 heeft de coronapandemie nog zijn invloed gehad op de resultaten van Jobinder. Voot de deelnemende gemeenten en de provincie leidt dit tot een voordelige ontwikkeling in de bijdragen. Het wmo-vervoer blijft nog achter bij het niveau van de periode voor corona. Het leerlingenvervoer maakt wel een groei door. Desondanks is in het geval van gemeente Achtkarspelen daarop het grootste voordeel ontstaan.

Stichting / Vereniging

Naam	MOA
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sociaal domein)</i>
vestigingsplaats	Surhuisterveen
openbaar belang	De gemeente heeft de wettelijke taak om inwoners te laten participeren naar vermogen. Dit op grond van de Wet sociale werkvoorziening, de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning.
visie op de verbonden partij	De gemeente Achtkarspelen beschikt over een lokaal participatiebedrijf waarin inwoners activiteiten kunnen ontwikkelen die ze dichterbij de arbeidsmarkt brengen of lokaal van waarde laten zijn.
beleidsvoornemens	<p>Per 1 januari 2017 is de MOA van start gegaan. De MOA bestaat uit twee bedrijfsonderdelen. De afdeling MOAi Wurk geeft vorm aan (arbeids)participatie en arbeidsmatige dagbesteding op grond van de Wmo. De afdeling MOAi Grien verricht groenwerkzaamheden voor de gemeente Achtkarspelen. Hiervoor worden SW-medewerkers ingezet die zijn overgenomen van de GR SW Fryslân</p> <p>Per 1 januari 2017 is de MOA van start gegaan. De MOA bestaat uit twee bedrijfsonderdelen. De afdeling MOAi Wurk geeft vorm aan (arbeids)participatie en arbeidsmatige dagbesteding op grond van de Wmo. De afdeling MOAi Grien verricht groenwerkzaamheden voor de gemeente Achtkarspelen. Hiervoor worden SW-medewerkers ingezet die zijn overgenomen van de GR SW Fryslân</p> <p>Per 1 januari 2017 is de MOA van start gegaan. De MOA bestaat uit twee bedrijfsonderdelen. De afdeling MOAi Wurk geeft vorm aan (arbeids)participatie en arbeidsmatige dagbesteding op grond van de Wmo. De afdeling MOAi Grien verricht groenwerkzaamheden voor de gemeente Achtkarspelen. Hiervoor worden SW-medewerkers ingezet die zijn overgenomen van de GR SW Fryslân</p>

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021	begroting 2022	rekening 2022
financieel belang gemeente €	€ 1.422	€ 1.309	€ 1.609
financieel belang gemeente %	100,0	100,0	100,0
toelichting	Jaarcijfers van de Moa zijn op het moment van dit schrijven(12mei 2023) nog niet bekend		
bestuurlijk belang	Het bestuur van MOA wordt gevormd door het college B&W van de gemeente Achtkarspelen.		
risicoprofiel	 [Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 341	onbekend	€ 504
einde	€ 504	onbekend	onbekend

Vreemd vermogen			
begin	€ 635	onbekend	€ 413
einde	€ 414	onbekend	onbekend
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 164	onbekend	onbekend

Bron *Begrotingen en jaarrekeningen*

Toelichting Onderzoek naar de juiste governance structuur.

Naam	Stichting Sportcentrum 8kspelen
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sport, cultuur en recreatie)</i>
vestigingsplaats	Gemeente Achtkarspelen
openbaar belang	Het openhouden van het "nieuwe" zwembad
visie op de verbonden partij	Het gemeentebestuur heeft medio 2018 het bestuur van de stichting overgenomen van het toenmalige bestuur om de overgang van het "oude zwembad" naar het "nieuwe zwembad" eenvoudiger te laten verlopen.
beleidsvoornemens	Het zwembad opnemen in de gemeentelijke organisatie, waardoor en waarna de stichting overbodig is en zal worden opgeheven.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021	begroting 2022	rekening 2022
financieel belang gemeente €	€ 0	€ 0	€ 0
financieel belang gemeente %	100,0	100,0	100,0
toelichting			
bestuurlijk belang	college vormt bestuur		
risicoprofiel	 [Laag]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen			
begin	€ 25.021	onbekend	€ 54.926
einde	€ 54.926	onbekend	onbekend
Vreemd vermogen			
begin	€ 0	onbekend	€ 0
einde	€ 0	onbekend	onbekend
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	onbekend	onbekend
werkelijk	€ 29.904	onbekend	onbekend

Bron *Jaarrekening*

Toelichting Het zwembad is in de zomer van 2021 geopend.

Vennootschap / Coöperatie

Naam	N.V. Fryslân Miljeu (handelsnaam Omrin)
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Volksgezondheid en milieu)</i>
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	NV Fryslân Miljeu is de entiteit binnen Omrin die zich bezig houdt met de inzameling van afval.
visie op de verbonden partij	OMRIN is een toonaangevende publieke partij actief in de gehele afvalketen van inzameling tot en met verwerking, inclusief advisering en afzet van deelstromen en het beheer van de openbare ruimte.
beleidsvoornemens	Hiervoor wordt verwezen naar het strategiedocument Omrin 2021-24

Cijfers opgenomen in onze jaarrekening 2021 begroting 2022 rekening 2022

financieel belang gemeente €	€ 50	€ 1	€ 50
financieel belang gemeente %	7,2	7,2	7,2

toelichting N.V. Fryslân Milieu verstrekt geen begroting.

De jaarrekening 2022 van NV Fryslân Miljeu wordt op 30 juni 2023 voorgelegd aan de aandeelhouders. De concept jaarrekening 2022 mag voor vaststelling niet worden gepubliceerd.

bestuurlijk belang Geen

risicoprofiel [Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 9.426	onbekend	€ 11.485
einde	€ 11.485	onbekend	onbekend

Vreemd vermogen

begin	€ 20.976	onbekend	€ 24.342
einde	€ 25.342	onbekend	onbekend

Financieel resultaat

begroot	onbekend	onbekend	onbekend
werkelijk	€ 2.834	onbekend	onbekend

*Bron Jaarstukken en begrotingen NV Fryslân Miljeu
(<http://omrindigitaaljaarverslag.nl>)*

Toelichting Geen.

Naam	BNG Bank NV
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)</i>
vestigingsplaats	Den Haag
openbaar belang	De BNG draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. De BNG bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten van voorzieningen.
visie op de verbonden partij	De BNG is een bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en is een betrouwbare en solide dienstverlener. De deelname in het aandelenkapitaal zien wij als een duurzame belegging.
beleidsvoornemens	De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal en is bij de bank aangesloten voor het betalingsverkeer. Er zijn geen voornemens dit te veranderen.
Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021 begroting 2022 rekening 2022
financieel belang gemeente €	€ 219 € 219 € 219
financieel belang gemeente %	0,2 0,2 0,2
toelichting	Eigen vermogen per 01-01-2022 EUR 5.062 miljoen Eigen vermogen per 31-12-2022 EUR 4.615 miljoen Vreemd vermogen per 01-01-2022 EUR 143.995 miljoen Vreemd vermogen per 31-12-2022 EUR 107.459 miljoen Achtergestelde schulden per 01-01-2022 EUR 36 miljoen Achtergestelde schulden per 31-12-2022 EUR 38 miljoen Over 2022 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 300 miljoen (2021: EUR 236 miljoen). De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2022 kan de bank daarom niet maken.
bestuurlijk belang	Deelname in het aandelenkapitaal
risicoprofiel	 [Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 5.097.000	onbekend	€ 5.062.000
einde	€ 5.062.000	onbekend	€ 4.615.000

Vreemd vermogen

begin	€ 150.165.000	onbekend	€ 143.995.000
einde	€ 143.995.000	onbekend	€ 107.459.000

Financieel resultaat

begroot	€ 0	onbekend	€ 0
werkelijk	€ 236.000	onbekend	€ 300.000

Bron Jaarstukken 2022 BNG

Toelichting

De lage rentestand en de niet verkregen Targeted Longer-Term Refinancing Operation (TLTRO) rentekorting maakt dat het renteresultaat gedaald is tov 2020. De nettowinst realiseert een stijging van 7%.
De dividenduitkering is gesteld op 60% welke hoger is dan het reguliere percentage van 50%, dit om de niet-verkregen TLTRO korting te compenseren.

Naam	Afvalsturing Friesland N.V. (handelsnaam Omrin)
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Volksgezondheid en milieu)</i>
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	Afvalsturing Friesland NV houdt zich binnen het Omrin concern bezig met de verwerking van afval. Belangrijke locaties zijn Ecopark De Wierde nabij Oudehaske waar via nascheiding de afvalstromen zoveel mogelijk worden gescheiden en via vergisting energie wordt opgewekt. De Reststoffen Energie Centrale (REC) te Harlingen is een andere belangrijke locatie waar het overgebleven afval na scheiding wordt verbrand. Hierbij wordt gelijktijdig energie opgewekt.
visie op de verbonden partij	OMRIN is een toonaangevende publieke partij actief in de gehele afvalketen van inzameling tot en met verwerking, inclusief advisering en afzet van deelstromen en het beheer van de openbare ruimte. Hierbij zijn duurzaamheid en zo laag mogelijke maatschappelijke kosten leidende principes. OMRIN is van en voor de overheid; commerciële activiteiten dienen ter ondersteuning van publieke taken.
beleidsvoornemens	Hiervoor wordt verwezen naar het strategiedocument Omrin 2021-24

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021	begroting 2022	rekening 2022
financieel belang gemeente €	€ 54	€ 54	€ 54
financieel belang gemeente %	3,1	3,1	3,1
toelichting	Bedragen gebaseerd op jaarrekening.		
bestuurlijk belang	Wethouder vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) als A aandeelhouder.		

risicoprofiel [Laag]

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 61.052	€ 61.052	€ 64.757
einde	€ 64.757	€ 61.052	€ 70.303
Vreemd vermogen			
begin	€ 132.770	€ 80.331	€ 128.437
einde	€ 128.437	€ 80.331	€ 119.141
Financieel resultaat			
begroot	€ 1.574	€ 4.194	€ 4.194
werkelijk	€ 4.936	€ 0	€ 7.870

Bron Jaarstukken en begrotingen Afvalsturing Friesland NV
(<http://omrindigitaaljaarverslag.nl>)

Toelichting Geen bijzonderheden.

Naam	Stedin
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Bestuur en ondersteuning)</i>
vestigingsplaats	Rotterdam
openbaar belang	Energietransport
visie op de verbonden partij	De aandelen Stedin komen uit de verplichte splitsing van Eneco in een netwerkgroep (Stedin) en een energiebedrijf (Eneco). De dividenduitkering kan met het aantrekken van nieuw vermogen wijzigen afhankelijk van het behalen van de nodige winst.
beleidsvoornemens	Omdat we willen dat ook de komende generaties altijd energie hebben, gaan we samen over op schone energie. Uit bronnen die niet opraken en die de planeet niet uitputten of vervuilen. Dit vraagt om flinke aanpassingen van het energienet, of beter gezegd, het energiesysteem. Nieuwe technieken helpen daarbij. Net als een goede samenwerking tussen alle mensen en organisaties die betrokken zijn bij de energievoorziening. 2,2 miljoen klanten maken jaarlijks gebruik van het energieleveringsnetwerk van Stedin.

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021	begroting 2022	rekening 2022
financieel belang gemeente €	€ 947	€ 947	€ 947
financieel belang gemeente %	0,2	0,2	0,2
toelichting	Dividenduitkering kan lager zijn in verband met extra duurzaamheid investeringen.		
bestuurlijk belang	Deelname aandelenkapitaal		
risicoprofiel	 [Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	€ 2.891.000	€ 2.891.000	€ 3.270.000
einde	€ 3.270.000	€ 2.891.000	€ 3.342.000

Vreemd vermogen

Jaarstukken 2022

begin	€ 4.681.000	€ 4.681.000	€ 4.912.000
einde	€ 4.912.000	€ 4.681.000	€ 5.178.000
Financieel resultaat			
begroot	onbekend	onbekend	onbekend
werkelijk	€ 21.000	onbekend	€ 44.000

Bron *Begroting 2022*

Toelichting De gemeente heeft in 2021 cumulatief preferente aandelen gekocht in het eigen vermogen van Stedin. Stedin wil de komende jaren meer preferent aandelenkapitaal aantrekken om de forse investeringen in het netwerk te bekostigen. Hierbij worden ook nog niet deelnemende gemeenten, provincies en de rijksoverheid betrokken.

Naam	Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân, OVEF
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Verkeer, vervoer en waterstaat)</i>
vestigingsplaats	Leeuwarden
openbaar belang	?
visie op de verbonden partij	?
beleidsvoornemens	?

Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021	begroting 2022	rekening 2022
financieel belang gemeente €	onbekend	onbekend	onbekend
financieel belang gemeente %	onbekend	onbekend	onbekend
toelichting			
bestuurlijk belang			
risicoprofiel	 [Middel]		

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

begin	onbekend	onbekend	onbekend
einde	onbekend	onbekend	onbekend

Vreemd vermogen

begin	onbekend	onbekend	onbekend
einde	onbekend	onbekend	onbekend

Financieel resultaat

begroot	onbekend	onbekend	onbekend
werkelijk	onbekend	onbekend	onbekend

Bron *onbekend*

Toelichting -

Overige samenwerkingsvormen

Daarnaast kennen we nog overige samenwerkingsvormen, zoals de centrumregeling. Deze vorm kent geen eigen rechtspersoonlijkheid en is formeel gezien geen gemeenschappelijke regeling. En dus geen verbonden partij. Maar gelet op het belang van samenwerkingsverbanden kiezen we ervoor om deze, voor zover van toepassing, wel te presenteren.

Centrumregeling

Naam	Sociaal Domein Fryslân		
<i>alle bedragen x € 1.000</i>	<i>(zie ook programma Sociaal domein)</i>		
vestigingsplaats	Leeuwarden		
openbaar belang	In het samenwerkingsverband gaat het om de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdwet en Participatiewet. Door voor samenwerking te kiezen wordt getracht om de (zorgvragende) inwoners van de provincie op de meest klantvriendelijke en efficiënte wijze te helpen.		
visie op de verbonden partij	Friese gemeenten werken binnen het platform dat SDF biedt, samen aan provinciaal beleid voor een krachtig sociaal domein Fryslân. Door de samenwerking is het mogelijk om één uniforme beleidslijn, werkwijze en centrale inkoop te organiseren in het sociaal domein.		
beleidsvoornemens	In de begroting zijn geen beleidsvoornemens geformuleerd, omdat gemeenten afgesproken hebben om de scope en de governance te herijken.		
Cijfers opgenomen in onze	jaarrekening 2021	begroting 2022	rekening 2022
financieel belang gemeente €	€ 123	€ 125	€ 183
financieel belang gemeente %	5,0	4,0	5,0
toelichting	In de regeling is opgenomen dat voor- of nadelige resultaten worden verrekend met de deelnemers.		
bestuurlijk belang	N.v.t.		
risicoprofiel	 [Hoog]		
<u>Kerncijfers verbonden partij</u>			
Eigen vermogen			
begin	€ 0	€ 0	€ 0
einde	€ 0	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen			
begin	€ 0	€ 0	€ 0
einde	€ 0	€ 0	€ 0
Financieel resultaat			
begroot	€ 0	€ 0	€ 0
werkelijk	€ 0	€ 0	€ 0

Bron

Begrotingen en jaarrekeningen Sociaal Domein Fryslân

Toelichting

De financiële huishouding van SDF is integraal opgenomen in de financiële huishouding van de gemeente Leeuwarden.

G - Grondbeleid

Een samenvattende visie over het grondbeleid, de keuzen die de gemeente heeft gemaakt voor de uitvoering en de resultaten en de risico's moeten in de begroting en in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht in de paragraaf grondbeleid. Het is aan de raad om deze uitgangspunten vast te stellen.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de paragraaf grondbeleid ten minste het volgende moet bevatten:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie op grondbeleid en de uitvoeringswijze

De gemeente heeft haar ruimtelijke ambities voor de langere termijn vastgelegd in structuurvisies voor het hele grondgebied en voor delen daarvan. Het gemeentelijk grondbeleid staat in dienst van deze ambities. Het grondbeleid is een middel om maatschappelijke doelen te bereiken, zoals wonen, werken, natuur, sport, cultuur, recreatie, zorg en onderwijs. Het gaat om de totale set aan instrumenten, die de gemeente ter beschikking heeft voor het op een zo economisch verantwoord mogelijke wijze uitvoeren van haar ruimtelijk beleid.

Op 10 december 2020 is door de gemeenteraad de "Nota Grondbeleid 2020 – 2024" vastgesteld, waarin de beleidsuitgangspunten zijn uitgeschreven. De gemeente kiest de komende jaren voor een situationeel grondbeleid. Per ontwikkellocatie of project wordt gezocht naar de gewenste vorm van grondbeleid: actief, facilitair of een van de tussenvormen (samenwerking).

Conform de Nota Grondbeleid 2020-2024 is het uitgangspunt: "marktconforme verkoop (...) tegen getaxeerde waarde en voor iedere mogelijke gegadigde een gelijkwaardige en volledige kans door middel van openbare aanbidding". Door de waarde te laten taxeren door een onafhankelijke deskundige en op basis van algemeen aanvaardbare marktindicaties en taxatiecriteria voorkomen we dat er sprake van staatssteun kan zijn. Daarnaast blijkt uit dit uitgangspunt dat verkoop plaatsvindt door middel van een openbare aanbidding waarbij iedere mogelijke gegadigde een gelijkwaardige en volledige kans dient te krijgen.

Bij de uitgifte van bedrijventerreinen biedt de Nota Grondbeleid de mogelijkheid om op basis van een geargumenteerde kwalitatieve toewijzing de kavel aan één partij aan te bieden. Daarnaast bevat de nota de mogelijkheid om voorrang te geven aan aangrenzende bedrijven.

Het hiervoor bedoelde uitgangspunt uit de Nota Grondbeleid wordt sinds 26 november 2021 ingekleurd door het Didam-arrest. Op grond van het Didam-arrest dient de gemeente ruimte te bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen naar een onroerende zaak indien er meerdere gegadigden zijn voor de aankoop van de onroerende zaak of redelijkerwijs te verwachten is dat er meerdere gegadigden zullen zijn. De gemeente mag daarom in beginsel kavels niet op één op één verkopen. De gemeente

dient de koper te selecteren aan de hand van *objectieve, toetsbare* en *redelijke* criteria. Deze criteria bieden de mogelijkheid om bijvoorbeeld extra punten aan bepaalde ondernemers toe te kennen. Het uitgifteprotocol van de gemeente bevat de richtlijnen waaraan de uitgiftes van onroerende zaken dienen te voldoen.

Wat is een bouwgrondexploitatie?

Een bouwgrondexploitatie is een berekening die inzicht geeft in de geldstroom van het verwerven, ontwikkelen en het uitgeven van bouwrijpe grond voor ontwikkeling van de beschikbare ruimte.

De kosten in de exploitatie zijn alle kosten die te maken hebben met de omzetting van ruwe grond naar bouwrijpe grond. De opbrengsten bestaan uit de verkoop van bouwrijpe grond, subsidies en andere bijdragen. In de berekening houden we rekening met toekomstige kosten- en opbrengstenstijgingen en wat dit betekent voor de rentekosten en -baten.

Resultaten

Vanwege de impact van gebiedsontwikkeling voor een gemeente en haar financiële positie is een jaarlijkse actualisatie nodig. Op basis van de boekwaarde per 31 december 2022 is een actualisatie van de grondexploitaties gemaakt. De boekwaarde is het saldo van de tot en met 31 december 2022 gerealiseerde investeringen, opbrengsten, afwaarderingen en winstnemingen.

Bij de actualisaties is een prognose gemaakt van de nog te realiseren kosten, opbrengsten, risico's en het nog te verwachten resultaat.

Complex / project	Boekwaarde 31-12-2022	Nog te realiseren kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Nog te verwachten winsten
nr. Woningbouw				
32 Bp. - De Lits	0	0	0	0
57 Tw - Sportpark	61.130	51.561	150.310	37.619
91 Hk - De Fûgelkamp	0	0	0	0
subtotaal	61.130	51.561	150.310	37.619
nr. Bedrijventerreinen				
302 Hk - Quakkenburg De Bolster	-112.603	125.090	42.701	30.214
303 Bp - De Swadde II	143.501	44.173	201.485	13.811
304 Sv - Lauwerskwartier fase 2	-237.030	294.236	285.674	228.468
369 Kt - Oostkern/Westkern	-477.260	397.746	644.493	724.007
subtotaal	-683.392	861.245	1.174.353	996.500
Totaal	-622.262	912.806	1.324.663	1.034.119
Verliesvoorziening	0			

Winstneming

Voor het bepalen van de tussentijdse winst is aansluiting gezocht bij een algemeen aanvaardbare methodiek, waarbij rekening is gehouden met de bijzondere kenmerken van gemeentelijke grondexploitaties. De doelstelling van het gemeentelijk grondbeleid is immers niet primair gericht op het behalen van financieel rendement, maar op het bereiken van het gewenste voorzieningenniveau voor inwoners en bedrijven. De BBV schrijft daarom de Percentage of Completion (PoC)-methode voor, die rekening houdt met de fase waarin de grondexploitatie verkeert, zowel voor wat betreft de opbrengsten als de kosten.

Voor het tussentijds verantwoord worden van winst is het noodzakelijk dat voldoende zekerheid bestaat over het (verwachte) resultaat van de grondexploitatie, ofwel het resultaat moet op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Uitgangspunt is het hebben van een degelijke onderbouwing van de schattingen voor de te verrichten werkzaamheden, te maken kosten en te realiseren opbrengsten in overeenstemming met de specifieke invulling van het grondexploitatiecomplex. Deze onderbouwing is nodig voor de grondexploitatiebegroting zoals deze ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Voorts moet deze onderbouwing (grondexploitatiebegroting) jaarlijks worden herzien/geactualiseerd en moeten de specifieke projectrisico's worden benoemd, onderbouwd en gemonitord. Een dergelijke basis geeft voldoende zekerheid over het verwachte resultaat.

De voortgang wordt berekend naar de mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd per individuele grondexploitatie, waarbij de PoC als volgt wordt berekend:

$$\% \text{ gerealiseerde kosten} \times \% \text{ gerealiseerde opbrengsten} = \% \text{ PoC}$$

Dit betekent dat voor winstgevendende grondexploitatie een 'zekere' winst genomen moet worden op basis van de financiële voortgang van het project door het verwachte resultaat te vermenigvuldigen met het % PoC. De in het verleden eventueel reeds genomen winsten worden daarvan afgetrokken. Ook voorziene risico's kunnen van dit resultaat worden afgetrokken, mits deze goed zijn onderbouwd. Het bedrag wat overblijft wordt als winst in het betreffende boekjaar genomen.

Wat zijn de risico's?

Er is sprake van veel onzekerheid en volatiliteit in de gebiedsontwikkelingsmarkt. De stijgende bouwkosten worden niet langer opgevangen door stijgende (woning)prijzen. Door lange wachttijden bij nutspartijen lopen ontwikkelingen vertraging op. De betaalbaarheid van veel ontwikkelingen staat onder druk door hogere rente en de hoge inflatie. Hierdoor kan er vertraging bij uitgifte optreden. De haalbaarheid van grondexploitaties is onder druk komen te staan.

We willen de risico's inzichtelijk hebben en waar mogelijk kunnen opvangen. Daarvoor hebben we een verliesvoorziening. Daarom hebben wij verschillende scenario's rondom de grondexploitatie beoordeeld. De verliesvoorziening bedraagt op dit moment € 0, er zijn geen verliesgevende complexen meer aanwezig.

Verliesvoorziening complexen boekjaar 2022	Boekwaarde 1 januari 2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde 31 december 2022
nr. omschrijving				
32 Buitenpost - De Lits	179.076	-	179.076	-
TOTAAL	179.076	-	179.076	-

Soms worden nog kosten gemaakt voor complexen die al afgewikkeld zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om herstraten en herinrichting van het openbaar groen. Daarvoor is een voorziening getroffen. De Voorziening afgewikkelde complexen bedraagt op dit moment € 978.000. Dat is genoeg om de nog te maken kosten te kunnen opvangen.

Voorziening afgewikkelde complexen boekjaar 2022	Boekwaarde 1 januari 2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde 31 december 2022
nr. omschrijving				
2 Boppelannen Twijzel	77.500	-	990	76.510
3 Vierstromenland Sv.	29.620	-	7.848	21.772
5 De Swadde Buitenpost	122.607	-	-	122.607
7 Nije Jirden Surhuisterveen	136.313	-	452	135.861
13 Lutkepost Buitenpost	73.912	-	5.531	68.381
15 De Singel Harkema	70.000	-	70.000	-
31 Maskelyn Augustinusga	86.139	-	2.529	83.610
32 Buitenpost - De Lits	-	289.143	-	289.143
91 Harkema - Fûgelkamp	-	89.203	-	89.203
95 De Wiken Boelenslaan	90.912	-	-	90.912
TOTAAL	687.003	378.346	87.350	977.999

H - Wet open overheid

Inleiding

De openbaarheidsparagraaf is een nieuwe verplichte paragraaf in het jaarverslag 2022. De verplichting komt voort uit het besluit tot actieve openbaarmaking van informatie, de plannen ter verbetering van de informatiehuishouding bij de overheden en artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) dat bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo. De focus van deze openbaarheidsparagraaf is de beschrijvende en kwalitatieve verantwoording op hoofdlijnen over de activiteiten die zijn uitgevoerd in 2022 op de thema's verbetering van de informatiehuishouding, actieve openbaarmaking en passieve openbaarmaking.

Informatie

Om informatie goed te kunnen delen met de maatschappij en politiek is het nodig om deze informatie aan de voorkant goed op te slaan, processen en systemen op orde te hebben, maar ook juist als professionals te denken en werken vanuit transparantie en openbaarheid. In onderstaande toelichting is zoveel als mogelijk de verdeling van de drie thema's informatiehuishouding, actieve en passieve openbaarmaking aangehouden, met de kanttekening dat het in de praktijk met elkaar is verbonden.

1. Verbetering informatiehuishouding

Voor de verbetering van de informatiehuishouding zijn de volgende activiteiten gerealiseerd:

1.1 Competenties medewerkers

Door het wegvallen van het vorige awareness pakket in 2021 en uitstel van het LMS in 2022, heeft het aanbieden van gedegen awareness trainingen even op zich laten wachten. Medewerkers worden nu bewust gemaakt op digitale risico's via voorlichting, SharePoint en Yammer en phishingcampagnes. Al werpt deze vorm van awareness zijn vruchten af, in april komt het nieuwe organisatiebrede Learning Management System beschikbaar en kunnen er digitale trainingen worden aangeboden aan medewerkers. Hierbij zullen er ook verplichte trainingen worden aangeboden op het gebied van informatiebeveiliging en privacy, waaronder de diverse digitale risico's waar medewerkers mee te maken kunnen krijgen, de BIO en de AVG. Hier vindt ook vastlegging van plaats om zo te voldoen aan de BIO en de verschillende auditnormen.

1.2 Digitaal loket

Het digitaal loket voor de gemeente Achtkarspelen wordt ondersteund vanuit de Werkmaatschappij om op een zo laagdrempelig mogelijke manier inwoners en bedrijven de mogelijkheid geven om zelf hun zaken digitaal te regelen als zij dat willen. Voorbeelden hiervan zijn inzage WOZ-aanslagen, aanvragen van producten burgerzaken, aanvragen omgevingsinitiatieven etc. Ook Woo verzoeken en burgerinitiatieven kunnen digitaal worden gestart. Op deze manier kunnen inwoners en bedrijven eenvoudig, snel en op een zelfgekozen moment hun zaken regelen. De digitale dienstverlening wordt continue verbeterd, waarbij er steeds meer mogelijk wordt in het Digitaal Loket, zonder uit het oog te verliezen dat er nog altijd een grote groep mensen is die op de traditionele manier via post of telefoon communiceert.

1.3 Systemen en procedures

De Werkmaatschappij is een uitvoeringsorganisatie voor de bulk van de gemeentelijke taken. Automatisering is de ruggengraat van de organisatie en op het moment dat deze uitvalt, stagneert of fouten geeft levert dit direct grote organisatorische problemen op met financiële gevolgschade.

We werken onder architectuur, verbonden aan de informatiestrategie met een sterke focus op Cloud en "versaasing" van applicaties. Daarbij is sterke aandacht voor duurzame opslag van gegevens en vindbaarheid. Hiertoe zijn wij ons archief waar mogelijk aan het digitaliseren en hebben we een integrale zoekmachine geïmplementeerd.

We borgen de continuïteit van onze informatievoorziening door toepassing van procedures, planmatige vervangingen en invulling geven aan ons continuïteitsplan.

1.4 Cybersecurity

In de context van digitale weerbaarheid is er binnen de Werkmaatschappij een informatiebeveiliging- en privacy beleid (IBP-beleid) opgesteld. Deze geeft de inrichting en verantwoordelijkheden weer van informatiebeveiliging binnen de organisatie. Hierbij geldt dat het IBP-beleid een kapstok model is. Beleidsstukken voortvloeiend uit informatiebeveiliging, privacy, BIO of AVG worden vertaald in losse beleidsstukken. Hierbij te denken aan wachtwoordbeleid, gebruikerscontrole, camerabeleid en clean desk beleid. Het IBP-beleid wordt vastgesteld voor drie jaar, waarna een herziening plaatsvindt, tenzij wijzigingen in wet- of regelgeving hier eerder om vragen. Voor het opstellen van de beleidsstukken die aan het IBP-beleid worden gehangen, wordt er gesteund op actuele informatie over digitale dreigingen vanuit de VNG, IBD en NCSC. Daarnaast worden ook de normen die het Forum Standaardisatie voorschrijft hierin opgenomen. Met de IBD zijn er korte lijnen ingeregeld. In geval van dreigingen of kwetsbaarheden, wordt de Werkmaatschappij hierover direct geïnformeerd. Om hierin ook deels zelfvoorzienend te zijn, is in 2022 een pakket in gebruik genomen die de interne ICT inrichting nagaat op kwetsbaarheden, hierover rapporteert en volgt. Sinds eind 2022 wordt deelgenomen aan de herstart van Monitoring en Response, wat gericht is op de analyse en alarmering van malafide intern netwerkverkeer.

De laatste pentest is in 2020 verricht, welke geen kwetsbaarheden heeft aangetoond. Momenteel wordt de ICT inrichting, zijnde de manier waarop medewerker programma's en informatie kunnen benaderen, opnieuw ingericht. Hierna zal gekeken worden op welke onderdelen een pentest afgenomen kan worden.

2. Actieve openbaarmaking

Onder actieve openbaarmaking verstaan we de activiteiten die vanuit de overheid worden ondernomen om informatie uit zichzelf openbaar te maken voor de samenleving en politiek. Hiervoor zijn de volgende activiteiten gerealiseerd:

- WOZ-waarde loket voor de openbaarheid van de WOZ – waardes.
- Publicatie conform WEP, waaronder omgevingsvergunningen/documenten, beleidsstukken, verordeningen etc. op Mijn Overheid
- Publicatie ruimtelijke plannen

3. Passieve openbaarmaking

Onder passieve openbaarmaking verstaan we het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een verzoek uit de samenleving, zoals de Woo-verzoeken.

In 2022 zijn vanuit de Werkmaatschappij 8 Woo -verzoeken voor Achtkarspelen gefaciliteerd.

4 JAARREKENING

○ 4.1 Balans

Balans per 31 december 2022 (x € 1.000)

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2021
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	10	0
Totaal immateriële vaste activa	10	0
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	33.491	34.757
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	18.782	18.496
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	17.040	14.926
In erfpacht	-	-
Totaal materiële vaste activa	69.313	68.179
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	716	716
Leningen aan:		
- woningcorporaties	2.377	3.021
Overige langlopende leningen	951	980
Totaal financiële vaste activa	4.044	4.717
TOTAAL VASTE ACTIVA	73.367	72.896
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	433-	1
Totaal voorraden	433-	1
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	7.246	8.179
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.143	659
Overige vorderingen	987	2.450
Totaal uitzettingen rentetypische looptijd >= 1 jaar	9.376	11.288
Liquide middelen		
Kas-, bank- en girosaldo	854	713

Totaal liquide middelen	854	713
Overlopende activa		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen, ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
Overige nog te ontvangen bedragen en kosten mbt volgend boekjaar	5.060	1.793
Totaal overlopende activa	5.060	1.793
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	14.857	13.795
TOTAAL	88.224	86.691

PASSIVA	31-12-2022	31-12-2021
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	16.833	16.369
Bestemmingsreserve	8.844	7.624
Resultaat na bestemming	6.247	2.257
Totaal eigen vermogen	31.924	26.250
Voorzieningen		
Voorzieningen	7.546	4.459
Financiële vaste passiva	7.546	4.459
Vaste schulden met een rentetypische looptijd		
>= 1 jaar		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	35.849	40.140
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd	35.849	40.140
>= 1 jaar		
TOTAAL VASTE PASSIVA	75.319	70.849
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd		
< 1 jaar		
Banksaldi	3.000	6.000
Overige schulden	3.320	2.069

Totaal netto vlottende schulden met een renteypische looptijd < 1 jaar	6.320	8.069
Overlopende passiva Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		5.792
- Nog te betalen bedragen	1.841	
- Nog te betalen WM 8KTD	1.634	
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
- Het Rijk	2.811	1.959
- Overige Nederlandse overheidslichamen	299	22
Totaal overlopende passiva	6.585	7.773
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	12.905	15.842
TOTAAL	88.224	86.691
Gewaarborgde leningen (specificatie borg- en garantstellingen: zie toelichting op de balans)	19.223	16.082

- **4.2 Baten en lasten**

Jaarstukken 2022

Programma (x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Rekening		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0. Bestuur en ondersteuning	2.960	359	- 2.601	3.418	390	- 3.028	5.306	2.484	- 2.822
1. Veiligheid	2.202	66	- 2.136	5.337	3.252	- 2.085	3.828	2.929	- 898
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.477	356	- 5.121	5.424	422	- 5.002	5.371	587	- 4.784
3. Economie	654	406	- 247	759	406	- 353	1.434	1.285	- 149
4. Onderwijs	3.660	1.017	- 2.643	3.514	1.330	- 2.184	3.521	1.500	- 2.021
5. Sport, cultuur en recreatie	6.649	947	- 5.702	6.961	1.030	- 5.932	6.955	1.332	- 5.623
6. Sociaal domein	44.615	11.542	- 33.073	46.094	10.912	- 35.182	44.455	11.386	- 33.068
7. Volksgezondheid en milieu	7.894	7.103	- 791	8.307	7.231	- 1.077	7.732	7.131	- 602
8. Vrosh	2.403	948	- 1.456	2.387	948	- 1.439	3.027	2.079	- 948
Overhead	9.748	113	- 9.635	10.121	148	- 9.974	12.489	136	- 12.353
Algemene dekkingsmiddelen	1.496	62.939	61.443	1.988	68.550	66.562	584	69.148	68.565
OZB woningen	217	3.926	3.709	178	3.926	3.748	183	4.249	4.066
OZB niet-woningen	171	2.111	1.940	173	2.111	1.938	184	2.189	2.005
Belastingen overig	55	56	1	55	56	1	39	76	37
AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	56.723	56.723	-	62.398	62.398	-	62.424	62.424
Overige baten en lasten	1.053	122	- 931	1.582	58	- 1.523	178	210	33
Dividend	-	300	300	-	359	359	-	379	379
subtotaal	87.759	86.096	- 1.663	94.312	94.977	665	94.702	100.376	5.674
Mutaties reserves	86	1.972	1.886	1.799	3.402	1.603	1.708	2.281	573
TOTAAL	87.845	88.068	223	96.111	98.379	2.269	96.410	102.657	6.247

Taakvelden per programma

Verdeling taakvelden over de programma's

<i>(bedragen x € 1.000)</i>									
	begroting			rekening			saldo		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Progr. Bestuur en ondersteuning	17.327	72.849	55.523	20.087	74.428	54.341	- 2.760	1.578	- 1.182
0.1 Bestuur	1.922	21	- 1.901	3.907	1.998	- 1.909	- 1.985	1.977	- 8
0.10 Mutaties reserves	1.799	3.402	1.603	1.708	2.281	573	91	- 1.121	- 1.030
0.2 Burgerzaken	1.444	265	- 1.179	1.367	352	- 1.015	77	87	164
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	29	8	- 20	23	25	2	6	17	22
0.4 Overhead	10.121	148	- 9.974	12.489	136	- 12.353	- 2.367	- 12	- 2.380
0.5 Treasury	24	455	432	8	488	480	16	33	49
0.61 OZB woningen	178	3.926	3.748	183	4.249	4.066	- 4	323	318
0.62 OZB niet-woningen	173	2.111	1.938	184	2.189	2.005	- 12	78	67
0.64 Belastingen overig	55	56	1	39	76	37	16	20	36
0.7 AU en overige uitkeringen gemeentefonds	-	62.398	62.398	-	62.424	62.424	-	26	26
0.8 Overige baten en lasten	1.582	58	- 1.523	178	210	33	1.404	152	1.556
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	1	-	- 1	- 1	-	- 1
Progr. Veiligheid	5.337	3.252	- 2.085	3.828	2.929	- 898	1.509	- 323	1.186
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.649	53	- 1.597	1.641	49	- 1.592	8	- 4	4
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.688	3.200	- 488	2.187	2.880	694	1.501	- 319	1.182
Progr. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.424	422	- 5.002	5.371	587	- 4.784	52	165	218
2.1 Verkeer en vervoer	5.371	418	- 4.953	5.340	583	- 4.757	31	165	196
2.2 Parkeren	35	-	- 35	14	-	- 14	21	-	21
2.4 Economische havens en waterwegen	18	4	- 15	17	4	- 13	1	-	1
Progr. Economie	759	406	- 353	1.434	1.285	- 149	- 675	879	204
3.1 Economische ontwikkeling	554	-	- 554	472	-	- 472	82	-	82
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6	376	370	794	1.253	460	- 787	877	90
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	63	6	- 56	51	2	- 50	11	- 5	7
3.4 Economische promotie	136	24	- 112	117	30	- 87	19	6	26
Progr. Onderwijs	3.514	1.330	- 2.184	3.521	1.500	- 2.021	- 7	170	163
4.2 Onderwijshuisvesting	1.186	214	- 972	1.194	214	- 981	- 9	-	- 9
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.328	1.116	- 1.212	2.327	1.286	- 1.041	2	170	172
Progr. Sport, cultuur en recreatie	6.961	1.030	- 5.932	6.955	1.332	- 5.623	6	302	308

Jaarstukken 2022

5.1	Sportbeleid en activering	476	36	- 440	677	180	- 497	- 201	143	- 58
5.2	Sportaccommodaties	2.227	462	- 1.766	2.103	552	- 1.551	125	90	215
5.3	Cultuurpresent., -prod. en -participatie	525	51	- 473	478	56	- 422	47	5	52
5.4	Musea	624	223	- 401	625	219	- 407	- 1	- 5	- 6
5.5	Cultureel erfgoed	56	-	- 56	54	36	- 18	2	36	38
5.6	Media	892	247	- 645	922	280	- 642	- 30	33	3
5.7	Openb. groen en (openlucht)recreatie	2.162	10	- 2.152	2.096	9	- 2.087	66	- 1	65
Progr. Sociaal domein		46.094	10.912	- 35.182	44.455	11.386	- 33.068	1.640	475	2.114
6..81	Geëscaleerde zorg 18+	97	-	- 97	- 970	- 387	583	1.067	- 387	680
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.561	15	- 1.545	1.422	22	- 1.400	139	7	146
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.631	-	- 3.631	3.072	-	- 3.072	558	-	558
6.3	Inkomensregelingen	14.459	10.373	- 4.086	15.161	11.362	- 3.799	- 702	989	288
6.4	WSW en beschut werk	5.813	69	- 5.744	5.815	69	- 5.746	- 2	-	- 2
6.5	Arbeidsparticipatie	1.039	174	- 865	949	33	- 916	90	- 140	- 50
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	825	-	- 825	819	9	- 810	6	9	14
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	9.202	281	- 8.922	8.682	287	- 8.395	520	6	526
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	8.183	-	- 8.183	8.309	1	- 8.308	- 126	1	- 125
6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	-	21	-	- 21	- 21	-	- 21
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.284	-	- 1.284	1.175	- 9	- 1.184	109	- 9	99
Progr. Volksgezondheid en milieu		8.307	7.231	- 1.077	7.732	7.131	- 602	575	- 100	475
7.1	Volksgezondheid	1.365	20	- 1.345	1.306	22	- 1.284	59	2	61
7.2	Riolering	1.995	2.734	739	1.707	2.384	677	288	- 350	- 62
7.3	Afval	3.624	4.474	849	3.764	4.694	929	- 140	220	80
7.4	Milieubeheer	1.323	-	- 1.323	955	28	- 927	368	28	396
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-	3	3	-	3	3	-	-	-
Progr. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern		2.387	948	- 1.439	3.027	2.079	- 948	- 640	1.131	491
8.1	Ruimtelijke ordening	1.303	84	- 1.219	1.171	89	- 1.082	133	5	137
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	389	445	56	1.253	1.537	283	- 864	1.091	227
8.3	Wonen en bouwen	694	419	- 276	603	454	- 149	92	35	127
TOTALEN		96.111	98.379	2.269	96.410	102.657	6.247	- 299	4.278	3.978

o 4.3 Grondslagen financiële verslaglegging

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Daarbij geldt dat activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate verantwoord in het jaar waarin zij betaalbaar zijn gesteld.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Sommige lasten worden echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet gedacht worden aan componenten als vakantiegeld.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden hierop in mindering gebracht.

Materiële vaste activa met economisch nut

- De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs dan wel de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
- Slijtende investeringen worden vanaf het moment van gereedkomen of ingebruikneming afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur. Eventuele restwaarden worden buiten beschouwing gelaten. Op grond met economisch nut, dus buiten de openbare ruimte, wordt niet afgeschreven.
- Op activa die voor 2004 al bestonden zijn in het verleden soms extra afschrijvingen gedaan zonder dat daar een economische noodzaak voor was. Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt. Het verkrijgen van lagere toekomstige lasten lag aan deze handelwijze ten grondslag.
- De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs vermeerderd met de vóór 2016 bijgeschreven rente. Als de taxatiewaarde van deze gronden lager is dan de boekwaarde dan worden deze gronden afgewaardeerd tot die taxatiewaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn formeel vastgesteld in de nota waardering en afschrijving vaste activa en zijn altijd zoveel mogelijk afgestemd op de verwachte economische levensduur of de verwachte nuttigheidsduur. In de nota worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Woonruimten	20 - 40 jaar
Bedrijfsgebouwen	10 - 40 jaar
Grond- weg- en waterbouwkundige werken (EN)	15 - 40 jaar
Vervoersmiddelen	7 - 11 jaar
Machines, apparaten en installaties (EN)	5 - 15 jaar
Overige	5 - 15 jaar

Daarbij heeft de raad bepaald dat investeringen met een verkrijgingsprijs lager dan € 15.000 niet geactiveerd worden, maar rechtstreeks ten laste van het programma worden gebracht.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut

Voor investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut geldt dat zij bij voorkeur niet worden geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. Voor zover de uitgaven voor degelijke investeringen wel zijn geactiveerd zijn zij gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs dan wel de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. In voorkomende gevallen zijn bijdragen van derden en/of reserves in mindering gebracht zodat op het saldo wordt afgeschreven. De boekwaarden van investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut moeten worden gezien als nog te dekken investeringsrestanten. In het verleden zijn de afschrijvingstermijnen steeds zoveel mogelijk afgestemd op de verwachte economische levensduur of de verwachte nuttigheidsduur.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn formeel vastgesteld in de nota waardering en afschrijving vaste activa en zijn altijd zoveel mogelijk afgestemd op de verwachte economische levensduur of de verwachte nuttigheidsduur. In de nota worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Grond- weg- en waterbouwkundige werken (MN)	10-30 jaar
Machines, apparaten en installaties (MN)	15-40 jaar

Daarbij heeft de raad bepaald dat investeringen met een verkrijgingsprijs lager dan € 15.000 niet geactiveerd worden, maar rechtstreeks ten laste van het programma worden gebracht.

Financiële vaste activa

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen betreffen de participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Daalt de actuele waarde van de aandelen onverhoopt tot onder de verkrijgingsprijs, dan vindt afwaardering tot die actuele waarde plaats.
- Leningen u/g zijn opgenomen tegen de nominale waarde i.c. het uitgeleende bedrag verminderd met de reeds afgeloste termijnen. Vanwege de beperkte risico's inzake oninbaarheid zijn voor deze activa geen voorzieningen voor oninbaarheid gevormd.
- De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd op de nominale waarde i.c. het betaalde bedrag verminderd met aflossingen. Het begrip rentetypische looptijd heeft betrekking op de periode van de uitzetting waarin op basis van de voorwaarden van de uitzetting er sprake is van een constante rentevergoeding die niet door de verstrekker beïnvloedbaar is.

Voorraad bouwgronden

- De in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengsten uit verkopen. Deze prijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals kosten van verwerving en kosten van bouwrijp maken), alsmede rente- en beheerskosten.
- Kunnen met voldoende mate van zekerheid winsten uit de bouwgrondexploitatie als gerealiseerd worden aangemerkt, dan worden deze winsten genomen. Zolang deze zekerheid niet bestaat worden de verkregen verkoopopbrengsten volledig op de vervaardigingsprijs in mindering gebracht. Is winst genomen, dan is dit opgenomen in de boekwaarde van de grond. Voor zover uit de exploitatieopzetten blijkt dat complexen in de toekomst verlieslijdend zullen zijn, is een voorziening gevormd ter grootte van dit verlies. Dit verlies wordt bepaald op de contante waarde van het bedrag, dat zich aan het eind van de looptijd als verlies zal voordoen. Het bedrag van dit verlies en de contante waarde ervan wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld.

Vorderingen

De vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende activa

Waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten;
- bestaande risico's op balansdatum van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kosten egalisatie;
- van derden verkregen middelen met een specifiek bestedingsdoel.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de desbetreffende verplichting of het voorzienbare verlies. Rentetoevoegingen aan voorzieningen vinden niet plaats, tenzij dit voor een specifieke voorziening door een hogere overheid is voorgeschreven.

Vaste schulden

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Onder de langlopende schulden zijn - naast de ten behoeve van de financiering van de gemeentelijke uitgaven opgenomen leningen - tevens opgenomen de ten behoeve van een woningcorporatie opgenomen geldleningen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente wordt gevormd door de reserves en het gerealiseerde saldo van de voorliggende jaarrekening. De reserves bestaan uit:

- algemene reserves;
- bestemmingsreserves.

Vorming van reserves, alsmede toevoegingen en onttrekkingen aan reserves geschieden conform daartoe door de gemeenteraad genomen besluiten en vinden altijd plaats in het kader van de resultaatbestemming. Voor zover in het verslagjaar nieuwe reserves zijn gevormd worden deze bij de jaarstukken door de raad bekrachtigd. Voor zover aan reserves rente wordt toegevoegd, vindt deze toevoeging eveneens plaats in het kader van de resultaatbestemming.

Eigen bijdragen Centraal administratiekantoor (CAK)

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke

verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat over het verslagjaar volgt uit de programmarekening en is afzonderlijk als passiefpost op de balans opgenomen. Bestemming van dit saldo vindt plaats nadat de rekening is vastgesteld.

4.4 Toelichting balans

Activa

Vaste activa

Vaste activa zijn bezittingen die *langer dan een jaar* in bezit blijven.

Vaste activa kunnen bestaan uit

- immateriële vaste activa
- materiële vaste activa
- financiële vaste activa

Het verloop van hiervan in het boekjaar is als volgt.

Vaste activa (x € 1.000)	Boek- waarde per 1-1-2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Aflossing/ afwaar- dering	Boek- waarde per 31-12-2022
Immateriële vaste activa	-	10	-	-	-	-	10
Materiële vaste activa	68.179	5.638	-	499	286	3.719	69.313
Financiële vaste activa	4.717	-	-	673	-	-	4.044
Totaal	72.896	5.648	-	1.172	286	3.719	73.367

Immateriële vaste activa

Immateriële activa zijn vaste activa die *niet tastbaar* zijn. Het gaat om bezittingen die wel een rol spelen in het financiële proces, maar nooit in het fysieke bedrijfsproces. Immateriële activa kunnen alleen dan op de balans opgevoerd worden, wanneer *objectief* bepaald kan worden welke waarde ze hebben.

Zo zijn kosten van onderzoek en ontwikkeling immateriële activa. Dit jaar is een klein bedrag (€ 10.000) geactiveerd. Het gaat om kosten voor verdere ontwikkeling van Acht aan de Diken in Buitenpost.

Materiële vaste activa

Bezettingen die niet in één keer ten laste van het resultaat mogen worden gebracht maar waarop moet worden afgeschreven. Voorbeelden hiervan zijn grond en gebouwen, machines en installaties, transportmiddelen en computers.

Materiële vaste activa (x € 1.000)	Boek- waarde per 1-1-2022	Herru- brice- ring	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaar- dering	Boek- waarde per 31-12-2022
Gronden en terreinen	2.041	-	20	-	157	-	-	1.904
Strategische gronden	4.755	-	-	-	-	286	-	4.469
Bedrijfsgebouwen	22.785	-	488	118	1.136	-	-	22.019
Grond-, weg- en water- bouwkundige werken	34.037	-	4.654	257	1.655	-	-	36.779
Vervoermiddelen	546	-	52	-	137	-	-	461
Machines, apparaten en installaties	3.191	-	358	188	293	-	-	3.068
Overige materiële activa	824	-	66	64	341	-	-	613
Totaal materiële vaste activa	68.179	-	5.638	499	3.719	286	-	69.313

Dit jaar is er met name geïnvesteerd in het wegbeheer en het zuidelijk entreegebied Buitenpost.

Economisch en maatschappelijk nut

Investerings hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of ze bijdragen aan het genereren van middelen. Bijvoorbeeld riolering (rioolheffing) en zwembaden (entreegelden). Investerings met een economisch nut moeten worden geactiveerd.

Investerings met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte die geen economisch nut maar uitsluitend een maatschappelijk nut hebben. In onze situatie voornamelijk betonwegen, lichtmasten, oeverbescherming en bruggen.

Het verloop hiervan is als volgt.

Econom. en mij. nut <i>(x € 1.000)</i>	Boek-waarde per 1-1-2022	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boek-waarde per 31-12-2022
Economisch nut	34.758	1.274	243	2.012	286	-	33.491
Economisch nut met tarief	18.496	1.253	4	963	-	-	18.782
Maatschappelijk nut	14.925	3.112	253	744	-	-	17.040
Totaal	68.179	5.638	500	3.719	286	-	69.313

De afschrijvingstermijnen variëren gemiddeld tussen de 10 jaar (auto's) en 40 jaar (betonwegen).

Het afschrijvingsbeleid is in januari 2020 vastgesteld in de raad. Doelstelling van het afschrijvingsbeleid is het realiseren van een gelijkmatig verloop van de kapitaallasten in de administratie. Voor alle investeringen geldt dat de afschrijving is gebaseerd op de historische kostprijs. Dit is het bedrag waarvoor het actief is aangeschaft, of waarvoor de investering is gerealiseerd.

Activa kunnen lineair of op annuïteitenbasis worden afgeschreven. Alle vaste activa binnen de gemeente worden lineair afgeschreven zoals ook beschreven staat in de Nota waardering en afschrijvingen vaste activa.

Overzicht investeringskredieten

Op grond van de financiële verordening bevat de jaarrekening een overzicht van de geraamde bedragen voor investeringen en de aanwending daarvan. Omwille van de overzichtelijkheid is dit overzicht weergegeven op programmaniveau.

Programma <i>(x € 1.000)</i>	Begrote uitgaven 2022	Werkelijke uitgaven 2022	Begrote inkomsten 2022	Werkelijke inkomsten 2022
0 Bestuur en ondersteuning	174	105	-	-
1 Veiligheid	-	-	-	-
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	7.405	3.125	-	209
3 Economie	60	20	-	-
4 Onderwijs	5.526	449	-	-
5 Sport, cultuur en recreatie	2.456	695	549	1.096
6 Sociaal Domein	-	-	-	-
7 Volksgezondheid en milieu	5.176	1.249	-	-
8 Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.	-	-	-	287

Totaal	20.797	5.643	549	1.592
---------------	---------------	--------------	------------	--------------

Hieronder volgt een overzicht met daarin de investeringen waarvan de uitgaven in 2022 hoger waren dan € 50.000.

Progr. (x € 1.000)	Ontwikkelingen	Begrote uitgaven	Werkelijke uitgaven
		2022	2022
0	Geluidsinstallatie raadszaal	65	67
2	Rationeel wegbeheer (diverse jaren)	1.868	1.407
2	Herstel brug Twijzel	240	205
2	Zuidelijk entreegebied Buitenpost	390	375
2	Openbare verlichting	300	192
2	Kruispunt Blauwhuisterweg-Boelenswei	100	100
2	Herinrichting Gronigerstraatweg	380	277
4	Aanpassing schoolgebouw De Oanrin Twyzel	400	398
5	Herinrichten speelterreinen	65	58
5	Speeltoestellen	93	51
7	GRP - Riolering De Vaart Buitenpost	160	162
7	GRP - Regenwaterstructuren (diverse jaren)	620	363
0	GRP - VV riolen beheerssysteem (diverse jaren)	540	417
0	0	-	-
	Totaal	5.221	4.072

Financiële vaste activa

Hierbij gaat het voornamelijk om deelnemingen in het kapitaal van verbonden partijen of verstrekte leningen. Het verloop is als volgt:

Financiële vaste activa (x € 1.000)	Boek-waarde per 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Aflossing	Boek-waarde per 31-12-2022
• Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	716	-	-	-	716
• Leningen aan woningcorporaties	3.021	-	-	644	2.377
• Overige langlopende leningen	980	-	-	29	951
• Overige uitzettingen met rentetype looptijd > 1 jaar	-	-	-	-	-
Totaal	4.717	-	-	673	4.044

De term 'uitzetting met een rentetypische looptijd > 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende uitzettingen (korter dan één jaar) en lange uitzettingen.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen hebben te maken met aandelen van de gemeente in de Bank Nederlandse Gemeenten, Afvalsturing Friesland, Vitens N.V. en het ter beschikking stellen van werkkapitaal aan de Stichting Kredietbank Nederland. De post kapitaalverstrekking aan deelnemingen is als volgt samengesteld:

Aandelen Stedin	380.000
Aandelen Friesland Milieu	62.453
Aandelen Afvalsturing NV	54.454
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	<u>219.277</u>
	716.184

'Overige langlopende leningen' hebben te maken met het verstrekken van hypothecaire geldleningen aan personeel via de gemeente. De wet Fido (financiering decentrale overheden) is gewijzigd, waardoor met ingang van 1 januari 2009 de hypotheekverstrekking aan eigen personeel niet meer is toegestaan. De bestaande verstrekkingen van voor 1 januari 2009 blijven bij de gemeente.

Overige langlopende leningen

Overige langlopende leningen (x € 1.000)	Boekwaarde per 1-1-2022	Verstrekkingen	Aflossing	Boekwaarde per 31-12-2022
• Leningen t.b.v. het startersproject	424	-	-	424
• Leningen t.b.v. duurzaamheid	422	-	-	422
• Overige leningen	134	-	29	105
Totaal	980	-	29	951

Op onderstaande (langlopende) leningen is afgelost:

Leningen (x € 1.000)	1-1-2022	aflossing	31-12-2022
BP IJstijdenmuseum renteloze lening	3	1	3
Geldlening aan St. MOA te Surhuisterveen	19	19	-
Geldlening MOA kooimaaier	63	9	54
TOTAAL	134	29	105

Vlottende activa

Vlottende activa bestaan uit

- Voorraden
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
- Liquide middelen

Voorraden

Voorraden kunnen bestaan 'normale' voorraden maar ook uit onderhanden werk, zoals bouwgronden in exploitatie.

Bouwterreinen	Boek- waarde per	Investe- ringen	Desinves- teringen	Winstname	Boekwaarde per	Voorziening verliezen	Balans- waarde per
<i>(x € 1.000)</i>	1-1-2022				31-12-2022		31-12-2022
4 Twijzel, Sportvelden	24	1	-	36	61	-	61
6 De Lits, Buitenpost	310	315	447	1	179	179	-
7 De Fûgelkamp, Harkema	97	114	330	119	-	-	-
Totaal	431	430	777	156	240	179	61
Industrieterreinen	Boek- waarde per	Investe- ringen	Desinves- teringen	Winstname	Boekwaarde per	Voorziening verliezen	Balans- waarde per
<i>(x € 1.000)</i>	1-1-2022				31-12-2022		31-12-2022
1 B'post, De Swadde	135	15	3	- 3	144	-	144
2 K'tille, Oost	- 349	16	456	312	- 477	-	- 477
3 Harkema, Quakkenburg	- 146	9	2	26	- 113	-	- 113
4 S.veen, Lauwerskwartier	- 51	12	328	130	- 237	-	- 237
Totaal	- 411	52	789	465	- 683	-	- 683
Totaal	20	482	1.566	621	- 443	179	- 622

Facilitair grondbeleid	Boek- waarde per	Investe- ringen	Desinves- teringen	Winstname	Boekwaarde per	Voorziening verliezen	Balans- waarde per
<i>(x € 1.000)</i>	1-1-2022				31-12-2022		31-12-2022
10 Avek lokatie Surhuisterv.	20	7	-	-	27	-	27
Totaal	20	7	0	0	27	0	27

Plankosten	Boek- waarde per	Investe- ringen	Desinves- teringen	Winstname	Boekwaarde per	Voorziening verliezen	Balans- waarde per
<i>(x € 1.000)</i>	1-1-2022				31-12-2022		31-12-2022
1 Voorstraat B.	83	15	-	-	98	-	98
2 Nijebuorren H.	57	6	-	-	63	-	63
Totaal	140	21	0	0	161	0	161

De voorraad gronden wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs vermeerderd met vervaardigingskosten inclusief bijgeschreven exploitatiekosten verminderd met de opbrengst verkopen en bijdragen.

De winstafdracht aan de exploitatie voor 2022 bedraagt per saldo € 621.000, voor respectievelijk bedrijventerreinen € 465.000 en voor woningbouwlocaties € 156.000.

De waardering van de bouwgronden in exploitatie is gebaseerd op geactualiseerde berekeningen. De realisatie van deze berekeningen is sterk afhankelijk van toekomstige gebeurtenissen waaronder het realiseren van begrote verkopen. Hierdoor bestaat een onzekerheid ten aanzien van deze balanspost.

Vorderingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Met uitzettingen worden vorderingen, zoals verstrekte leningen, bedoeld die een looptijd korter dan 1 jaar hebben.

Rentetypische looptijd < 1 jaar (x € 1.000)	Stand per 1-1-2022	Stand per 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen		
1 Te vorderen omzetbelasting fiscus	99	41
2 Te vorderen omzetbelasting BTW compensatiefonds	6.513	7.205
3 Diverse vorderingen	1.567	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar		
4 Rekening courant schatkistbankieren	659	1.143
Overige vorderingen		
5 Debiteuren algemeen	2.462	964
6 Debiteuren sociaal domein	- 12	- 84
7 Overig	-	23
Totaal	11.288	9.292

De term 'uitzetting met een rentetypische looptijd < 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende uitzettingen (korter dan één jaar) en lange uitzettingen. De afwikkeling kent een normaal verloop.

Liquide middelen

De specificatie hiervan is als volgt:

Liquide middelen (x € 1.000)	Stand per 1-1-2022	Stand per 31-12-2022
Kasrekeningen	11	6
Banksaldi	701	848
Totaal	712	854

De kas- en banksaldi bestaan uit een positief (=debet)saldo van € 1.818.000 en een negatief (=credit)saldo van € 964.000. Wij hebben naast onze hoofdrekening bij de BNG meerdere rekeningen bij diverse banken. Specificaties zijn aanwezig op de financiële administratie.

Schatkistbankieren

Met ingang van 2014 is voorgeschreven dat de gemeente inzicht geeft over de benutting van het drempelbedrag in het kader van het verplicht schatkistbankieren. In de paragraaf

treasury van het jaarverslag wordt hier nader op ingegaan. De drempel voor 2022 bedraagt 2,0% van het begrotingstotaal, dat is $2,0\% \times \text{€ } 87.844.895 = \text{€ } 1.756.898$.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1758	1758	1758	1758
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	457	431	439	445
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.302	1.327	1.319	1.313
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	87.845			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	87.845			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1.758			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	41.089	39.235	40.365	40.926
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	457	431	439	445

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de drempel niet is overschreden.

Overlopende activa

De specificatie van de overlopende activa is als volgt:

Overlopende activa (x € 1.000)	Stand per	Stand per
	31-12-2021	31-12-2022
Overige nog te ontvangen bedragen	2.347	4.277
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.014	1.114
Totaal	3.361	5.391

De post overlopende activa wordt (grotendeels) verklaard door:

1. Gemeentelijke bijdragen WM Q1 2023	€	992.000
2. Bijdrage in de kosten Beschermd Wonen (SDF)	-	150.000
3. Nog te ontvangen rijksbijdrage opvang Oekraïners	-	2.800.000
4. Definitieve afrekening SPUK-sport	-	185.000
5. Transitorische rente woningbouw	-	44.000
6. Huren gymlokalen en sporthallen	-	49.000
7. Algemene uitkering gemeentefonds	-	773.000
8. Afvalfonds verpakkingen en verrekening	-	195.000
	€	<u>5.188.000</u>

Passiva

Vaste passiva

Hieronder volgt een toelichting op de vaste passiva. Dit zijn:

- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar

Eigen vermogen

Passiva zijn de bronnen waarmee de gemeente gefinancierd wordt. Het bestaat uit vreemd vermogen (schulden of verplichtingen) plus het eigen vermogen.

We onderscheiden drie soorten:

- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden

Het verloop hiervan in het boekjaar is als volgt.

Eigen vermogen (x € 1.000)	Stand per 1-1-2022	Stand per 31-12-2022
1 Algemene reserve	16.369	16.833
2 Bestemmingsreserve t.b.v. egalisatie exploitatie	7.624	8.844
3 Bestemmingsreserve t.b.v. dekking van investeringen	-	-
4 Gerealiseerd resultaat	2.257	6.247
Totaal	26.250	31.924

Het verloop van de afzonderlijke reserves in 2022 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Verloop reserves (x € 1.000)	Saldo per 1-1-2022	Toevoeging via resultaat- bestemming	Bestemming resultaat	Vermindering via resultaat- bestemming	Saldo per 31-12-2022
1 Vrije algemene reserve	13.288	2.576	-	2.111	13.753
2 Algemene reserve weerstandvermogen	3.080	-	-	-	3.080
3 Dekking kapitaallasten zwb Buitenpost	7.624	1.530	-	310	8.844
4 Resultaat 2021	2.257	-	-	2.257	-
5 Resultaat 2022	-	6.247	-	-	6.247
Totaal	26.249	10.353	-	4.678	31.924

Jaarstukken 2022

Verwachte ontwikkelingen Algemene Reserve (bedragen x€ 1.000)

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Stand aan het begin van het jaar	14.039	13.288	13.753	15.435	15.575	17.511	19.166
Storting resultaat 2021		2.257					
Storting resultaat 2022 in AR			6.247				
Storting begroot resultaat 2023-2027 AR				616	1.943	1.654	-684
Onttrekking begroot resultaat 2023-2027 AR							
Mutaties o.b.v. reeds vastgesteld beleid							
Regiodeal		-213	-213	-213			
Krimpmiddelen		140					
Tijdelijke formatie DIV		-8					
Gemeenteraadsverkiezingen		-16			-4	-16	-16
2e ontsluiting Lauwerskwartier.			-500				
Project Friese projectenmachine			-18				
Project Spitkeet (motie 357 Raad 08-07-2021)		-56					
Winstneming bouwgrond exploitatie			17	17	17	17	17
Procesoptimalisatie		150	-150				
Investerings vooraf (ombuigingen begroting 2021-2024)							
5.1 Harmoniseren beleid en uitvoering, optimaliseren van processen		-177	-62				
Kadernota 2022 - 2025							
00.02 Herindeling Team Communicatie / tijdelijke uitbr. Kn 2022-2025		-6	-51				
00.04 Continuering fte HRM Kn 2022-2025		-45					
00.05 MTO 2022 Kn 2022-2025		0	-13				
00.11 P&C-coördinator/gemeenteadviseur Kn 2022-2025		-47	-47				
05.07 Bijdrage recreatief park S'veen/bijenlint Kn 2022-2025		0	-15				
05.13 Impuls Spitkeet Kn 2022-2025		-50	-50				
06.10 Uitbreiding formatie zorgadministratie Kn 2022-2025		-20	-20				
06.11 Uitbreiding formatie Communicatie tbv SD Kn 2022-2025		-35					
06.12 Uitbreiding formatie Gebiedsteams Kn 2022-2025		-250					
06.13 Project Beurtschip Kn 2022-2025		-144	-144				
06.14 Herstelplan Sociaal Cultureel werk Kn 2022-2025		-142					
07.08 Uitbreiding ondersteuning gaswinning Kn 2022-2025		-20	-45				
07.10 Formatie gem. beleid op het vlak milieu Kn 2022-2025		-18	-18				
08.05 Uitvoering woningbouwprogramma Kn 2022-2025		-128	-272				
Motie P5-M3 Verdubbeling evenementensubsidies Kn 2022-2025		-1	-16				
Kadernota 2023 - 2026							
00.04 Invulling actiepunten vanuit Communicatiestrategie			-55				
02.01 Nieuw verkeer- en vervoerbeleid			-30				
06.02 Subsidie visie Sociale basis			-157				
06.03 Inkoop Wmo & Participatiewet (Implementatieplan)			-122				
00.04.01 Formatie medewerker recordbeheer			-67	-67			
00.04.11 Capaciteituitbreiding contractmanagement en contractbeheer			-60				
00.04.12 Kwan. en kwal. Impuls stafdiensten (HR en Communicatie)			-297				
00.04.17 HR: Vlootshouw i.h.k.v. Strategisch Personeelplan			-37				
00.04.18 Omzetting van het dashboard (digitalisering) voor Liberaux			-4				
00.04.20 I&A: doorontwikkeling team en organisatie			-192	-192			
00.04.08 Noodzakelijke upgrading fin. Inform. Syst. naar de cloud			-30				
00.04.09 Organiseren en faciliteren van het thuiswerken			-115				
00.04.16 HR: Recruitment			-23				
Motie: lobby herijking gemeentefonds; P0-M3			-20	-20	-20		
Overlopende posten 2020 en eerder							
Deelname Friese projectenmachine		-11					
Diverse verkeersmaatregelen.		-76					
Implementatie omgevingswet			-153				
Implementatie omgevingswet op		-71	-64				
Inspectie oefenhoeken sportvelden. Op		-10					
Klimaatmiddelen transitievisie Warmte op		-20	-217				
Omgevingswet verschuiving ramingen			-22				
Onderhoudskosten ijsbanen Kootstertille en Twijzelerheide. Op		0					
Onderzoek participatiebedrijf De Kruidhof. Op		-25					
OP - overhevelen restant onderzoeksbudget Bezuinigingen 2021			-13				
OP - overhevelen restantbudget evaluatie 2021			-6				
OP - overheveling budget frictiekosten personeel 2021 (5.4)			-123				
Opstellen MJOP sportvelden.		-20					
Overlopende post Centrumvisie Buitenpost		-23	-6				
overlopende post Geluidhinder		-12	-31				
Overlopende post Impuls weerbaar bestuur		-6	-40				
Overlopende post Medengebied			-30				
Overlopende post Toeristische overstappunten			-19				
Project Procesoptimalisatie op			-67				
Re-integratie		-20					
Renovatie op 2 tenniscomplexen			-27				
Renovatie tennisbanen Buitenpost.			-22				
Toedeling coronamiddelen sociale werkvoorziening OP		-141					
Overlopende posten 2021							
Overlopende posten Krimpgelden		-123	-529				
Overlopende posten Krimpgelden - Mobiliteitsvisie		-10	-142				
Overlopende post opschalingskorting 2021			-215				
8K: Raad 16-12-2021; Verantwoording Coronamiddelen 2020 en 2021		-166	-16				
Overlopende posten 2022							
OP Wet open overheid vanuit taakmutaties		28					
Saldo toevoegingen		2.575	6.264	633	1.960	1.671	17
Saldo onttrekkingen		-2.111	-4.582	-492	-24	-16	-700
Mutatie vrije reserve		465	1.682	140	1.936	1.655	-683
Eindsaldo	13.288	13.753	15.435	15.575	17.511	19.166	18.483

Temporisering

Doordat de uitvoering van projecten niet (geheel) volgens planning plaatsvindt in het rekeningjaar, maar in het jaar daarop of later, ontstaan er als gevolg van temporisering voordelen/nadelen in de exploitatie en nadelen/voordelen op het onderdeel mutaties in de reserves (taakveld 0.10 mutaties reserves). Om de benodigde stortingen in/onttrekkingen uit de reserves in het volgende jaar plaats te laten vinden is een besluit van de raad nodig.

Resultaat na bestemming

Het resultaat van de jaarrekening 2022 bedraagt € 6.247.029. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Voorzieningen

Een voorziening is een reserve 'potje' dat in de toekomst kan worden aangewend voor het doel waarvoor het is bestemd. In de voorziening kunnen, meestal periodiek, bedragen worden gestort voor een bepaald doel. Dit kan bijvoorbeeld groot onderhoud aan een gebouw zijn. Een voorziening mag alleen worden gebruikt voor het doel waarvoor zij oorspronkelijk werd opgezet. Het bepalen van de omvang is niet vrijblijvend omdat dit invloed heeft op het resultaat. Als het doel van de voorziening niet (meer) kan worden bereikt dan moet het saldo alsnog ten gunste van het resultaat worden gebracht.

Voorzieningen	Boekwaarde per 1-1-2022	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde per 31-12-2022
<i>(x € 1.000)</i>				
· Verplichtingen en verliezen (BBV - art. 44a)	-	2.602	305	2.297
· Risicovoorzieningen (BBV - art. 44b)	1.118	378	172	1.324
· Onderhoudsvoorzieningen (BBV - art. 44c)	777	454	175	1.056
· Bijdragen toekomstige vervangingsinvesteringen (BBV - art. 44d)	-	-	-	-
· Van derden verkregen middelen (BBV - art. 44, lid 2)	2.564	507	202	2.869
Totaal voorzieningen	4.459	3.941	854	7.546

De voorzieningen betreffen:

Voorziening APPA	€	1.989.000
Voorziening spaarverlof	-	213.000
Voorziening herwaardering functies	-	95.000
Subtotaal	€	2.297.000

Voorziening bouwrijp maken bouwgrondexploitatie	€	970.000
Voorziening inhaalslag wegen niet levensduurverlengend	-	354.000
Subtotaal	€	1.324.000

Voorziening onderhoud Gemeentehuis	€	122.000
Voorziening onderhoud sporthallen	-	235.000
Voorziening groot onderhoud gymlokalen	-	275.000
Voorziening welzijnsaccommodaties	-	246.000
Voorziening kunstgrasvelden	-	127.000
Voorziening onderhoud overige gebouwen	-	51.000
Subtotaal	€	1.056.000

Voorziening riolering	€	2.160.000
-----------------------	---	-----------

Voorziening reiniging	-	666.000
Voorziening baggeren	-	44.000
Subtotaal	€	2.870.000
Totaal	€	9.348.000

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar

Vaste schulden zijn schulden op langere termijn, zoals obligatieleningen, onderhandse leningen en waarborgsommen.

De samenstelling en het verloop van de vaste schuld is als volgt:

Vaste schulden (x € 1.000)	Saldo per 1-1-2022	Opname	Aflossing	Saldo per 31-12-2022
Onderhandse leningen				
- WoonFriesland	3.021	-	644	2.377
- eigen financiering	37.119	-	3.647	33.472
Totaal	40.140	-	4.291	35.849

De vaste schulden met een rentetypische looptijd \geq 1 jaar betreffen langlopende geldleningen. De term 'vaste schulden met een rentetypische looptijd \geq 1 jaar' sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met het onderscheid tussen vlottende schulden (korter dan één jaar) en lange schulden. De looptijd is een goede maatstaf voor het verkrijgen van een indicatie van risico's.

De totale rentelasten van bovenstaande leningen bedragen voor 2022 € 323.000. In het totaal van onze vaste schulden zit voor een bedrag van € 2.377.000 aan aangetrokken geldleningen voor doorfinanciering aan WoonFriesland.

Vlottende passiva

Vlottende schulden zijn kortlopende schulden die binnen één jaar betaald zouden moeten worden. Een belangrijke passiva-post is bijvoorbeeld de crediteuren, kasgeldleningen of bankschulden. De samenstelling en het verloop van de vlottende schuld is als volgt:

Vlottende passiva (x € 1.000)	Saldo per 1-1-2022	Saldo per 31-12-2022
1 Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	8.069	6.566
2 Overlopende passiva	8.599	6.585
Totaal	16.668	13.151

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Deze schulden kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Netto vlottende schulden < 1 jaar (x € 1.000)	Saldo per 1-1-2022	Saldo per 31-12-2022
1 Kasgeldleningen	6.000	3.000
2 Banksaldi	-	-
3 Overige schulden		
- crediteuren	953	715
- crediteuren sociaal domein	-	-
- salarissen en sociale lasten	662	2.345
- overig	454	506
Totaal	8.069	6.566

Onder de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar verstaan we kortlopende schulden. De afwikkeling van de schulden kent een normaal verloop. De term "netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar" sluit aan op de wet Fido. De typering in looptijd van korter dan één jaar en langer dan één jaar heeft te maken met onderscheid tussen vlottende (korter dan één jaar) en lange schulden. De looptijd is een maatstaf voor het verkrijgen van een indicatie van de risico's.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn vaak bedragen die pas in een volgend jaar tot betaling komen. Het betreft in ieder geval altijd verplichtingen die in het boekjaar zijn ontstaan. De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva (x € 1.000)	Saldo per 1-1-2022	Saldo per 31-12-2022
1 Nog te betalen bedragen	3.710	1.841
2 Nog te betalen aan de Werkmaatschappij	2.082	1.634
3 Tussenrekening bank sociaal domein	-	-
4 Vooruitontvangen bedragen	-	-
5 Vooruit ontvangen bedragen overige overheden	1.981	3.110
Totaal	7.773	6.585

Onder de nog te betalen bedragen vallen vooral de nog niet vervallen rente van de geldleningen en diverse overige afrekeningen en verplichtingen welke reeds in 2022 zijn aangegaan maar per de balansdatum nog niet in rekening zijn gebracht. Ook de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen vallen onder de overlopende passiva.

Van de vooruit ontvangen bedragen overige overheid kan onderstaande opbouw van het eindsaldo worden weergegeven:

Specific. vooruit ontvangen ov. overh. (x €1.000)	Saldo per 1-1-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terug- betalingen	Saldo per 31-12-2022
1 Voorschot SPUK-uitkering	975	201	1170	-	6
2 Voorschot Rijksbijdrage achterstandsbeleid	813	866	1096	-	588
3 Toekenningbeschikking specificatie uitkering stimuleren verkeersveiligheid	23	-	6	-	17
4 Voorschot Nationaal Programma Onderwijs	110	293	133	-	210
5 Energiecoaches	55	-	26	-	29
6 Impuls huisvesting grote gezinnen vergunninghouders	20	-	-	-	20
7 Specifieke uitkering naleving controle CTB 2022	-	107	10	-	97
8 Specifieke uitkering ventilatie in scholen	105	214	75	-	244
9 Aanpak energie armoede	-	904	-	-	904
10 Bevolkingsdaling	-	327	140	-	187
11 Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	-	78	-	-	78
12 Klimaatadaptatie maatregelen	-	302	4	-	299
13 Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	-	183	-	-	183
14 Specifieke uitkering Wet Inburgering en Onderwijsroute	-	178	9	-	169
15 Specifieke uitkering Onderwijsroute	-	24	-	-	24
16 Regeling Specifieke uitkering Sportakkoord en leefstijlinterventies 2020-2022	-	110	77	-	33
Overige zaken	-	23	-	-	23
Totaal	2.106	3.810	2.806	-	3.110

Waarborgen en garanties

De gemeente Achtkarspelen heeft zich garant gesteld voor de betaling van rente en aflossing van door diverse instellingen en particulieren aangegane geldleningen. De navolgende groepen zijn te onderscheiden:

specificatie (x € 1.000)	Oorspron- kelijk bedrag	% borg- stelling	Restant per 1-1-2022	Restant per 31-12-2022	Risico gemeente
1 Verkrijgen/verbeteren eigen woning	-	50%	639	571	286
2 Rechtspersonen	-	100%	18.977	18.937	18.937
Totaal	-		19.616	19.508	19.223

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en vorderingen

Gewaarborgde leningen en overige garantstellingen

Directe garantstellingen

Onze gemeente heeft directe borgstellingen voor geldleningen verstrekt aan woningcorporaties voor een bedrag van € 18,5 miljoen. Naast de WSW-leningen heeft de gemeente 50% borgstelling lopen uit particuliere geldleningen (garantiebedrag € 285.000). Dit betreft met name oude gemeentegaranties (voorloper NHG) en diverse 100% borgstellingen op verenigingen en stichtingen (garantiebedrag € 438.000).

Indirecte garantstellingen

De Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is in 1983 opgericht met als doel om de toegang tot de kapitaalmarkt voor de deelnemende woningcorporaties te bevorderen. Tegen betaling van een borgstellingsvergoeding door de betreffende woningcorporaties biedt het WSW zekerheid aan geldgevers van die woningcorporaties voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de geborgde geldleningen. Om te voorkomen dat het WSW wordt aangesproken op zijn borgstelling zijn er verschillende vangnetten en buffers. Een corporatie die niet voldoet aan de kredietwaardigheidseisen van het WSW komt in beginsel voor sanering in aanmerking. Daarbij ontvangt deze corporatie saneringssteun, opgebracht door de sector en geaccordeerd door de minister. Het fondsvermogen van het WSW is daarna de eerste buffer om aanspraken van geldgevers op te kunnen vangen. Deze reserve kan het WSW zo nodig aanvullen door het onderpand van de noodlijdende corporatie uit te winnen. De tweede buffer is de onderlinge waarborg van corporaties (het obligo). Corporaties voldoen op eerste verzoek 3,85% van hun geborgde schuldrestant aan het WSW. De derde en laatste buffer bestaat uit de achtervang van Rijk en gemeenten, die indien nodig het WSW voorzien van renteloze leningen. Deze renteloze leningen worden terugbetaald als het vermogen van het WSW weer op voldoende peil is. De renteloze leningen worden verdeeld volgens de verhouding 50% Rijk, 25% schadegemeenten en 25% alle gemeenten op basis van het relatieve aandeel.

Deze borgstellingen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) waarbij de gemeente samen met het rijk als tertiaire achtervanger optreedt. Op basis van de systematiek van tertiaire achtervang betreft dit een relatief gering risico. Het totaal aan indirecte borgstellingen bedraagt € 10,9 miljoen.

Niet afgewikkelde investeringen

Tevens willen wij, als niet uit de balans blijkende verplichtingen, de investeringen noemen, waarvan de definitieve afwikkeling in een later jaar plaatsvindt. Voor de lasten, die uit deze lopende projecten voortvloeien, zijn specificaties op de administratie aanwezig. De dekking is voldoende geregeld binnen de toekomstige exploitatiebegrotingen.

○ 4.5 Toelichting baten en lasten

Saldi per programma

Programma (x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
0. Bestuur en ondersteuning	49.506	53.919	53.768	- 151
1. Veiligheid	- 2.136	- 2.085	- 898	1.186
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	- 5.121	- 5.002	- 4.784	218
3. Economie	- 247	- 353	- 149	204
4. Onderwijs	- 2.643	- 2.184	- 2.021	163
5. Sport, cultuur en recreatie	- 5.702	- 5.932	- 5.623	308
6. Sociaal domein	- 33.073	- 35.182	- 33.068	2.114
7. Volksgezondheid en milieu	- 791	- 1.077	- 602	475
8. Vrosh	- 1.456	- 1.439	- 948	491
Onttrekkingen/stortingen reserves	1.886	1.603	573	- 1.030
TOTAAL	223	2.269	6.247	3.978

Specificatie incidentele baten en lasten

Posten die het structureel begrotingsevenwicht beïnvloeden	6.940.000
---	------------------

'-' = nadelig, '+' = voordelig

TOTAAL LASTEN en BATEN	6.940.000
-------------------------------	------------------

Lasten	4.712.000
---------------	------------------

Bestuur en ondersteuning

Dotatie voorziening APPA	-457.000
Storting voorziening spaarverlof	-424.000
Dotatie voorziening spaarverlof	-213.000
Dotatie voorziening herwaarderling functies	-95.000
Storting voorziening herwaardering functies	-29.000
Niet benutte reservering taakmutaties	164.000
Niet bestemde Klimaatmiddelen	234.000
Vrijval reservering kapitaallasten	250.000
Vrijval reservering opschalingskorting	455.000

Economie

Bijdrage project Wetterwalden	45.000
-------------------------------	--------

Onderwijs

Huisvesting primair onderwijs – Extra kosten cameratoezicht	-9.000
Afrekening huur schoolgebouwen oude boekjaren (2018–2021)	-7.000
Extern onderzoek leerlingenprognose	-5.000
Leerlingenvervoer JoBinder – Incidentele afrekening boekjaar 2021	20.000
Leerlingenvervoer (JoBinder), afrekening boekjaar 2021	27.000
Haalbaarheidsonderzoek scholen	60.000

Sociaal domein

Energietoeslag 2022	-400.000
Bijdrage MOA (afrekening boekjaar 2021)	-37.000
Caparis (Coronacompensatie 2022)	-33.000
Caparis (Coronacompensatie)	-32.000
Inspecties Kinderopvang (afrekening 2021)	-21.000
Inspecties Kinderopvang (afrekening boekjaar 2021)	-15.000

Jaarstukken 2022

Uitvoering TOZO-regeling	17.000
Ontmoetingsplek Eastermar	20.000
Subsidieregeling Zelf- en samenredzaamheid	29.000
Subsidieregeling Zelf- en samenredzaamheid	35.000
TOZO-regeling	61.000
Sport, cultuur en recreatie	
Exploitatie zwembad De Kûpe	17.000
Sportactivering	32.000
Vertraging ontwikkeling Miedengebied	49.000
Alde Feanen; afrekening derde fase niet in 2022	63.000
Veiligheid	
Voordeel lasten n.a.v. inzet op Oekraïnevluchtelingen	1.076.000
Oekraïnegelden	1.799.000
Verkeer, vervoer en waterstaat	
Dotatie voorziening onderhoud gebouwen buitendienst	-101.000
Lagere kosten sloop woning t.b.v. aanleg parkeerterrein (ANNO D5)	21.000
Implementatie BGT	164.000
Volksgezondheid en milieu	
Lagere uitgaven wettelijk gezondheidsbeleid	16.000
Lagere bijdrage vaccinatiëprogramma's aan Veiligheidsregio	17.000
Actualiseren locatiedossiers Bodem	17.000
Basiskaart Geluid Emissies	35.000
Basiskaart Geluid Emissies	35.000
Klimaatmiddelen Transitievisie Warmte	230.000
Klimaatmiddelen Transitievisie Warmte	237.000
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	
Budget herinrichting AZC	17.000
Temporiserings budget vastgoedregistratiesysteem	25.000
Participatiemiddelen Omgevingswet	32.000
Vrijval voorziening afgewikkelde complexen	70.000
Temporiserings landinrichting	1.221.000
Baten	2.228.000
Bestuur en ondersteuning	
Doorbelaste uren Oekraïne	214.000
Vrijval voorziening APPA	451.000
Economie	
Hogere winstrealisatie grondexploitaties bedrijventerreinen	88.000
Grondverkoop bedrijventerreinen	110.000
Winst bouwgrondexploitatie bedrijventerreinen	323.000
Onderwijs	
Sociaal domein	
Regeling toeslagenproblematiek	67.000
Regeling toeslagenproblematiek	123.000
Sport, cultuur en recreatie	
SPUK bijdrage cultuur door corona	31.000
SPUK bijdrage cultuur door corona	36.000

Afrekening 40-med paad	40.000
SPUK bijdrage sportaccommodaties door corona	44.000
Resultaat sportactivering; sportakkoord	84.000
SPUK bijdrage sport door corona	133.000

Veiligheid

Verkeer, vervoer en waterstaat

Volksgesondheid en milieu

Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing

Vrijval voorziening regenwatersystemen	54.000
Hogere winstrealisatie grondexploitaties woningbouw	82.000
Grondverkopen losse bouwkavels en overige percelen grond	96.000
Winstrealisatie grondexploitaties woningbouw	252.000

Begrotingsrechtmatigheid

Voor het begrotingscriterium is het van belang dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand komen binnen de grenzen van de vastgestelde begroting en de hiermee samenhangende programma's. Volgens de BBV-Kadernota Rechtmatigheid is er anders sprake van onrechtmatige besteding.

Het kan voorkomen, dat er meer is uitgegeven dan begroot, maar dat het college wel binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. In deze gevallen is het niet de bedoeling, dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij de beslissing om wel of niet een goedkeurende accountantsverklaring af te geven. De accountant moet deze overschrijdingen wel opnemen in het verslag van bevindingen. Jaarlijks toetsen we de overschrijdingen per programma aan de soort begrotingsoverschrijding uit de kadernota rechtmatigheid om vast te stellen of sprake is van een begrotingsoverschrijding die mee moet tellen voor het rechtmatigheidsoordeel.

In de jaarrekening 2022 is sprake van overschrijdingen voor de volgende programma's 0, 3, 4, 8 en Overhead

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

'Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.'

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. In beginsel geldt dat overschrijdingen *niet* in het rechtmatigheidsoordeel hoeven te worden betrokken als sprake is van:

1. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten,
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het afgesproken beleid,
3. Kostenoverschrijdingen bij open einde regelingen.

In de navolgende tabel zijn de belangrijkste oorzaken voor de geconstateerde lastenoverschrijding per programma ten opzichte van de begroting nader uitgewerkt:

Programma <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo lasten	Over-/ onderschrijding	Type en aard overschrijding
0. Bestuur en Ondersteuning	€ -484	Overschrijding	
Hogere bijdrage aan de WM8KTD; <i>Deze overschrijding wordt mn. veroorzaakt omdat de geldstromen voor personeelskosten uit de overige programma's en taakvelden via programm 0 worden doorgeleid naar de Werkmaatschappij.</i>			2
Overhead	€ -2.367	Overschrijding	
Hogere bijdrage aan de WM8KTD; <i>Deze overschrijding wordt mn. veroorzaakt omdat de geldstromen voor personeelskosten uit de overige programma's en taakvelden via programm 0 worden doorgeleid naar de Werkmaatschappij.</i>			2
3. Economie	€ -675	Overschrijding	
<i>Exploitatielasten diverse complexen bouwgrond; Het activiteitsniveau op complexen bouwgronden is hoger dan voorzien. Dit heeft m.n. te maken met een sneller herstel na de eerdere crisis. Gelijk met deze overschrijdingen is sprake van hogere verkoopopbrengsten/-winsten.</i>			1
4. Onderwijs	€ -7	Overschrijding	
<i>Onderwijshuisvesting In 2021 en 2022 is in de gemeente Achtkarspelen cameratoezicht geregeld bij de scholen in het primair onderwijs. Door stijgende prijzen voor deze camerasystemen in 2022, is een extra nadeel ontstaan</i>			2
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	€ -640	Overschrijding	
<i>Exploitatielasten diverse complexen bouwgrond; Het activiteitsniveau op complexen bouwgronden is hoger dan voorzien. Dit heeft m.n. te maken met een sneller herstel na de eerdere crisis. Gelijk met deze overschrijdingen is sprake van hogere verkoopopbrengsten/-winsten.</i>			1

Wij zijn van mening dat de uitgaven die tot deze overschrijdingen hebben geleid behoren tot het kader waarbinnen het college van de raad mandaat heeft gekregen om uitvoering te geven binnen die hiervoor geldende criteria. Naar aard en type wegen wij deze uitgaven daarmee af als rechtmatige uitgaven. Voor een meer uitgebreide toelichting op de verschillen verwijzen wij u naar het betreffende programma.

o 4.6 Verantwoording Wet Normering Topinkomens

De WNT is van toepassing op de gemeente Achtkarspelen. Het voor de gemeente Achtkarspelen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (2021: € 209.000). Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

In onderstaande tabellen worden de WNT gegevens van de leidinggevende topfunctionarissen over 2021 en 2022 vermeld. In Achtkarspelen betreft het de functies van gemeentesecretaris en raadsgriffier.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekkingen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

2022 (bedragen x € 1)	De Jong	Andringa
Functiegegevens	Gem.secr.	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Omvang dienstbetrekking (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus betaalbare onkostenvergoedingen	€ 126.248	€ 93.110
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.262	€ 15.907
<i>Subtotaal</i>	€ 146.510	€ 109.017
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	€ 146.510	€ 109.017
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

2021 (bedragen x € 1)	De Jong	Andringa	Van Hoppe	De Vries-Mulder
FunctiegegevensG	Gem.secr.	Griffier	Griffier	Wvd griffier
Aanvang en einde functievervulling in	1-1- / 31-12	1-10 / 31-12	1-1 / 28/8	1-1 / 30-9
Omvang dienstbetrekking (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 108.005	€ 21.994	€ 57.925	€ 65.548

Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.675	€ 4.107	€ 10.793	€ 11.892
<i>Subtotaal</i>	€ 128.380	€ 26.101	€ 68.718	€ 77.441
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000	€ 52.679	€ 137.425	€ 156.321
Totale bezoldiging	€ 128.380	€ 26.101	€ 68.718	€ 77.441

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Er zijn geen topfunctionarissen in 2022 bij de gemeente Achtkarspelen zonder een vaste dienstbetrekking.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800.

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor als zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen.

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

2 Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Niet van toepassing voor de gemeente Achtkarspelen.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

○ **4.7 Single Information Single Audit**

De gemeente Achtkarspelen ontvangt van diverse departementen specifieke uitkeringen, waaraan voorwaarden zijn verbonden als het gaat om de besteding van de gelden. De verantwoording die daarover moet worden afgelegd vindt plaats door middel van de zogenaamde SISA-bijlage (Single Information, Single Audit).

Hierin zijn alle specifieke uitkeringen opgenomen die de gemeente ontvangt en waarvan door het rijk is besloten de verantwoording via deze methode te laten plaatsvinden.

Voor 2022 vallen de volgende specifieke uitkeringen van de gemeente onder deze verantwoordingssystematiek:

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering juridische grondslag omvang	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A10	Regeling financiële impuls huisvesting grote gezinnen vergunninghouders	Besteding aan beleidsdoelstelling (jaar T)? <i>Aard controle R Indicator: A10/01</i> € 0	Cumulatieve besteding aan beleidsdoelstelling (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: A10/02</i> € 12.917	Huisvesting gerealiseerd in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A10/03</i> Ja	Toelichting als bij één van de vorige indicatoren 'nee' is ingevuld <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A10/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A10/05</i> Ja	
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, met zijnde medeoverheden) <i>Aard controle R Indicator: A13/01</i> € 10.466	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02</i> Ja	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf Sisa 2023 van toepassing i.v.m. Sisa tussam medeoverheden <i>Aard controle R Indicator: A13/03</i> € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf Sisa 2023 <i>Aard controle R Indicator: A13/04</i> € 10.466	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05</i> Ja	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 <i>Aard controle R Indicator: A16/01</i> € 1.769.600	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: A16/02</i> € 775.220	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gebespreekte uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) <i>Aard controle R Indicator: A16/03</i> € 0	Besteding (jaar T) t/m de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten <i>Aard controle R Indicator: A16/04</i> € 68.788	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten t/m de transitie <i>Aard controle R Indicator: A16/05</i> € 28.249	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) <i>Aard controle R Indicator: A16/06</i> € 94.385
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO <i>Aard controle R Indicator: A16/07</i> € 0	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: A16/08</i> € 47.880	Berekening totale besteding (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09</i> € 2.784.122	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10</i> € 2.784.122	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11</i> Nee	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: B2/01</i> 2	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i> 38	Aantal uitgewerkte plannen van aanspak in (jaar T) <i>Aard controle D2 Indicator: B2/03</i> 0	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanspak (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i> 0	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i> Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06</i> Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i> Nee	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/08</i> € 0	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09</i> € 51.750	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/10</i> € 51.750	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/11</i> € 0	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/12</i> € 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/16</i> € 14.440	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i> € 14.440	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanspak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/18</i> € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanspak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i> € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/20</i> € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i> € 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/22</i> € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i> € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/24</i> € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/25</i> € 0	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26</i> € 68.470	

BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten indicator 04 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
			1 Suvis21-01104799	€ 69.636	€ 69.636	Ja		Ja
			2 Suvis 21-01108128	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			3 Suvis 21-2-02194211	€ 219.143	€ 219.143	Ja		Ja
			4 Suvis 21-2-02640732	€ 0	€ 0	Nee	overleg met gemeente over renovatie loopt nog	Nee
			5 Suvis 21-2-02938375	€ 0	€ 0	Nee	directiewisseling en heroriëntatie plannen	Nee
			6					
			7					
			8					
			9					
			10					
			50					
			Kopie Beschikkingnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.l.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
			1 Suvis21-01104799	Ja				
			2 Suvis 21-01108128	N.v.l.				
			3 Suvis 21-2-02194211	Ja				
			4 Suvis 21-2-02640732	N.v.l.				
			5 Suvis 21-2-02938375	N.v.l.				
			6					
			7					
			8					
			9					
			10					
			50					
BZK	C65	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis– heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuutisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energiegebruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
			0	0	0	0	0	0
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toesiagenaffaire	Orderfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04				
			€ 0	Ja				
BZK	C79	Specifieke uitkering bevolkingsdalin	Besteding (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting			
			Aard controle R Indicator: C79/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C79/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C79/03			
			€ 140.174	Nee	De middelen zijn ingezet voor de voorbereiding en uitvoering van ANNO III. ANNO III is een samenwerkingsverband van de gemeenten. Voor de komende periode zetten we de middelen in voor de inzet van een projectleider Krimp.			
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, ouders van kinderen en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 709.273	€ 357.796	€ 29.139	€ 0	€ 619.020	
			Hieronder per regel één gemeente/code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (tassen) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente/code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) in 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10	
			1				€ 425.376	
			2					
			100					

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01 € 182.767	Aard controle R Indicator: D14/02 € 0	Aard controle R Indicator: D14/03 € 0	Aard controle R Indicator: D14/04 € 0	Aard controle R Indicator: D14/05 € 109.875	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
			1					
			2					
			10					
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerstawaal Subsidieregeling sanering verkeerstawaal Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (tm jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01 202017003	Aard controle R Indicator: E3/02 € 0	Aard controle R Indicator: E3/03 € 0	Aard controle R Indicator: E3/04 € 0	Aard controle R Indicator: E3/05 € 0	Aard controle R Indicator: E3/06 € 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (tm jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (tm jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (tm jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (tm jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07 202017003	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10 € 0	Aard controle R Indicator: E3/11 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12 Nee
			1					
			2					
			100					

lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (t/m jaar T)	Cumulative cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 179.811	€ 150.808	€ 112.595	Ja		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stukks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 106 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	3			
			2 122 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	1			
			3 123 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) aantal in st	Ja	1			
			4 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	1			
			5					
			50					
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SISA tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulative besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle R Indicator: E44B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03	Aard controle R Indicator: E44B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2 030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3 030002 Provincie Friesland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4 030002 Provincie Friesland	€ 3.597	€ 3.597	€ 7.193	€ 7.193	Nee
			5					
			10					
			Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 030002 Provincie Friesland	Water vasthouden en benutten (1)	Nee			
			2 030002 Provincie Friesland	Water vasthouden en benutten (2)	Nee			
			3 030002 Provincie Friesland	Water vasthouden en benutten (3)	Nee			
			4 030002 Provincie Friesland	Ruimtelijke inrichting (4)	Nee			
			5					
			10					
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (t/m jaar T)	Cumulative eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stukks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			1 318 Verbreden van fietspaden/aantal in Meters	Nee	0			
			2 319 Aanleg plateau kruispunt GOW/ETW/aantal in Stuks	Nee	0			
			3 319 Aanleg plateau kruispunt GOW/ETW/aantal in Stuks	Nee	0			
			4 324 Aanleg ongelijkvloerse kruising (brug)/aantal in Stuks	Nee	0			
			5 331 Driempal/aantal in Stuks	Nee	0			
			6 332 Wegversmalling/aantal in Stuks	Nee	0			
			7 332 Wegversmalling/aantal in Stuks	Nee	0			
			8 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)/aantal in Stuks	Nee	0			
			9 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)/aantal in Stuks	Nee	0			
			10 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)/aantal in Stuks	Nee	0			
			11 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)/aantal in Stuks	Nee	0			
			12 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)/aantal in Stuks	Nee	0			
			13 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)/aantal in Stuks	Nee	0			
			14 362 Aanleg van één rijper met fiets(suggestie)stroken en berm/aantal in Meters	Nee	0			
			15					
			50					

Jaarstukken 2022

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 7.862.538 Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) Bbz 2004 Aard controle R Indicator: G2/07	€ 281.910 Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) Bbz 2004 Aard controle R Indicator: G2/08	€ 833.053 Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	€ 831 Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	€ 7.993 Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	€ 53 Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 102.395 Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	€ 36.399 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14	€ 0 Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	€ 833.258 Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	€ 0 Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	€ 0 Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	€ 4.486 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	€ 22.131 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	€ 0 Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06			
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06	
			€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	€ 4.486 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	€ 22.131 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	€ 0 Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	€ 0 Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	€ 0 Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) -€ 2.800 6 Totaal -€ 2.800	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	€ 30.350 € 20.212 € 28.750 € 3.887 € 0 € 83.180	€ 7.863 € 9.012 € 2.250 € 0 € 0 € 19.245	€ 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0
			Kopie regeling Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/12	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing Gemeente Aard controle R Indicator: G4/13	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig Gemeente Aard controle R Indicator: G4/14	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/15	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) 0 6 Totaal 0
Kopie regeling Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal 0				

Jaarstukken 2022

SZW	G10	Wet Inburgering 2021_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/01	Baten (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		
			€ 9.270	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/04		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_deel gemeente Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende subsidie Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02			
			€ 201.441	€ 227.187			
		Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
		Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
		1.1 Onroerende zaken - nieuwbouw	€ 88.664	€ 88.664			
		2.1.3 Onroerende zaken - aankoop	€ 85.460	€ 85.460			
		3.2.1 Roerende zaken -aankoop	€ 10.804		€ 10.804		
		4.2.2 Roerende zaken - dienstverlening door derden	€ 24.449		€ 24.449		
		5.2.3 Roerende zaken - beheer en exploitatie	€ 5.547		€ 5.547		
		6.3.1 Overige kosten - mengpercentage	€ 12.263			€ 12.263	
		7					
		8					
		9					
		10					
		100					

VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)		Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)		Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)		Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	
					Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd		
			Aard controle n.v.t. Indicator: HB/01	Aard controle n.v.t. Indicator: HB/02	Aard controle R Indicator: HB/03	Aard controle R Indicator: HB/04	Aard controle n.v.t. Indicator: HB/05	Aard controle n.v.t. Indicator: HB/05			Aard controle n.v.t. Indicator: HB/05	
			1	1032887	€ 85.142	€ 0	€ 72.597	€ 0			€ 85.142	
			2	1042185	€ 37.716	€ 0	€ 4.826	€ 0			€ 4.826	
			3									
			4									
			Kopie beschikkingnummer		Eindverantwoording (Ja/Nee)							
			Aard controle n.v.t. Indicator: HB/07		Aard controle n.v.t. Indicator: HB/08							
			1	1032887	Ja							
			2	1042185	Nee							
			3									
			4									
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Endverantwoording? (Ja/Nee)							
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03							
			€ 21.800	Ja	Ja							

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de gemeenteraad van de gemeente Achtkarspelen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Achtkarspelen te Buitenpost gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de gemeente Achtkarspelen op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2022 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 24 november 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022 en de toelichting;
2. de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichting op de balans;
3. het overzicht van baten en lasten over 2022 en de toelichting;
4. de overige toelichtingen;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
6. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol 2021-2024 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 18 februari 2021, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 24 november 2022 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Achtkarspelen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover.

Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 964.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 48.200 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen, of in het kader van de SiSa- of WNT, relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Conform onze beroepsstandaarden hebben wij aandacht besteed aan het risico op het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders. In onze controle hebben wij bovendien de volgende frauderisico's onderkend:

- frauderisico dat de Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen niet worden nageleefd;
- frauderisico dat verkregen subsidies niet aan de juiste periode zijn toegerekend en niet voldaan wordt aan subsidievoorwaarden.

Deze risico's zijn niet zodanig dat we hieraan significante aandacht hebben besteed. Op basis van onze risicoanalyse hebben wij geen andere materiële frauderisico's gesignaleerd.

De door ons uitgevoerde specifieke werkzaamheden voor de geïdentificeerde frauderisico's zijn als volgt:

Het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders

Het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders hebben wij ondervangen door het selecteren van journaalposten op basis van risicocriteria, zoals de memoriaalboekingen en de schattingsposten. Deze journaalposten alsook de belangrijke schattingen van het college van burgemeester en wethouders, zoals de waardering van vaste activa en debiteuren en de volledigheid van de voorzieningen, hebben wij in detail gecontroleerd. Eveneens hebben wij de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen.

Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen worden niet nageleefd

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom aanbestedingen voor het aangaan van contracten. Verder hebben wij kennis genomen van de aanbestedingsrichtlijnen en de eigen analyse op het voldoen aan deze richtlijnen van de gemeente Achtkarspelen en een gegevensgerichte controle verricht op geselecteerde crediteuren en de hieraan ten grondslag liggende contracten om vast te stellen dat is voldaan aan de aanbestedingsrichtlijnen.

Verkregen subsidies zijn niet aan de juiste periode toegerekend en/of er wordt niet voldaan aan de subsidievoorwaarden

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom het verantwoorden van subsidiebatens en het evalueren van het continu voldoen aan subsidievoorwaarden. Tevens hebben wij een gegevensgerichte controle verricht op de in het boekjaar verantwoorde subsidiebatens waarbij met behulp van de subsidiebeschikkingen en andere documenten is vastgesteld dat de batens in het juiste boekjaar verantwoord zijn en dat gemeente Achtkarspelen voldaan heeft aan de eventuele voorwaarden zoals uiteengezet in de subsidiebeschikkingen.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' in het jaarverslag heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten. Onze werkzaamheden om deze inschatting van het college van burgemeester en wethouders te evalueren omvatten onder andere:

- kennisnemen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college van burgemeester en wethouders en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle van de jaarrekening kennis hebben en door het college van burgemeester en wethouders te bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten en deze waar relevant te valideren met onderliggende documentatie;
- kennisnemen van de meerjarenbegroting 2023-2026 en de ontwikkelingen in de sector lokale overheden en het evalueren hiervan;
- vastgesteld dat de verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare ratio's;
- inwinnen van inlichtingen bij het college van burgemeester en wethouders over haar kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering na de periode van beoordeling.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

1. het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
2. overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2022 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 24 november 2022.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol 2021-2024 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 18 februari 2021, de Regeling Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.

Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 19 juni 2023
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

S. Hof MSc RA